

BEGROTING 2026 EN MEERJARENRAMING 2027–2030

Foto: Nieuwlandse molen met poldergemaal in Hoek van Holland

Leeswijzer

Voor u liggen de begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2030 van het Hoogheemraadschap van Delfland. Hierin laten wij zien hoe ons waterschap omgaat met de inkomsten en uitgaven.

In het eerste hoofdstuk bespreken wij enkele ontwikkelingen en onze ambities. We benoemen de uitgangspunten en normen, en geven een algemeen beeld van onze financiën. In hoofdstuk 2 geven we het meerjarenperspectief. Ook staan wij uitgebreid stil bij duurzaam evenwichtige financiën.

In hoofdstuk 3 beschrijven we de programma's, inclusief de overkoepelende thema's, die als afzonderlijke programmalijnen zijn opgenomen.

In hoofdstuk 4 behandelen wij de verplichte paragrafen en in de hoofdstukken 5 brengen wij achtereenvolgens de exploitatierekening en de balans en investeringen in beeld.

In de bijlagen vindt u een lijst van begrippen en afkortingen, Delfland in kengetallen, een toelichting op verbonden partijen, een overzicht van risico's en beheersmaatregelen, een volledig overzicht van de prestatie-indicatoren en de portefeuillevverdeling.

Inhoud

Leeswijzer	2
Inhoud	3
1. Inleiding.....	4
1.1 Inhoudelijke samenvatting	4
1.2 Uitgangspunten, normen en kostentoedeling	6
1.3 Ontwikkelingen van 2025 naar 2026.....	8
2. Meerjarenperspectief.....	13
2.1 Exploitatie	13
2.2 Duurzaam evenwichtige financiën	14
3. Programmaplan	18
3.1 Waterkeringen	18
3.2 Waterkwaliteit	22
3.3 Waterkwantiteit.....	30
3.4 Waterketen.....	36
3.5 Financiën, algemene dekkingsmiddelen.....	46
3.6 Organisatie en bedrijfsvoering	52
4. Paragrafen.....	69
4.1 Incidentele baten en lasten	69
4.2 Uiteenzetting van de financiële positie	70
4.3 Waterschapsbelastingen	80
4.4 Assetmanagement	86
4.5 Bedrijfsvoering	87
4.6 Openbaarheid	88
4.7 Verbonden Partijen	89
5. Financiën.....	91
5.1 Exploitatierekening	91
5.2 Balans en reserves.....	98
5.3 Investerings.....	101
6. Bijlagen	102
6.1 Lijst van begrippen en afkortingen	102
6.2 Delfland in kengetallen	106
6.3 Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden.....	107
6.4 Risico's Delfland	112
6.5 Overzicht Prestatie-indicatoren 2024-2030	119
6.6 Portefeuilles Dijkgraaf en Hoogheemraden Delfland	121

1. Inleiding

1.1 Inhoudelijke samenvatting

Hoofdstuk 3 geeft per programma een overzicht van de belangrijkste inhoudelijke ontwikkelingen. In deze paragraaf vatten we deze ontwikkelingen samen op hoofdlijnen.

Waterkwaliteit

Wij werken onverminderd hard op alle mogelijke manieren aan het verbeteren van de waterkwaliteit en blijven inzetten op de trendbreuk in waterbeheer. We houden vast aan het verminderen van emissies, beïnvloeden van medeoverheden en ketenpartners en het realiseren van waternatuur.

In 2026 doen we dat onder andere door op een lager schaalniveau te sturen. We blijven naar KRW-lichamen en overig water kijken en sturen steeds meer op gemeentelijk niveau en zelfs polderniveau. Ook ontwikkelen we een bronaanpak voor andere emissies, zoals foutaansluitingen en medicijnresten. Met gemeenten maken we afspraken in de 'Staat Van Ons Water', bijvoorbeeld over het aanleggen van natuurvriendelijke oevers. We leggen waternatuur aan, beschermen die tegen rivierkreeften en onderhouden dit.

We bereiden ons voor op het Stroomgebied beheerplan voor de periode 2028-2033 (SGBP4) en op de landelijke uitwerking van de Europese Natuurherstelwet. Dit laatste in het kader van ons biodiversiteitsbeleid. We bereiden nieuw vaarbeleid voor met meer aandacht voor waterkwaliteit en we bekijken met de provincie mogelijke alternatieve zwemwaterlocaties.

Klimaatverandering

Foto: zwaan in ondergelopen straat

Extreme neerslag is één van de effecten, die optreden door klimaatverandering. Delfland gaat in 2026 door met de verdere ontwikkeling en implementatie van de langetermijnstrategie 'Wapenen tegen extreme neerlast'. We gaan specifiek op zoek naar geschikte locaties voor waterberging. Die zijn nodig om extreme neerslag in ons dichtbevolkte en soms laaggelegen gebied op te vangen. Daarnaast voeren we in 2026 maatregelen uit voor locaties die niet voldoen aan de omgevingswaarden voor wateroverlast.

Delfland is een dichtbevolkte regio. Er is grote druk op de beschikbare ruimte. De gevolgen van klimaatverandering maken de opgave groter en complexer. In stedelijk gebied zoeken we naar mogelijkheden om water vast te houden en te bergen ('sponswerking'). In 2026 voeren we samen met gemeenten concrete projecten uit. Zo lossen we wateroverlastknoelpunten op meerdere locaties op. Deze projecten vormen de basis voor een bredere aanpak waarmee we, samen met onze gebiedspartners, het opvangen en vasthouden van hemelwater (daar waar het valt) versterken.

Waterketen

Wij zuiveren 24 uur per dag, 7 dagen per week het afvalwater op onze AWZI's. Dat doen we binnen de gestelde normen. Uiteraard gaan de voorbereidingen om in Vlaardingen een nieuwe AWZI (De Vergulde Hand) te realiseren door. Het gekozen voorkeursalternatief is verwerkt in de begroting.

Waterveiligheid

Een groot gedeelte van Delfland ligt onder de zeespiegel. Dijken, duinen en kades beschermen de inwoners van het gebied tegen het water. De Delflandsedijk is een van de belangrijkste waterkeringen binnen Delfland. Op dit moment voldoet 4,5 kilometer van de Delflandsedijk niet aan de norm. We willen meer inzicht krijgen in de sterkte van deze dijk. Hiervoor ontwikkelen we een nieuwe rekenmethode en doen we onderzoek naar de opbouw van de ondergrond. Op basis hiervan bepalen we in 2027 welke delen we moeten versterken en aanmelden bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Uitvoering

Wij geven voorrang aan waterkwaliteitsonderwerpen in onze regulerings- en handhavingketen. Waterkwaliteitsvergunningen krijgen bij actualisatie van regulering voorrang. Ook verankeren we de zorgplichtregels in de Waterschapsverordening. De verwachte landelijke aanscherping van lozingsregels nemen we zo snel mogelijk op in onze eigen regelgeving.

We versterken de weerbaarheid van onze organisatie tegen verstoringen. We zorgen dat onze calamiteitenbestrijdingsplannen actueel blijven en oefenen scenario's. Voor alle kritieke processen stellen we een bedrijfscontinuïteitsplan op. Ook bereiden wij ons voor op de Wet Weerbaarheid Kritieke Entiteiten. Specifiek op het gebied van cyberveiligheid en privacy vertalen we de eisen van toekomstige wetgeving naar concrete maatregelen. Ook houden we kennis van cyber risico's bij medewerkers en bestuurders van Delfland op peil.

In onze organisatie houden wij aandacht voor veiligheid, diversiteit en innovatie. In ons werk zoeken we naar nieuwe manieren om op een veilige wijze Kunstmatige Intelligentie (AI) in te zetten.

Duurzaam evenwichtige financiën

In deze begroting en meerjarenraming laten we de financiële consequenties zien voor de uitvoering van de ambities uit het Coalitieakkoord 2023-2027 'Water voor mens en natuur'. Dat vormt ook het uitgangspunt van ons financieel beleid. We streven op de lange termijn

naar duurzaam evenwichtige financiën: een duurzame balans tussen opgaven, kosten, opbrengsten en schuldpositie.

Foto: geiten in de duinen

In de Begroting 2026 hebben we te maken met de stijging van lonen, inflatie en diverse andere financiële ontwikkelingen. Tegelijkertijd hebben we ten opzichte van de Kadernota 2026 additionele kostenverlagingen door efficiency en Nieuw voor Oud opgenomen. Hiermee dekken we deels de stijgende kosten. De overige extra kosten en reserveringen voor toekomstige investeringsopgaven dekken we via onze heffingen. De belastingen nemen toe in 2026 ten opzichte van 2025 met ongeveer 7%. Hiervan wordt ruim 1% veroorzaakt door toename areaal en ongeveer 6% door stijging heffingen.

Naast stijgende prijzen en lonen en grote uitgaven in de nabije toekomst, kijken we verder vooruit dan de periode 2027-2030. We brengen onze meerjarige financieringsbehoefte goed in kaart door te kijken naar lange termijn ontwikkelingen met impact op onze financiële huishouding.

De belangrijkste ontwikkelingen waarmee we nu al rekening houden in de meerjarenramingen zijn de hogere bijdragen aan het HWBP vanaf 2030, hogere instandhoudingskosten vóór de afloop van het PPS-contract in 2033, extra investeringen voor het ontwikkelen van grootschalige waterbergingsgebieden vanaf 2031 en investeringsopgaven vanwege de implementatie van de nieuwe strengere Europese richtlijn voor de zuivering van stedelijk afvalwater (ERSA).

De toekomstige opgaven zorgen voor een toename in onze heffingen. De extra middelen die we uit de verhoging van de heffingen ontvangen, worden gereserveerd en in de toekomst ingezet wanneer de investeringen plaatsvinden. Hiermee laten we de heffingen en de lastenprofielen meerjarig stabiel ontwikkelen.

1.2 Uitgangspunten, normen en kostentoedeling

In deze begroting 2026 laat Delfland zien wat we het komend jaar gaan doen en wat daarvan de kosten zijn. We streven daarbij naar een goede balans tussen inkomsten en uitgaven. Hierbij maken we zorgvuldige afwegingen over investeren, besparen en optimaliseren.

De Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2030 zijn gebaseerd op:

- het Coalitieakkoord 2023-2027 '*Water voor Mens en Natuur*';
- het Waterbeheerprogramma 2022-2027;
- de Kadernota 2026;
- de Begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2027; en
- de structurele mutaties uit de bestuursrapportage (Burap) 2025.

Voor het opstellen van deze begroting en meerjarenraming hanteren wij de volgende onderstaande (financiële) uitgangspunten en normen en kostentoedeling.

Kostenverdeling	De in 2022 vastgestelde nota Systematiek Kostenverdeling vormt de basis voor de Begroting 2026 voor wat betreft de toerekening van kosten aan de twee wettelijke taken.
Kostentoedeling	Voor de toerekening van de kosten voor de watersysteeltaak aan de verschillende categorieën belastingplichtigen hanteren wij de verdeling conform de door de VV vastgestelde kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland 2026.
Inflatie	Wij gaan uit van een indexering van de kosten van 2,6% in 2026, 2,5% voor 2027 en 2,0% voor de jaren daarna. Deze percentages zijn gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI). In de Begroting 2025 en MJR26-29 hebben we 2% voor 2026 en verder gebruikt.
Loonkosten	In de Begroting 2026 gaan wij uit van 3,6% cao-verhoging. Hierin is 1% automatische prijscorrectie opgenomen (APC). Voor 2027 en verder is gerekend met 3%. In de Begroting 2025 en MJR 26-29 waren de percentages 4% voor 2025 en 3% voor de jaren daarna.
Onvoorzien	In de Begroting 2026 en Meerjarenraming hebben wij € 0,1 miljoen voor onvoorziene kosten (wettelijk onvoorzien) opgenomen.
Groei heffingseenheden	Voor de groei van het areaal aan ingezetenen en huishoudens gaan wij voor 2026 en meerjarig uit van ca. 1%. Het groeipercentage waarmee we rekenen voor woningen en bedrijven is in 2026 binnen de zuiveringsheffing resp. 0,2% en 0,9%. Meerjarig gaan wij voor groei woningen uit van 0,2% en voor bedrijven dat er na 2027 geen groei plaatsvindt. Voor de WOZ-waarde woningen hebben wij gerekend met een stijging van 2025 naar 2026 van 9% en voor niet-woningen van 2%. Meerjarig is dat respectievelijk 5% en 1%. Het aandeel kwijtschelding huishoudens daalt van 8,4% in 2025 naar 8,0% in 2026. Het percentage oninbaar huishoudens blijft in 2026 en de jaren erna 1,8%.
Heffingen	De totale belastingenopbrengsten stijgen met 7% in 2026 ten opzichte van 2025. Binnen het watersysteem is de toename 5,5%, voor de zuivering 8,3%. Van de stijging is ruim 1% toe te rekenen aan de uitbreiding van het areaal. De jaarlijkse toename van de heffingen, exclusief de uitbreiding van het areaal, van 2027 tot en met 2030 is respectievelijk per jaar 5,1%, 5,1%, 5,8% en 3,6%.

Afschrijvingen	De afschrijvingen in de begroting baseren wij op de projecten die tot en met 31 december 2025 zijn geactiveerd en de actualisatie van de nog te activeren projecten tot en met 2030.
Vergelijkende begrotingscijfers	In de tabellen staan ter vergelijking de realisatie Jaarrekening 2024 en de bijgestelde Begroting 2025 (primaire begroting inclusief de begrotingswijzigingen uit de Burap 2025). Waar in de kop van de tabellen Begroting 2025 staat, is dit de bijgestelde begroting. De toelichting gaat in op verschillen tussen de Begroting 2026 en de bijgestelde Begroting 2025. Bedragen in tabellen zijn * € 1.000, tenzij anders aangegeven.
Leningenportefeuille	Op nieuwe af te sluiten leningen gaan wij jaarlijks aflossen. De huidige leningenportefeuille lossen wij af conform het aflossingsschema. Voor de toe te rekenen rente aan de diverse programmalijnen hanteren wij een omslag van 3,82%. Dit percentage is gebaseerd op de verwachte rente na de geplande aflossingen van onze langlopende leningenportefeuille.
Reserves	Voor grote investeringen vinden extra reserveringen plaats om de toekomstige kapitaallasten te kunnen dekken. In paragraaf 2.2 Duurzaam evenwichtige financiën worden de meerjarige extra reserveringen toegelicht.
Uurtarieven 2026	Voor externe subsidieaanvragen en levering van diensten aan derden gelden in 2026 de uurtarieven in de volgende tabel:

1.2.1 Tabel: loonkosten inclusief overhead

Component/schaal (in €)	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Loonkosten inclusief overhead	79	83	86	93	100	109	118	129	140	150

1.3 Ontwikkelingen van 2025 naar 2026

In deze paragraaf gaan we in op de ontwikkelingen in 2026 ten opzichte van 2025.

Aanpassingen in begrotingsdocument

In dit begrotingsdocument gaan we verder met de in 2024 ingezette verbeterstappen van de kwaliteit van de P&C-producten en de sturingsmogelijkheden voor de VV in de toekomst. In deze begroting hebben wij met name verder gewerkt aan het concreter formuleren van de doelen, effecten en activiteiten in de (programma)teksten.

Daarnaast hebben wij enkele wijzigingen in de prestatie-indicatoren toegepast en enkele aanpassingen in de programmalijnen. Deze lichten wij hieronder toe.

Programma Waterkeringen en waterbewustzijn

De afgelopen jaren hebben we met succes ingezet op het vergroten van waterbewustzijn en gedragsverandering. Voor nu is de keuze om de acties en werkzaamheden voor gedragsbeïnvloeding een vast onderdeel te maken van onze communicatie in de reguliere organisatie. Binnen het programma Waterkeringen en waterbewustzijn vervalt daarom de programmalijn Waterbewustzijn, conform de Kadernota. Hierdoor wijzigt de naam van het programma naar Waterkeringen.

Programmalijn Informatievoorziening

De aangepaste doelstelling binnen het programma Organisatie en bedrijfsvoering dekt meer de lading. Onder andere is aangevuld dat de programmalijn ondersteunend is aan de besluitvorming.

Programmalijn Regulering en dienstverlening

De programmalijn Regulering en dienstverlening binnen Organisatie en bedrijfsvoering passen wij aan naar Regulering en handhaving. Deze naam dekt de lading qua inhoud.

Programmalijn Digitale transformatie

De aangepaste doelstelling dekt meer de lading. Met name de samenhang met andere elementen zoals data en verantwoordelijkheden is expliciet benoemd.

Nieuwe prestatie-indicatoren

Binnen het programma Waterkwaliteit vervalt de prestatie-indicator (PI) Ecologische sleutelfactoren (ESF). De PI geeft onvoldoende zicht op ontwikkelingen in de waternatuur. Het is niet simpel één indicator voor de vooruitgang van de waternatuur te tonen. Daarom hebben we gekozen voor opnemen van het genuanceerde beeld aan de hand van een aantal indicatoren in de voortgangsrapportage waterkwaliteit in plaats van in de begrotingscyclus. Binnen het programma Waterketen staat een nieuwe prestatie-indicator (PI): 'Percentage naleving lozingseisen'.

Vanuit het Besluit Activiteiten Leefomgeving en Maatwerkbesluit Lozingen AWZI's moeten we voldoen aan de lozingseisen uit de omgevingsvergunning. Deze PI geeft de mate aan waarin we voldoen.

Binnen het programma Organisatie en bedrijfsvoering staan de volgende nieuwe PI's:

- Binnen de programmalijn Digitale transformatie de PI die aangeeft welk percentage van de medewerkers een AI-geletterdheid training hebben gevolgd.
- Binnen de programmalijn Informatievoorziening PI 's die aangeven:
 - Het percentage afdelingen met benoemde databaseerrollen;
 - Het percentage Arda-trainingen die bestuurders en medewerkers hebben gevolgd.

De streefwaarden van de PI's staan in hoofdstuk 3 bij de betreffende programmalijnen.

Financiële ontwikkelingen

Nieuw belastingstelsel en kostentoedelingsverordening 2026

Per 1 januari 2026 treedt het nieuwe belastingstelsel voor de waterschappen in werking. Dit heeft gevolgen voor zowel de watersysteemheffing als de zuiveringsheffing. Delfland vertaalt de gevolgen voor de watersysteemheffing in een geactualiseerde kostentoedelingsverordening 2026 en daarmee ook in de berekeningen van de belastingopbrengsten voor de watersysteemheffing.

Voor de zuiveringsheffing geldt dat wij voor de separate afvalwaterstromen, het afvalwater van bedrijven die afvalwater via een andere weg dan de gemeentelijke riolering lozen, privaatrechtelijke afspraken moeten maken. Dit mag niet langer via de zuiveringsheffing worden bekostigd. Hiertoe treft Delfland in 2025 de voorbereidingen om met ingang van 2026 de privaatrechtelijke overeenkomsten gereed en in werking te hebben.

Nieuw voor Oud

In 2024 startte een besparingsprogramma onder de naam *Nieuw voor Oud*. Dit loopt tot en met 2029. *Nieuw voor Oud* betekent dat we nieuwe opgaven binnen bestaande formatie en budgetten financieren. Daarnaast geeft de ambtelijke organisatie invulling aan diverse efficiëncymaatregelen.

In de Kadernota 2026 heeft de ambtelijke organisatie voor 2026 een structurele besparing van € 2,6 miljoen gevonden, oplopend tot € 6 miljoen in 2029. Daarnaast heeft het dagelijks bestuur keuzes gemaakt. Het totaal aan bestuurlijke keuzes loopt op naar een totale structurele besparing van € 8,7 miljoen in 2029.

De invulling aan de taakstelling *Nieuw voor Oud*, zoals opgenomen in de Begroting 2025, door middel van de diverse gemaakte keuzes valt niet zelfstandig te kwantificeren, omdat ook financiële claims voor diverse nieuwe ontwikkelingen in de Kadernota 2026 zijn gehonoreerd. Tegenover de bestuurlijke keuzes staat nog € 2,4 miljoen aan extra uitgaven.

In totaal komt het neer op € 6 miljoen efficiency, € 8,7 miljoen bestuurlijke keuzes en € 2,4 miljoen aan extra opgaven. Het financiële resultaat van de kadernota bedroeg € 12,3 miljoen aan structurele besparingen.

'Begroting 2026 = Kadernota 2026 tenzij'

De Begroting 2026 is de uitwerking van het WBP 6 en de Kadernota 2026 in concrete doelen, prestatie-indicatoren, activiteiten en financiën per programmalijn.

Het uitgangspunt voor de financiële middelen is daarom 'Begroting 2026 = Kadernota 2026 tenzij'. Hierbij zijn wijzigingen ten opzichte van de financiële kaders uit de Kadernota 2026 alleen toegestaan indien deze onvermijdbaar zijn.

1.3.1 Tabel: Van Kadernota 2026 naar Begroting 2026

Netto Kosten	2026	2027	2028	2029	2030
Kadernota 2026	301,6	308,2	317,9	329,1	351,7
Begroting 2026	300,8	305,8	309,8	322,3	340,6
Verschil	-0,8	-2,4	-8,2	-6,8	-11,2
- Kapitaallasten	3,1	1,2	-2,3	-2,1	-6,0
- Ombuigingen, efficiency en Nieuw voor Oud*	-2,1	-2,7	-1,7	-1,9	-4,5
- Personeelsbegroting	0,6	-0,9	-1,1	-1,3	-1,3
- Autonome ontwikkelingen	1,8	1,1	-1,2	1,8	2,3
- Stelpost indexatie	-0,7	-0,8	-1,0	-2,5	-2,9
- Molenvlietpark	-2,9				
- Overige posten	-0,6	-0,3	-0,9	-0,8	1,2
Totaal mutaties	-0,8	-2,4	-8,2	-6,8	-11,2

* Dit is een maximale inschatting, het is onzeker of deze volledig gerealiseerd kan worden.

Hieronder staat de toelichting met financiële afwijkingen in de Begroting 2026 ten opzichte van de Kadernota 2026.

- Kapitaallasten (afschrijvingen en rente): in het begrotingsproces hebben wij de kaders/uitgangspunten uit de Kadernota nauwkeuriger doorerekend.
- Ombuigingen, efficiency en *Nieuw voor Oud*: in de Begroting 2026 zijn extra besparingen opgenomen ten opzichte van de Kadernota 2026.
- Personeelsbegroting: in de begroting rekenen we met een cao-loonstijging in 2027 van 3%. In de Kadernota 2026 was dat een stijging van 3,5%. En wij hebben de personele bezetting ten opzichte van de Kadernota 2026 nauwkeuriger berekend.
- Overige autonome ontwikkelingen: onder andere de structurele doorwerking van de mutaties uit de Bestuursrapportage (Burap).
- Stelpost indexatie: voor inflatie nemen we in de begroting en meerjarenraming jaarlijkse stelposten op voor prijsontwikkelingen. Hiervan hebben we in 2026 € 0,7 miljoen laten vrijvallen ter compensatie van prijsstijgingen in bijvoorbeeld contracten.
- Molenvlietpark: de voorgenomen bijdrage van Delfland schuift al jaren door. Voorlopig is nog onvoldoende duidelijkheid over de uitvoering door de gemeente Den Haag. Deze

bijdrage wordt tot nader order uitgesteld. Dit geldt ook voor de onttrekking uit reserve ter dekking van de bijdrage.

- Overige posten: dit zijn diverse kleinere restposten.

1.3.2 Tabel: Exploitatie

Exploitatiesaldo	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal lasten	305.059	319.792	330.248
Totaalopbrengsten	-328.639	-332.167	-350.491
Saldo baten en lasten	-23.581	-12.375	-20.243
<i>Mutatie reserves</i>			
Toevoeging aan reserves	22.968	17.724	25.233
Onttrekking aan reserves	-9.741	-5.349	-4.900
Geraamd resultaat	-10.353	0	0

Exploitatieresultaat

Het voordelig exploitatieresultaat voor bestemming in 2026 is € 20,2 miljoen. Dit is € 7,9 miljoen hoger ten opzichte van het exploitatieresultaat uit de Begroting 2025. De oorzaak van het hogere resultaat in de Begroting 2026 ligt in € 10,4 miljoen hogere kosten en € 18,3 miljoen hogere opbrengsten.

In tabel 1.3.3 staat een samenvatting van de grootste stijgingen en dalingen in de lasten. De overige posten zijn gesaldeerd opgenomen.

1.3.3 Tabel: Samenvatting grootste afwijkingen lasten

Omschrijving	Bedragen (* € 1 miljoen)
Bijdrage aan gemeente voor renovatie gemaal Heemraadplein	3,1
Hogere kosten voor afvangen rivierkreeften	2,4
Hogere kosten voor baggerwerkzaamheden als gevolg van toegenomen afzet- en transportkosten, elektrificeren van de uitvoering en een grote baggeropgave in moeilijk bereikbare gebieden.	1,5
Uitvoeren bodemsanering	1,3
Stijging kapitaallasten	1,8
Stijging dienstverleningsvergoeding PPS	1,0
Kosten voor inrichten van extra storage en back-up en toename kosten voor archiefdiensten	0,9
Hogere bijdragen aan verbonden partijen (Aquon, Waterschapshuis, Muskusratten, RBG)	1,6
Besparing door diverse efficiencymaatregelen op o.a. maaien, onderhoud en advieskosten	-0,7
Afname kosten energie	-0,4
Besparing op kosten voor transport en afvoer i.v.m. aanleg van eigen baggerspeciedepot	-0,4
Diverse overige kostenstijgingen en dalingen	-1,7
Totaal toename lasten	10,4

Naast de bijdrage aan de renovatie gemaal Heemraadplein is de toename van de kosten met name gerelateerd aan waterkwaliteit en waterkwantiteit (afvang rivierkreeften, baggeren en bodemsanering). In totaal circa € 8,3 miljoen.

De kosten voor schoonmaak, catering, beveiliging, bijdragen aan verbonden partijen, de dienstverleningsvergoeding PPS nemen toe. Deze toename is voornamelijk het gevolg van inflatie en indexatie uit de betreffende contracten en deels van volumewijzigingen.

Daarnaast maakt Delfland in 2026 kosten voor extra storage en back-up en archiefdiensten.

De kapitaallasten nemen toe door de stijging van de rentelasten. De rente valt hoger uit over de financiering die we in 2026 aantrekken voor de verwachte investeringsprojecten. Naast stijging is sprake van daling van kosten. In de Begroting 2026 staan diverse kostenverlagingen door ombuigingen en efficiency uit de Kadernota 2026.

1.3.4 Tabel: Samenvatting grootste afwijkingen baten

Omschrijving	Bedragen (* € 1 miljoen)
Stijging belastingopbrengsten	20,8
Toename opbrengsten leges	0,1
Subtotaal toename baten	20,9
Daling rentebaten	-0,6
Daling opbrengsten uit verkoop groen gas, verkoop van vloeibaar CO2 en duurzaamheidscertificaten.	-0,4
Lagere subsidie natuurbeheer t.b.v. onderhoud primaire waterkeringen	-0,1
Daling baten uit verkopen grond	-0,4
Incidentele hogere bijdrage van Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard in 2025 t.b.v. inhuur centrale salarisadministratie valt weg	-0,4
Afname diverse overige opbrengsten	-0,7
Totale toename baten	18,3

De stijging van de baten komt grotendeels door de belastingopbrengsten. De hogere belastingopbrengsten worden veroorzaakt door inflatie en toenemende loonkosten. Daarnaast passen we een drietal opslagen toe in 2026:

1. 3% voor de investeringen in de Vergulde Hand en als gevolg van de strengere Europese richtlijnen stedelijk afvalwater (ERSA). Deze opslag was reeds besloten met de vaststelling van de Begroting 2024 en Meerjarenraming 2025-2028.
2. Om een sluitende begroting en meerjarenraming te realiseren, verhogen we de komende vijf jaar de heffingen met 0,5% per jaar (in 2030 opgelopen tot 2,5%). Binnen de watersysteemheffing houden we hierdoor middelen over. Deze worden toegevoegd aan de tariefegaliseringsreserve. Vanaf 2030-2031 wordt de reserve onttrokken om onder andere de hogere bijdrage aan het HWBP te dekken.
3. De laatste inzichten geven aan dat de investeringen als gevolg van ERSA hoger gaan uitvallen. Hiervoor voeren wij voor de zuiveringsheffing een extra opslag van 2% in.

In paragraaf 2.2 gaan wij hier verder op in.

De verschillen tussen 2025 en 2026 voor zowel de kosten als de opbrengsten lichten we in dit document toe.

In hoofdstuk 3 *Programmaplan* lichten we de mutaties per programmalijn toe. De financiële toelichtingen in hoofdstuk 3 worden ten opzichte van de begroting 2025 beschreven.

In paragraaf 5.1 *Exploitatierkening naar kosten- en opbrengstesoorten* geven we op het niveau van kosten en opbrengsten een toelichting.

2. Meerjarenperspectief

2.1 Exploitatie

De meerjarenraming 2027-2030 heeft een indicatief karakter. Allereerst geldt elk jaar bij de meerjarenraming het voorbehoud dat we in het proces van kadernota en begroting definitieve voorstellen voor dat jaar doen. Voor de raming 2027-2030 gelden bovendien de volgende bijzonderheden:

- a. In 2030 vindt een eerste extra bijdrage van € 12 miljoen aan het HWBP plaats. In de jaarlijkse programmering van dit programma is er in de jaren 2030-2036 met de huidige bijdragen van waterschappen en Rijk te weinig budget beschikbaar om alle geplande projectfasen te financieren. Een belangrijke achterliggende oorzaak is dat de kosten van HWBP-projecten de laatste jaren sterker stegen dan de stijging van de bijdragen van de waterschappen en het Rijk aan het HWBP. Daarom is besloten de bijdragen van zowel de waterschappen als het Rijk voor de periode 2030-2036 te verhogen.
- b. Voor 2026 en 2027 is incidenteel extra budget voor voorbereiding en wegvangen van rivierkreeften ingeboekt.
- c. De rentelasten nemen toe door het aantrekken van nieuwe leningen. In 2.2 gaan we hierop verder in.
- d. Er wordt gereserveerd voor toekomstige investeringen (De Vergulde Hand en de ERSA). Ook na 2030 wordt gereserveerd om de kapitaallasten te kunnen dekken en aflossingen van (nieuwe) leningen te kunnen doen. In 2.2 gaan we hierop in.
- e. De laatste inzichten geven aan dat de investeringen ERSA hoger gaan uitvallen. Daarnaast worden nieuwe waterbergingsgebieden ontwikkeld. Hiervoor gaan we extra reserveren. In 2.2 gaan we hierop in.
- f. De toevoegingen aan de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder lopen tot en met 2030. Vanaf 2031 onttrekken we aan de reserve om de hogere lasten te dekken.

We lichten de meerjarenraming niet per programma toe. Wel geldt voor alle programma's dat de kosten toenemen als gevolg van stijgende prijzen, cao-ontwikkelingen en de raming van de kapitaallasten op basis van de investeringsagenda. Voor de hogere kosten als gevolg van inflatie geldt dat hiervoor vanaf 2027 een raming is opgenomen in het programma Financiën.

Foto: Waterberging Wollebrand (Thierry Schut)

2.2 Duurzaam evenwichtige financiën

Wij streven naar duurzaam evenwichtige financiën. Daarbij vindt een grondige analyse plaats welke ontwikkelingen er op ons afkomen en hoe op lange termijn de bedrijfsvoering van Delfland betaalbaar blijft. Het gaat daarbij om de schuldpositie en bijbehorende rentelast, de stijgende prijzen, de groter wordende opgave door klimaatverandering en grote investeringsopgaven. Zowel in het Coalitieakkoord als in een motie van de VV is de oproep om ook op langere termijn, na deze bestuursperiode, een duurzame balans tussen opgaven, kosten, opbrengsten en schuldpositie te realiseren. Daarbij gaat het onder meer om een jaarlijks sluitende begroting, een houdbare schuldpositie met een netto schuldquote (NSQ) onder de 250% en een gelijkmatige ontwikkeling van de heffingen en lastenprofielen.

Ontwikkelingen

Handback PPS

Delfluent beheert momenteel de assets van de AWZI's Houtrust en Harnaschpolder en zuivert hier het afvalwater volgens het dienstverleningscontract. Vanaf 2033 komen deze assets (contractueel gezien), inclusief personeel en de bijbehorende kwaliteitssystemen terug naar Delfland. De afspraak die daarbij hoort, is dat wij de eerste vijf jaar (vrijwel) geen onderhoud hebben aan de twee zuiveringsinstallaties. De drie jaar voorafgaand aan de handback voert Delfluent nog het nodige onderhoud uit om die afspraak na te komen. Het gevolg is dat de vergoeding die wij jaarlijks betalen de laatste drie jaar fors omhooggaat. Om deze kostenstijging te dekken voegen wij tot en met 2030 jaarlijks € 8,5 miljoen toe aan de equalisatiereserve AWZI Harnaschpolder en Houtrust. Vervolgens wordt in de periode 2031-2033 de reserve onttrokken om de extra lasten te dekken.

Hoogwaterbeschermingsprogramma

De verwachte noodzakelijke investeringen ten behoeve van dit programma nemen verder toe. Als gevolg daarvan is landelijk besloten dat de bijdragen van zowel de waterschappen als het Rijk voor de periode 2030-2036 hoger worden. Voor Delfland betekent dat circa € 12 miljoen extra in 2030. Voor de jaren daarna blijft de hogere bijdrage bestaan en wordt deze geïndexeerd.

Investeringsopgaven

Naast de reguliere investeringen in onze assets staat Delfland de komende 20 jaar voor een aantal grote opgaven. Voor de zuivering zijn dat in ieder geval de bouw van de nieuwe afvalwaterzuiveringsinstallatie De Vergulde Hand in Vlaardingen en de implementatie van de nieuwe strengere Europese richtlijn voor de zuivering van het stedelijk afvalwater (ERSA). Deze richtlijn raakt de vier AWZI's in ons gebied. Met het ontwerp en de bouw van de nieuwe AWZI houden wij hier direct rekening mee. Uit de laatste analyses komt naar voren dat de investeringen als gevolg van ERSA hoger gaan uitvallen dan waar we in de Kadernota 2026 rekening mee hebben gehouden.

Binnen het watersysteem onderzoekt Delfland gebieden voor het ontwikkelen van grootschalige waterbergingsgebieden. Naar verwachting vragen wij in 2026 een krediet hiervoor aan. De grote investeringen verwachten wij vanaf 2031.

Leningenportefeuille en liquiditeitsbehoefte

Per 1 januari 2026 bedraagt de bestaande langlopende geldleningenportefeuille € 515,4 miljoen. Deze bestaat uit leningen voor de herfinanciering van de PPS uit 2016 en leningen voor de overige eigen activa. De PPS-lening loopt tot en met 2031; hierop lossen wij elk jaar circa € 20 miljoen af. De overige leningen zijn op één na fixe-leningen (worden aan het eind van de looptijd in een keer afgelost). Eén lening lossen wij in acht termijnen af. Onder andere door de hogere fee in 2031-2033 die wij aan Delfluent moeten betalen voordat de zuiveringsinstallaties Harnaschpolder en Houtrust overgaan in ons beheer, de aflossingen

op de huidige leningen en de grote investeringsopgaven neemt de financieringsbehoefte toe. Hiervoor gaan we nieuwe leningen aan, waarbij we de eerste € 50 miljoen eind 2025 verwachten.

Zie paragraaf 4.2 voor een verdere toelichting.

Renteontwikkeling

De inflatie is niet meer zo hoog als een paar jaar geleden, maar de door de Europese Centrale Bank gewenste 2% voor een stabiele prijsontwikkeling is op dit moment geen realiteit.

Tot 2025 zagen we dat terug in de rentedalingen die de Europese Centrale Bank en nationale banken doorvoerden. Sinds begin 2025 loopt de rente weer iets op. In onze berekeningen houden wij rekening met een rente van 3,75% voor nieuw af te sluiten leningen.

Daartegenover staat de ontwikkeling van de spaarrente via de schatkist. Deze daalt sinds enige tijd (over 2025 al meer dan een 1%).

Gelijkmatige ontwikkeling heffingen (belastingtarieven) en NSQ

Wij maken berekeningen die verder reiken dan de jaren van de meerjarenraming. Zo brengen we de impact van bovenstaande onderwerpen op de lange termijn in beeld. Dit geeft ons een beeld van mogelijke gevolgen voor onder andere de liquiditeitsbehoefte en de ontwikkelingen van de heffingen.

Extra opslagen voor duurzaam evenwichtige financiën

Bovenstaande ontwikkelingen zorgen ervoor dat de financieringsbehoefte toeneemt. Met ombuigingen, *Nieuw voor Oud* en efficiënter werken proberen we de stijging van de lasten en daarmee van de heffingen te beperken. Daarnaast zetten we onze reserves in om de lasten te drukken. De nota Reserves en voorzieningen schrijft voor dat we de algemene reserve vrij besteedbaar en de twee tariefdeмпingsreserves binnen vijf jaar moeten inzetten. Deze reserves zijn namelijk gevoed met jaarresultaten (lees: niet uitgegeven belastinggeld). Door ze binnen vijf jaar in te zetten, zorgen we ervoor dat de middelen terugvloeien naar de belastingbetalers.

Sinds 2024 leggen we een extra opslag op de reguliere zuiveringsheffing. Deze is bedoeld om:

- extra belastinggeld op te halen zodat we investeringen deels zelf kunnen financieren, zodat we minder hoeven te lenen en daardoor minder rentelasten hebben;
- de reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer te voeden om de toekomstige kapitaallasten te dekken;
- de heffingen gelijkmatig te laten ontwikkelen;
- de NSQ niet of beperkt boven de norm van 250% te laten uitkomen.

Op basis van de laatste inzichten, is deze opslag echter onvoldoende om aan de coalitieafspraken en onze eigen criteria te kunnen voldoen. Om onze opgaven te kunnen financieren, neemt de schuldenlast zodanig toe dat de NSQ tot ruim boven de 250% stijgt om vervolgens ruim tien jaar daar boven te blijven. Om ook in de toekomst onze financiële huishouding op orde te houden en de heffingen gelijkmatig te laten stijgen, komen er twee extra opslagen:

1. voor beide systemen verhogen we de komende vijf jaar de heffingen met 0,5% per jaar cumulatief. Dus: 0,5% in 2026, 1,0% in 2027, oplopend naar 2,5% in 2030;
2. voor het zuiveringsbeheer verhogen we de komende vijf jaar de heffingen met 2% per jaar cumulatief. Dus: 2% in 2026, 4% in 2027, oplopend tot 10% in 2030.

In onderstaande tabel zijn de drie opslagen onder elkaar gezet inclusief de financiële effecten voor de periode van deze begroting en meerjarenraming.

2.2.1 Tabel: extra opslagen heffingen inclusief financieel effect

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
<i>Opslagen per jaar</i>									
Watersysteemheffingen (0,5%)			0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%		
Zuiveringsheffing (0,5%)			0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%		
Zuiveringsheffing (2,0%)			2,0%	2,0%	2,0%	2,0%	2,0%		
Zuiveringsheffing (besluit 2024)	3,0%	3,0%	3,0%	2,0%	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%	
<i>Opslagen per jaar cumulatief</i>									
Watersysteemheffingen (0,5%)			0,5%	1,0%	1,5%	2,0%	2,5%	2,5%	2,5%
Zuiveringsheffing (0,5%)			0,5%	1,0%	1,5%	2,0%	2,5%	2,5%	2,5%
Zuiveringsheffing (2,0%)			2,0%	4,0%	6,1%	8,2%	10,4%	10,4%	10,4%
Zuiveringsheffing (besluit 2024)	3,0%	6,1%	9,3%	11,5%	13,7%	14,8%	16,0%	17,1%	17,1%
<i>Financiële gevolgen van de opslagen (cumulatief)</i>									
Watersysteemheffingen (0,5%)			0,8	1,6	2,5	3,5	4,5	4,5	4,5
Zuiveringsheffing (0,5%)			0,8	1,6	2,5	3,5	4,5	4,5	4,5
Zuiveringsheffing (2,0%)			3,4	7,3	11,7	16,8	22,5	22,5	22,5
Zuiveringsheffing (besluit 2024)	4,9	6,6	12,2	16,4	21,0	25,0	27,0	29,0	29,0
Totaal	4,9	6,6	17,2	26,9	37,7	48,8	58,5	60,5	60,5

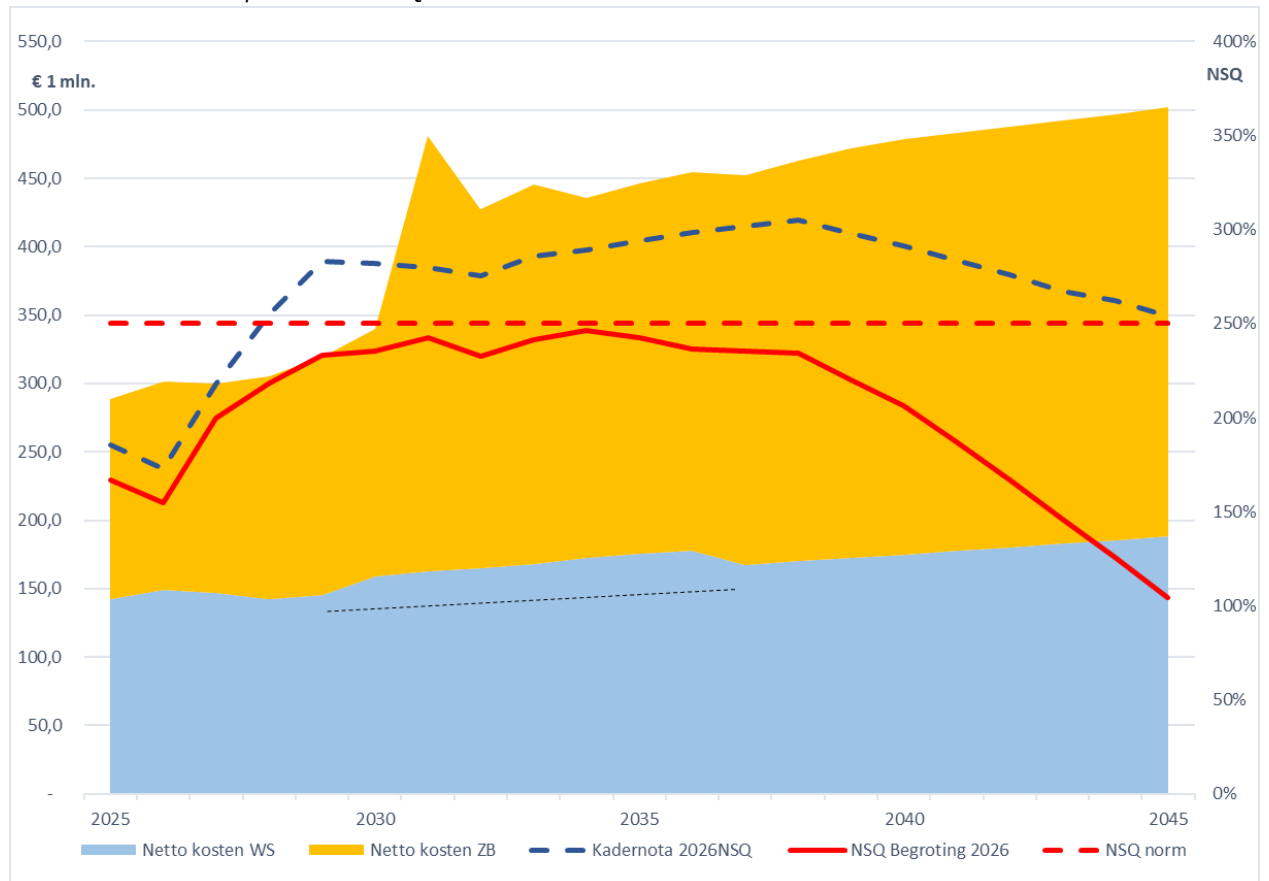
De middelen die we ophalen met de opslag van 0,5% worden deels gebruikt om de begroting sluitend te krijgen. Het restant binnen het watersysteem wordt toegevoegd aan de egaliseringsreserve watersysteem. De extra middelen door de opslagen binnen de zuiveringsheffing worden toegevoegd aan de reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer. De onttrekkingen aan beide reserves gaan plaatsvinden vanaf het moment dat de betreffende kosten in de exploitatie terechtkomen (bijvoorbeeld bij het in gebruik nemen van de WVH in 2031). Zie ook paragraaf 4.2.3 en 5.2.2.

Door de extra opslag van 2% op de zuiveringsheffing vanaf 2026 zorgen we ervoor dat de NSQ onder de 250% blijft (zie hieronder). Tevens zorgen de extra middelen voor meer kasinstroom, waardoor we investeringen deels zelf kunnen financieren en daardoor minder financiering van buiten hoeven aan te trekken. De te betalen rente die we hiermee besparen, loopt op tot bijna € 160 miljoen in 2045.

Onderstaande grafiek geeft de ontwikkelingen van de lasten per taak en van de NSQ weer, waarbij geldt:

- de lasten worden afgezet tegen de linker as van de grafiek;
- de NSQ wordt afgezet tegen de rechter as van de grafiek;
- de extra opslagen voor heffingen hebben wij hierin verwerkt.

2.2.2 Grafiek: Lasten per taak en NSQ

De lasten van het watersysteem (het blauwe vlak) laten een gelijkmatige groei zien. In de periode 2030-2036 is in de grafiek een bult zichtbaar. De extra bijdrage aan het HWBP zorgt ervoor dat de lasten in die periode boven de trendmatige ontwikkeling (gemarkeerd door de zwarte stippellijn) uitkomen.

De lasten van het zuiveringsbeheer (oranje vlak) laten een grilliger beeld zien. In 2031 zit een piek door:

- ingebruikname van de Vergulde Hand (afschrijvingen, beheer en onderhoudskosten);
- restafschrijvingen De Groote Lucht (DGL);
- extra fee PPS in verband met het in eigen beheer nemen van de Harnaschpolder en Houtrust.

De extra fee PPS en de restafschrijvingen DGL worden gedekt door de onttrekking van de daarvoor bestemde reserves. Hierdoor hebben deze kosten geen resultaatseffect. Wel leiden ze tot hogere uitgaven, waardoor de financieringslasten toenemen.

De blauwe stippellijn laat de NSQ zien zoals gepresenteerd in de Kadernota 2026. Deze kwam ruim boven de norm van 250% uit. Bovendien was kadernota inclusief de meerjarenraming niet sluitend.

Door de ombuigingen, Nieuw voor Oud en dergelijke en door het toepassen van de opslagen zoals hierboven toegelicht, blijft de NSQ onder de 250%.

3. Programmaplan

3.1 Waterkeringen

3.1.1 Programmaliijn Waterkeringen

Foto: Delflandsedijk

Doel

3.1.1.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>De primaire, regionale en overige waterkeringen zijn veilig en toekomstbestendig, zodat mensen in het beheergebied veilig kunnen wonen, werken en recreëren.</i>
Nadere toelichting
<i>Een groot deel van Delfland ligt onder de zeespiegel. Dijken, duinen en kades beschermen de inwoners van het gebied tegen het water. Landelijk is het streven dat alle primaire waterkeringen in 2050 aan de norm voldoen. Onze inzet voor regionale keringen en overige keringen is dat in 2035 respectievelijk 95% en 70% aan de norm voldoen.</i>
Verwacht resultaat in 2026
<i>De belangrijkste waterkeringen die ons beschermen tegen het hoge water zijn de primaire waterkeringen. Bij Delfland zijn dat de zeekering en de Delflandsedijk. De waterschappen en het Rijk versterken de primaire waterkeringen met het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Op dit moment voldoet 4,5 kilometer van de Delflandsedijk niet aan de norm. We willen meer inzicht in de sterkte van deze dijk. Zo verwachten we de opgave (4,5 km) te reduceren. Binnen ons gebied beheren we 637 kilometer regionale waterkeringen en polderkaden. Ons streven is dat eind 2026 81% van de regionale waterkeringen en 55% van de polderkaden aan de norm voldoen. Inspecties en goed beheer en onderhoud blijven de basis voor veilige waterkeringen. Hiermee houden we de keringen in goede staat. In 2026 besteden we extra aandacht aan de bomen op onze waterkeringen.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Hoogwaterbeschermingsprogramma
<i>We ontwikkelen een nieuwe rekenmethode voor de sterkte van de Delflandsedijk. Het grondonderzoek hiervoor voeren we in 2026 uit. Met het resultaat bepalen we in 2027 welke delen we moeten versterken en aanmelden bij het HWBP.</i>
Groot onderhoud en dijkversterkingen
<i>We brengen 5000 meter regionale keringen op orde met groot onderhoud en dijkversterkingen. We programmeren het op orde brengen van de polderkaden, zodat we daar vanaf 2027 mee kunnen starten.</i>
Onderhoud bomen

Op onze waterkeringen en terreinen staan 2.000 bomen. We onderhouden deze en geven daarmee invulling aan onze zorgplicht. En zo voorkomen we onveilige situaties.

Prestatie-indicatoren

3.1.1.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Mate waarin primaire en regionale waterkeringen en polderkaden voldoen aan de normen die het Rijk, de provincie Zuid-Holland en Delfland hebben vastgesteld.

Programmalijn: Waterkeringen

Prestatie-indicatoren	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	92%	92%	92%	92%	92%	92%	92%
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	79%	80%	81%	83%	84%	86%	88%
Polderkaden (170 kilometer)	n.v.t.	55%	55%	56%	57%	59%	61%

Exploitatie

3.1.1.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Waterkeringen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	29.651	31.378	33.494	33.756	36.465	39.246	51.487
Baten	-473	-260	-150	-150	-150	-150	-150
Netto kosten	29.177	31.118	33.344	33.606	36.315	39.096	51.337

De toename van de netto kosten in 2026 ten opzichte van 2025 van € 2,2 miljoen wordt veroorzaakt door € 2,1 miljoen hogere lasten en € 0,1 miljoen lagere baten.

Programmalijn Waterkeringen (toename lasten € 2,1 miljoen)

- Lagere wettelijke bijdrage Delfland aan het HWBP. De bijdrage per jaar hangt af van de programmering binnen het HWBP. € -0,2
- Toename kosten van muskusrattenbeheer gebaseerd op begroting samenwerkingsverband De Stichtse Rijnlanden en Unie van Waterschappen. € 0,1
- Hogere personeelskosten door cao-ontwikkeling en door extra inzet personeel voor onderhoud waterkeringen en het op orde brengen van de waterkeringen (projecten). € 1,1
- Hogere kapitaallasten, omdat de verwachting 2025 is dat door € 14,8 miljoen aan investeringen de activa en onderhanden werk. € 1,1

Programmalijn Waterkeringen (lagere baten € 0,1 miljoen)

- Lagere subsidie van de provincie voor natuurbeheer ten behoeve van onderhoud primaire waterkeringen voor het jaar 2026. € -0,1

Vanaf 2028 lopen de lasten op. Voor een groot deel is dit te wijten aan de bijdrage aan het HWBP. In 2030 komt daar de extra bijdrage HWBP bij (zie ook hoofdstuk 2).

Investeringsen

3.1.1.4 Tabel: Investeringsen

Programmalijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterkeringen	11.013	14.750	16.500	17.000	18.000	18.000	18.000

Om de ramingen van de prestatie-indicatoren Regionale waterkeringen en Polderkaden te kunnen realiseren streven we op termijn naar een jaarlijks investeringsvolume van € 18 miljoen.

De belangrijkste investeringsprojecten in 2026 zijn:

- N468 (Midden-Delfland);
- Katwijkerlaan Zuid (Pijnacker-Nootdorp);
- WOK Katwijkerlaan (Pijnacker-Nootdorp);
- De Dijken van Morgen (Pijnacker-Nootdorp);
- Tuinen van Oude Leede (Lansingerland); en
- Vaartweg Zuid (Vlaardingen).

3.1.2 Programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)

Foto: Berkelsche Zwethsluis (Guus Schoonewille)

Doel

3.1.2.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Delfland draagt integraal bij aan een vitaal landelijk gebied.

Nadere toelichting

Het oppervlakte- en grondwater voldoet op veel plaatsen nog niet aan de kwaliteit die is afgesproken met Brussel (KRW) en die nodig is voor een vitaal landelijk gebied. Bovendien leidt klimaatverandering in toenemende mate tot overlast van zowel te veel als te weinig water. Waterschappen, agrarische ondernemers, en terreinbeherende organisaties spelen een belangrijke rol in het vinden van de juiste oplossing voor natuur, water, bodem en klimaat. Vanuit onze belangen op waterkwaliteit, wateroverlast, groenblauwe dooradering, waterbeschikbaarheid en biodiversiteit zijn we als waterbeheerder betrokken bij het Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied (ZH-PLG) en de daarbij horende gebiedsprocessen. Wij trekken hierin gezamenlijk op met gebiedspartners, andere waterschappen in Zuid-Holland en de provincie.

Verwacht resultaat in 2026

Delfland blijft werken aan een veerkrachtig en robuust watersysteem in het landelijk gebied. Dat doen we op basis van locatiespecifieke kennis van het water- en bodemsysteem.

Wat willen we bereiken?

- Veerkrachtige, toekomstbestendige inrichting van het watersysteem in het landelijk gebied.
- Bijdrage aan versterken van het agrarisch natuurbeheer, zodat de waterkwaliteit verbetert.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samenwerking ZH-PLG

De provincie geeft invulling aan een alternatief NPLG voor Zuid-Holland met de Ruimtelijke Koers en de Samenhangende Aanpak Natuur & Economie (SANE). De Zuid-Hollandse waterschappen stelt samen met de provincie teksten op over de thema's betreffende het landelijk gebied voor het provinciale omgevingsbeleid. Dit wordt jaarlijks herzien.

Strategische samenwerkingsagenda

De Zuid-Hollandse waterschappen en PZH hebben bestuurlijk ingestemd met samenwerkingsafspraken in de ZH-PLG gebieden en met de samenwerking op inhoudelijke beleidsthema's van het ZH-PLG. Inzet op vastleggen van de samenwerking met onze provincie.

Exploitatie

3.1.2.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	0	175	189	181	160	153	153
Netto kosten	0	175	189	181	160	153	153

De netto kosten bestaan uit personeelskosten en blijven ten opzichte van 2025 nagenoeg gelijk.

3.1.3 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

Muskusrattenbeheer

Vanuit het samenwerkingsverband Muskusrattenbeheer voorkomen we dat deze dieren schade toebrengen aan onze dijken. Daarmee draagt dit bij aan het beheer en onderhoud van de dijken zoals verwoord in de programmalijn waterkeringen. Van risico's met een mogelijk materieel effect voor Delfland is bij deze verbonden partij geen sprake.

3.1.4 Geraamde baten en lasten programma Waterkeringen

3.1.4.1 Tabel: Exploitatie

Programma Waterkeringen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	29.690	31.870	33.683	33.938	36.625	39.398	51.640
Baten	-473	-260	-150	-150	-150	-150	-150
Netto kosten	29.217	31.610	33.533	33.788	36.475	39.248	51.490

3.1.5 Investeringsen programma Waterkeringen

3.1.5.1 Tabel: Investeringsen

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterkeringen	11.013	14.750	16.500	17.000	18.000	18.000	18.000

3.2 Waterkwaliteit

3.2.1 Programmaliijn Waterkwaliteit

Foto: schoon en gezond water

Doel

3.2.1.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Schoon, gezond en levend water in ons beheergebied, dat bijdraagt aan een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Nadere toelichting

Doelen en richtingen voor maatregelen zijn vastgelegd in het Stroomgebiedbeheerplan (SGBP3) Rijn-West, de Uitvoeringsstrategie waterkwaliteit overig water en de strategie microverontreinigingen. De waterkwaliteit in het gebied van Delfland voldoet nog niet aan de gestelde doelen. Het palet aan maatregelen dat we hebben ingezet blijft er één van lange adem. Wij blijven inzetten op de trendbreuk en gaan komend jaar door met realiseren van waternatuur, sturen op verminderen van emissies en beïnvloeden van medeoverheden en ketenpartners.

Wat doen we in 2026 anders?

- We schuiven op naar een lager schaalniveau om te sturen: niet alleen KRW-lichamen en overig water, maar naar gemeentelijk niveau en zelfs lager (denk aan slootniveau bij kassen).
- We presenteren de situatie van de waterkwaliteit zowel vanuit de normen (one out, all out) als de onderliggende voortgang.
- We werken adaptief en doorlopen voortdurend de cyclus inzicht, rapportage, maken/bijsturen afspraken en ultimo aanspreken. Deze basis staat voor de glastuinbouw. Bij de 'Staat van ons water' en overige emissies in stedelijk gebied, implementeren we deze cyclus ook met gemeenten.

Verwacht resultaat in 2026

De belangrijkste zijn:

- Realiseren van de afgesproken maatregelen die opgenomen zijn in de genoemde beleidsdocumenten (inclusief Coalitieakkoord).
- Starten met het beschermen van waternatuur (specifiek NEZ) tegen vraatschade van rivierkreeften in 2026.
- Borgen van afspraken met onder andere gemeenten, PZH en de glastuinbouw. Dit is in het kader van de transitie van 'afspraken naar aanspreken'.
- Borgen van ons beleid voor de toekomst in SGBP4 (2028-2033).

Wat gaan we daarvoor doen?

Verminderen emissies

Glastuinbouw: We intensiveren onze aanpak in deze sector. We ontwikkelen nieuwe regelgeving gericht op de glastuinbouw. We voeren het meten op slootniveau stapsgewijs door in alle polders.

Overig: We implementeren in 2026 een risicogestuurde bronaanpak voor stedelijke en industriële emissies, zoals gemeentelijke riolering (foutaansluitingen), KRW-probleemstoffen en Zeer zorgwekkende stoffen.

Transitie

We geven de transitie 'van afspreken naar aanspreken' verder vorm door onder andere:

- voor overige emissies op het lagere schaalniveau data en rapportages te verzamelen en hierop lokaal het gesprek aan te gaan;
- in de glastuinbouw afspraken met ketenpartners en medeoverheden te maken en achterblijvers aan te spreken; en
- met de 'Staat van ons water' rapportages en afspraken op gemeentelijk niveau te maken.

Stroomgebiedbeheersplan

De doelen en maatregelen uit SGBP3 vormen de basis voor strategische keuzes en leveren input voor SGBP4, wat resulteert in een aangepast maatregelenpakket om de KRW-doelen te behalen of zo dicht mogelijk te benaderen. Wij leggen de bijdrage van Delfland voor het SGBP4 (voor de periode 2028-2033) in 2026 aan de VV voor ter besluitvorming.

Waternatuur

- Aanleggen: we realiseren meer waternatuur in de vorm van bijvoorbeeld Natte Ecologische Zones (NEZ), vispassages en mitigerende maatregelen. Dit doen we in lokaal en KRW-water.
- Beschermen: Waar nodig treffen we beschermende maatregelen tegen ganzen met wildbeheer en rivierkreeften met grootschalige afvang. Het streven is om in 2027 circa 50 kilometer NEZ te hebben beschermd tegen Amerikaanse rivierkreeft.
- Onderhoud: We intensiveren het onderhoud van waternatuur om ecologische waarden zoveel mogelijk te behouden. Ecologisch maaien en baggeren zetten we voort.

Prestatie-indicatoren

3.2.1.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Waterkwaliteit							
Prestatie-indicatoren	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,2 & 2,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l
2) Toxiciteit: percentage metingen gewasbeschermingsmiddelen dat geen belemmeringen geeft voor ecologie	84%**	30%	50%	100%	100%	100%	100%

** Betreft oude prestatie-indicator die nu niet meer van toepassing is vanaf 2025.

De PI ecologische sleutelfactoren komt met ingang van 2026 te vervallen. De PI geeft onvoldoende zicht op ontwikkelingen in de waternatuur. Het is niet simpel één indicator voor de vooruitgang van de waternatuur te tonen. Daarom is gekozen voor opnemen van het genuanceerde beeld aan de hand van een aantal indicatoren in de voortgangsrapportage waterkwaliteit in plaats van in de begrotingscyclus.

Exploitatie

3.2.1.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Waterkwaliteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	10.921	14.162	17.372	17.930	14.689	14.694	14.680
Baten	20	-100	-100	-110	-110	-110	-110
Netto kosten	10.941	14.062	17.272	17.820	14.579	14.584	14.570

De toename van de netto kosten in 2026 ten opzichte van 2025 van € 3,2 miljoen wordt volledig veroorzaakt door hogere lasten.

Programmalijn Waterkwaliteit (toename lasten € 3,2 miljoen)

De belangrijkste afwijkingen zijn:

- Incidenteel extra budget voor voorbereiding en wegvangen van rivierkreeften. € 2,4
Ook in 2026 is hiervoor budget. Vanaf 2027 valt dit budget weg.
- Hogere kapitaallasten € 0,3

Investeringsen

3.2.1.4 Tabel: Investeringsen

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterkwaliteit	1.946	3.135	3.332	2.924	3.031	2.000	2.000

In 2026 werken we verder aan de realisatie van zes vispassages, waarvan er één volgens de planning in 2026 wordt opgeleverd en de overige in 2027. Ook werken we in 2026 aan ruim vijftien NEZ-projecten, waarvan we er dertien opleveren. Elf van deze projecten zijn herstelprojecten van natuurvriendelijke oevers, vispaaiplaatsen en drijvende oevers waarbij we eerder aangelegde NEZ's geheel of deels opnieuw inrichten. Dit gebeurt vaak in combinatie met de aanleg van een (verbeterde) golfbreker om de effecten van recreatievaart te mitigeren.

3.2.2 Programmalijn Biodiversiteit

Foto: schoon water (Guus Schoonewille)

Doel

3.2.2.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Het herstellen en versterken van natuur in ons gebied.
Nadere toelichting
Landelijk en provinciaal beleid bevat drie strategische doelen: 1) versterken groenblauwe dooradering, 2) natuurinclusief inrichten en werken en 3) natuur(waarden) behouden en versterken. Inmiddels heeft de EU de Natuurherstelwet aangenomen. Alle lidstaten moeten in 2030 herstelmaatregelen hebben genomen in 30% van de gebieden waarin het niet goed gaat met de natuur. In 2050 is dat 90%. Binnen twee jaar moet het nationale Natuurherstelplan er zijn. Voor Delfland betekent de wet waarschijnlijk geen inhoudelijke koerswijziging voor biodiversiteit, maar een versteviging van de inspanningsverplichting.
Verwacht resultaat in 2026
In 2025 hebben we een ambitiekader voor herstel van biodiversiteit vastgesteld en uitgewerkt naar een handelingsperspectief voor uitvoering. Met onze invulling van blauwgroene netwerk leggen we focus bij de natuurgebieden binnen het Nationaal Park Hollandse Duinen, het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland, Vlietzone, regiopark Buytenhout, de stedelijke gebieden en de verbinding daartussen. Met onze projecten binnen deze gebieden geven wij een impuls aan natuurontwikkeling. We onderzoeken daarnaast hoe we het areaal ecologisch maaibeheer kunnen vergroten. Zodra het landelijke Natuurherstelplan, als vertaling van de Europese Natuurherstelwet, beschikbaar komt, brengen wij in beeld welke impact dit heeft voor Delfland.
Wat gaan we daarvoor doen?
Implementatie van het ambitiekader Biodiversiteit
Voor de realisatie van het Blauwgroene Netwerk agenderen we onze aanpak en denkwijze bij onze samenwerkingspartners. We maken concreet hoe projecten bij waterkeringen, het watersysteem en de waterketen natuurinclusief kunnen worden gerealiseerd.
Landelijk Natuurherstelplan
Voor de vertaling van het landelijke Natuurherstelplan naar de Delflandse context, maken we een impactanalyse, die verduidelijkt welke bijsturing voor Delfland nodig is om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.

Rapportage Biodiversiteit

Jaarlijks maken we een rapportage over de ontwikkeling van biodiversiteit en het blauwgroene netwerk.

Exploitatie

3.2.2.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Biodiversiteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	525	508	368	360	346	344	350
Netto kosten	525	508	368	360	346	344	350

Programmalijn Biodiversiteit (afname lasten € 0,1 miljoen)

- De afname van de kosten ten opzichte van 2025 is het gevolg van een administratieve afname in tijdelijke formatie. Wanneer contractueel de verlengingen rond zijn zal dit in de bestuursrapportage 2026 worden hersteld. € -0,1

3.2.3 Programmalijn Recreatief medegebruik

Foto: zwemmen

Doel

3.2.3.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Delfland faciliteert recreatief medegebruik waar mogelijk.

Nadere toelichting

Recreatiemogelijkheden dragen bij aan de kwaliteit van de leefomgeving, de gezondheid en het welzijn van de bevolking en zichtbaarheid van ons waterschap. Delfland faciliteert recreatie in, op en langs het water waar dit kan, in duurzame samenhang met de andere functies van het watersysteem.

Het onderwerp waterrecreatie valt uiteen in diverse aandachtsgebieden, waaronder varen, zwemmen, bebording, vissen en schaatsen.

Verwacht resultaat in 2026

In 2026 actualiseren we het vaarbeleid en zetten we stappen om dit beleid te implementeren. Daarnaast monitoren we de kwaliteit van onze twaalf zwemwaterlocaties. Waar nodig nemen we maatregelen, met inachtneming van het afwegingskader zwemwater. In 2026 zijn al onze nautische verkeersborden actueel en in goede staat.

Wat gaan we daarvoor doen?**Vaarbeleid**

We stellen een beleidsnota over varen vast. Op grond van dit nieuwe vaarbeleid nemen we maatregelen om de waterkwaliteit te beschermen en te verbeteren. We gaan actief communiceren over de doorwerking van varen op de waterkwaliteit.

Zwemwaterlocaties

We verkennen met de provincie de mogelijkheden voor alternatieve zwemwaterlocaties, waar het realiseren van een goede zwemwaterkwaliteit kansrijker is dan op de bestaande locaties.

Het afwegingskader zwemwater is uitgangspunt om te investeren. Als ingrijpen gewenst is, maken we maatregelplannen op grond van verantwoordelijkheden en gezamenlijke financiering met gemeenten.

Zwemwaterkwaliteit

We nemen maatregelen om de kwaliteit van het zwemwater te verbeteren. We geven prioriteit aan locaties met kansrijke samenwerking met gemeenten.

Exploitatie**3.2.3.2 Tabel: Exploitatie**

Programmalijn Recreatief medegebruik	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	657	654	637	638	616	616	611
Baten	-82	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	576	654	637	638	616	616	611

De lasten in 2026 blijven ten opzichte van 2025 nagenoeg gelijk.

3.2.4 Programmalijn Verbinding met partners

Foto: varen

Doel

3.2.4.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>Het waterbelang en de opgaven van Delfland inbrengen en borgen in ruimtelijke en complexe plannen van derden voor de fysieke leefomgeving. Daarnaast ondersteuning van het streven om mensen wereldwijd te voorzien van schoon, voldoende en veilig water.</i>
Nadere toelichting
<i>De ruimte in ons gebied is schaars en het bevoegd gezag voor de ruimtelijke ordening ligt bij gemeenten, provincie en Rijk. Wij sturen met medeoverheden op een waterveilige, klimaatadaptieve, schone en gezonde leefomgeving. Iedere partij heeft hierin zijn eigen taak en verantwoordelijkheid vanuit (ruimtelijke) ontwikkeling en beheer van de openbare ruimte. Voor vrijwel alle opgaven van Delfland spreken wij onze medeoverheden en andere gebiedspartners erop aan de wateropgave te verbinden aan hun eigen belangen en hun instrumenten daarvoor in te zetten. Wij zijn een onmisbare partij in ruimtelijke processen, stellen ons constructief-kritisch op en geven vanuit het waterbelang duidelijk grenzen aan.</i>
Verwacht resultaat in 2026
<i>De focus voor 2026 ligt op samenwerking met en zelfbewuste beïnvloeding en sturing van gebiedspartners; daarnaast op gebiedsprocessen en plannen in de fysieke leefomgeving. Delfland is zo vroeg mogelijk betrokken bij plannen in de leefomgeving. Daar pakken we onze rol als waterautoriteit en aanjager en zetten ons gevraagd en ongevraagd in voor de water- en bodembelangen als randvoorwaarde bij de ruimtelijke inrichting van ons gebied. Dit doen we óók bij bestaande bebouwing. Binnen de kaders van ons beleid borgen wij het waterbelang en dragen onze opgaven aan. Tegelijkertijd benutten we bij ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving kansen voor het oplossen van wateroverlastknelpunten, klimaatadaptatie, het ophogen van waterkeringen en het verbeteren van de waterkwaliteit.</i>

Hiermee bereiken we dat de fysieke ruimte in ons gebied gebruikt kan worden voor een toekomstbestendig watersysteem. En we zorgen dat keuzes van derden niet leiden tot hoge kosten voor de uitvoering van onze taak, nu en in de toekomst. We bekijken of we zoveel mogelijk werk kunnen combineren met zo laag mogelijke kosten en zo min mogelijk overlast voor de omgeving. Daarnaast zorgen we dat maatregelen in en voor het watersysteem bijdragen aan het vergroten van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving voor en door inwoners en bedrijven.

Door inzet in de Blue Deal behouden we de verbinding met onze internationale partners waarmee wij kennis uitwisselen. En wij ondersteunen hen in de zorg voor goed waterbeheer.

Wat gaan we daarvoor doen?

Samenwerking

We voeren proactief de 'Weging van het Waterbelang' uit op (complexe) plannen voor de fysieke leefomgeving en participeren in provinciale en regionale samenwerkingen. Onze inzet richt zich binnen en buiten Delfland op verbeteringen van klimaatadaptief beheer en beleid.

Gebiedsprocessen

We richten met relevante samenwerkingspartners gebiedsprocessen in en maken afspraken over maatregelen voor onze eigen wateropgaven. Ook participeren we hiervoor in initiatieven van derden en werken aan gemeentelijke waterplannen.

Blue Deal

We nemen deel aan de Blue Deal-programma's Colombia, Indonesië en Zuid-Afrika. We ontvangen buitenlandse delegaties in het kader van kennisuitwisseling.

Exploitatie

3.2.4.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Verbinding met partners	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	955	1.394	1.482	1.401	1.300	1.283	1.303
Netto kosten	955	1.394	1.482	1.401	1.300	1.283	1.303

Ten opzichte van 2025 nemen de kosten toe met € 0,1 miljoen. Deze stijging wordt veroorzaakt door met name de cao-ontwikkeling.

3.2.5 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

AQUON

Deelname aan deze verbonden partij draagt bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit door gezamenlijk onderzoek en analyse (AQUON is het gemeenschappelijk laboratorium van negen waterschappen).

3.2.6 Geraamde baten en lasten programma Waterkwaliteit

3.2.6.1 Tabel: Exploitatie

Programma Waterkwaliteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	13.058	16.719	19.859	20.329	16.951	16.937	16.944
Baten	-62	-100	-100	-110	-110	-110	-110
Netto kosten	12.996	16.619	19.759	20.219	16.841	16.827	16.834

3.2.7 Investerings programma Waterkwaliteit

3.2.7.1 Tabel: Investerings

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterkwaliteit	1.946	3.135	3.332	2.924	3.031	2.000	2.000

3.3 Waterkwantiteit

3.3.1 Programmalijs Waterkwantiteit

Foto: baggeren

Doel

3.3.1.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Een robuust en klimaatbestendig watersysteem.
Nadere toelichting
Het watersysteem blijft zodanig ingericht dat in het beheergebied mensen kunnen wonen, werken en recreëren. We verkleinen de kans op inundatie van het gebied door hevige regenval zodanig dat deze aan de omgevingswaarden (overstroming vanuit het watersysteem) voldoet.
Verwacht resultaat in 2026
We gaan door met de verdere uitwerking en implementatie van de langetermijnstrategie wateroverlast 'Wapenen tegen extreme neerslag'. Hiermee maken we het watersysteem van Delfland robuuster. De prioriteit (of focus) ligt bij het vaststellen van één of meerdere locaties voor waterbergingsgebieden en het verder uitwerken hiervan in ontwerp. Vanwege de focus hierop stellen we de prestatie-indicator voor het voldoen aan de omgevingswaarde naar beneden bij. 40.400 hectare van het beheergebied voldoet in 2026 aan de omgevingswaarde. Voor het baggeren van onze watergangen heeft Delfland in 2024 nieuw beleid vastgesteld. In 2026 werken we verder aan de implementatie van dit beleid. We baggeren ook voor de waterkwaliteit en gaan in gesprek met gemeenten en particulieren over het tegen betaling overnemen van hun baggertaken. Dat is efficiënt en bespaart kosten voor de burgers. Met monitoring, onderhoud, vervanging en nieuwbouw van gemalen en stuwen houden we ons watersysteem in goede staat. Hiermee beperken we de kans op wateroverlast en dragen we zorg voor een robuuste zoetwatervoorziening, voor nu en in de toekomst.
Wat gaan we daarvoor doen?
Wateroverlast
We stellen één of meerdere schetsontwerpen en een investeringsplan vast voor het ontwerp van grootschalige waterbergingsgebieden. Ook voeren we in 2026 maatregelen uit voor locaties, die niet voldoen aan de omgevingswaarden voor wateroverlast.
Baggerwerkzaamheden
We baggeren twintig kilometer ecologisch en saneren zes locaties voor de waterkwaliteit. Met een nieuw baggerdepot bij AWZI De Groote lucht maken we het baggeren duurzamer en goedkoper en zijn we minder afhankelijk van de markt.

Monitoring, onderhoud en vervanging

In 2026 voeren we circa 25 projecten voor groot onderhoud, renovatie en vervanging uit. Dit betreft onder andere de vervanging van gemaal Commandeurspolder en Ackerdijkschepolder, de nieuwbouw van gemaal Bergsluis, het renoveren van gemaal Dorppolder en vervanging van de motoren van gemaal Winsemaius.

Prestatie-indicatoren

Het oppervlak van het beheergebied van Delfland (totaal: 40.600 hectare), dat voldoet aan de omgevingswaarde, oftewel de normen voor inundatie zoals genoemd in de provinciale waterverordening. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting.

3.3.1.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Waterkwantiteit							
Prestatie-indicator	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Voldoet aan normering voor inundatie (in hectare)	40.100	40.325	40.400	40.600	40.600	40.600	40.600
	98,9%	99,3%	99,5%	100%	100%	100%	100%

NB Eind 2025 zijn er gesprekken met de provincie over de doelmatigheid van maatregelen en de inspanningsverplichting om aan de norm te voldoen. Op basis daarvan passen wij de streefwaarden voor 2027 en verder aan.

Exploitatie

3.3.1.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Waterkwantiteit	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	45.257	51.340	52.512	54.143	49.120	49.134	48.794
Baten	-1.707	-1.853	-1.854	-1.999	-2.157	-2.329	-2.329
Netto kosten	43.551	49.486	50.657	52.144	46.963	46.805	46.465

De toename van de netto kosten in 2026 ten opzichte van 2025 van € 1,0 miljoen wordt volledig veroorzaakt door hogere lasten.

Programmalijn Waterkwantiteit (toename lasten € 1,0 miljoen)

- Hogere kosten voor baggerwerkzaamheden als gevolg van toegenomen afzet- en transportkosten, elektrificeren van de uitvoering en een grote baggeropgave in moeilijk bereikbare gebieden. € 1,5
- Uitvoeren bodemsanering. € 1,3
- Indexatie bijdrage Delfland aan AQUON. € 0,1
- Besparing op transportkosten en afvoerkosten met de aanleg van een eigen baggerspeciedepot bij De Groote lucht. € -0,4
- Besparing door diverse efficiencymaatregelen op onder andere maaien, onderhoud en advieskosten. € -0,7
- Lagere doorbelasting van uren en herverdeling inhuurbudget. € -0,5
- Lagere kapitaallasten. € -0,3

Investerings

3.3.1.4 Tabel: Investerings

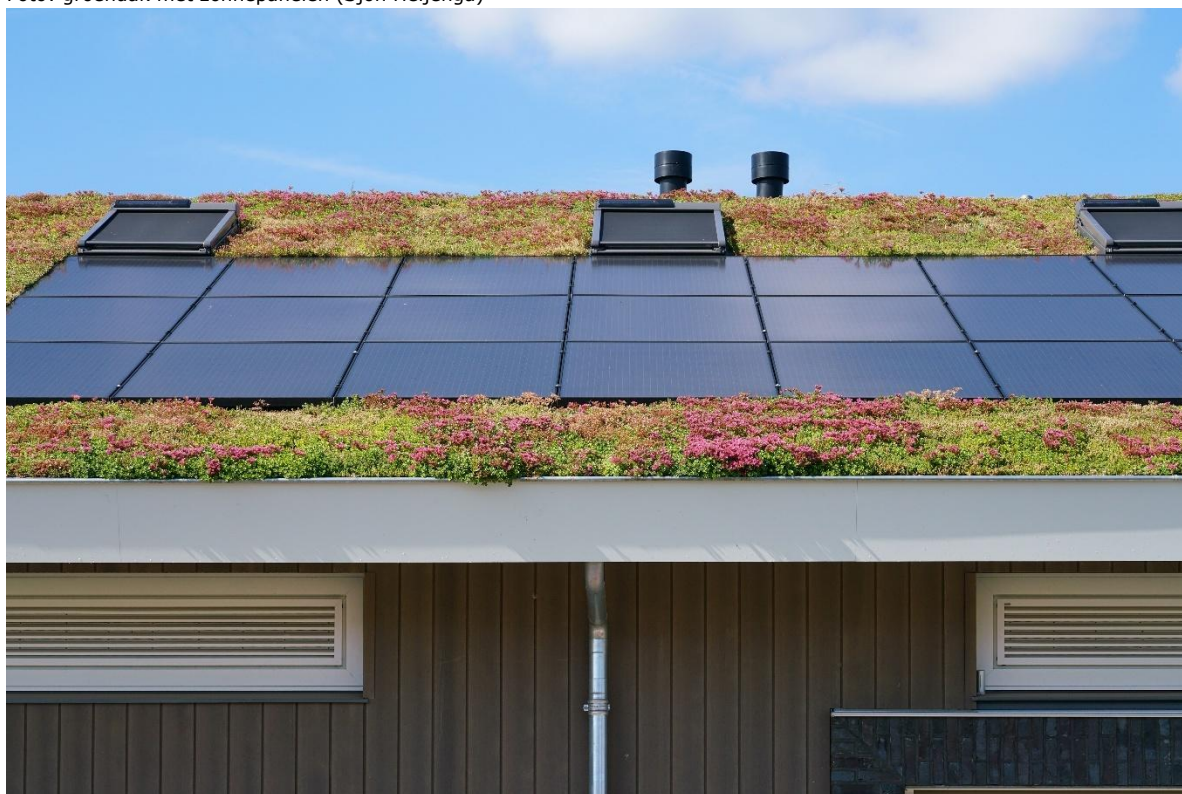
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterkwantiteit	4.263	7.557	5.500	6.500	5.500	5.500	5.500

Met onderhoud, vervanging en nieuwbouw van gemalen en stuwen houden we ons watersysteem in goede staat, voor nu en in de toekomst. De belangrijkste projecten in 2026 zijn:

- vervanging van gemaal Commandeurspolder en Ackerdijkschepolder;
- de nieuwbouw van gemaal Bergsluis;
- het renoveren van gemaal Dorppolder;
- vervanging van de motoren van gemaal Winsemaius.

3.3.2 Programmalijn Klimaatadaptatie

Foto: groendak met zonnepanelen (Sjon Heijenga)

Doel

3.3.2.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
De regio Delfland is klimaatbestendig en waterrobuust in 2050 en verder.

Nadere toelichting

De regio Delfland is dichtbevolkt. Diverse ontwikkelingen, zoals woningbouwopgave, energietransitie en transitie van de landbouw, zorgen voor grote druk op de beperkt beschikbare ruimte en voor een complexe opgave. De gevolgen van klimaatverandering vergroten deze complexiteit. Aanpassingen zijn noodzakelijk om ook in de toekomst voldoende weerbaar te zijn voor extreem weer. Delfland werkt aan een klimaatbestendige en waterrobuuste regio door te focussen op drie sporen: klimaatadaptieve (locatie)keuzes, klimaatadaptief bouwen en het aanpassen van de bestaande omgeving. Dit vraagt om maatregelen in het watersysteem én op het land. Hiervoor is intensieve samenwerking met provincie, gemeenten en andere gebiedspartners essentieel.

Verwacht resultaat in 2026

We vergroten de sponswerking van ons gebied door samen met gemeenten concrete projecten uit te voeren. Dat lost op meerdere locaties knelpunten op met wateroverlast. Door deze projecten te evalueren en de lessen te vertalen naar een bredere aanpak, versnellen we het opvangen en vasthouden van hemelwater daar waar het valt.

In toekomstgerichte wateroverlastplannen vertalen we opgaven naar concrete oplossingen. Daarmee kunnen we, met het oog op de toekomst, samen met onze gebiedspartners een route richting 2050 uitstippelen en verstandige keuzes maken ten aanzien van de inrichting, het beheer en onderhoud van de openbare ruimte en de ruimtelijke ontwikkeling van een gebied.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toekomstgerichte wateroverlastplannen

We gaan door met het opstellen van toekomstgerichte wateroverlastplannen, op basis van de systematiek die we in 2025 hebben ontwikkeld.

Samenwerking gebiedspartners

In samenwerking met gemeenten voeren we vijf projecten uit om hemelwater lokaal op te vangen en vast te houden.

Exploitatie

3.3.2.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Klimaatadaptie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	1.818	1.793	1.521	1.450	1.369	1.250	1.221
Baten	-48	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	1.770	1.793	1.521	1.450	1.369	1.250	1.221

De afname van de netto kosten in 2026 ten opzichte van 2025 van € 0,1 miljoen wordt volledig veroorzaakt door lagere lasten.

Programmalijn Klimaatadaptatie (afname lasten € 0,1 miljoen)

- Een structurele afname van kosten door te besparen op het representatiebudget, het centraliseren van budgetten en het terugbrengen van inzet op ruimtelijke plannen derden en participatie. € -0,2
- Hogere personeelskosten ten behoeve van de begrote activiteiten. € 0,1

3.3.3 Programmalijs Bodem en grondwater

Foto: bagger

Doel

3.3.3.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>Delfland wil een vitale bodem met een robuust en schoon grondwatersysteem.</i>
Nadere toelichting
<i>De bodem en het grondwatersysteem zijn kwetsbaar. Door de vele (waaronder economische) activiteiten en autonome ontwikkelingen is bescherming noodzakelijk. De structurerende keuzes uit de brief 'Water & Bodem Sturend' van het kabinet-Rutte IV geven richting aan het regionale beleid voor bodem en grondwater. Delfland stemt af met medeoverheden en maakt gezamenlijk een vertaling voor toekomstig beleid voor ons gebied. Het gezamenlijk beleid moet uiteindelijk leiden tot een vitale bodem met een robuust en schoon grondwatersysteem.</i>
Verwacht resultaat in 2026
<i>Delfland wil voorkomen dat bestaande en nieuwe grondwateronttrekkingen leiden tot onbedoelde negatieve neveneffecten elders. De grondwatervoorraden willen we in balans brengen en de grondwaterkwaliteit borgen. We willen, in lijn met het provinciale beleid, de grondwateronttrekkingen en infiltraties beter reguleren. Daarom scherpen we het grondwaterbeleid aan. Vitale bodems zijn in staat voldoende water op te nemen (sponswerking), hebben een beperkte uitstoot van broeikasgassen en bevorderen de biodiversiteit. Oorzaken van bodemdaling trachten we, waar doelmatig en effectief, af te remmen. We beschouwen maatregelen om bodemdaling tegen te gaan integraal. En we willen onbedoelde neveneffecten (vervuiling oppervlaktewater, zoetwatervoorziening, functie etcetera) zoveel mogelijk voorkomen. Om dit te staven wil Delfland een betere monitoring van zowel grondwater als bodem.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Aanscherping grondwaterbeleid
<i>We passen de beleidsregel grondwateronttrekkingen en infiltraties aan. En we bereiden een aanpassing van hoofdstuk 5 van de Waterschapsverordening (wateronttrekkingsactiviteiten grondwater) voor.</i>

Beïnvloeding landelijk beleid

We beïnvloeden gemeentelijk, provinciaal en landelijk beleid voor bodem en grondwater, onder andere door deelname aan de werkgroep Grondwater en werkgroep Bodemdaling van de Unie van Waterschappen.

Exploitatie

3.3.3.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Bodem en grondwater	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	162	197	179	173	154	148	149
Netto kosten	162	197	179	173	154	148	149

De lasten in 2026 blijven ten opzichte van 2025 nagenoeg gelijk.

3.3.4 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

Alliantie Waterkracht

Deelname aan deze samenwerkingsvorm heeft ten doel het delen en ophalen van kennis, gezamenlijk onderzoek over onder andere watersysteem en klimaatadaptatie.

Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland cv (ONW)

De doelstelling voor deelname aan het ONW was het in de planvormingsfase vanuit samenwerking zekerstellen van het waterbelang in nieuwe (woningbouw)-projecten. Ten tijde van de oprichting was een streefrendement van 14% en een minimumrendement van 11% voorzien op het ingelegde eigen vermogen (Delfland ca. € 900.000).

Door wereldwijde ontwikkelingen en ontwikkelingen op de woningmarkt is het eigen vermogen afgenomen en daarmee het beoogde resultaat de afgelopen jaren naar beneden bijgesteld. Opzet is om deze PPS-constructie in 2027 te ontbinden. Gelet op de externe factoren die spelen is het niet mogelijk een realistische inschatting te maken van het risico en de hoogte van het eigen vermogen dat dan als participant terug ontvangen. Het financieel belang is al eerder afgewaardeerd naar € 400.000 en wij sluiten verdere afwaardering niet uit.

3.3.5 Geraamde baten en lasten programma Waterkwantiteit

3.3.5.1 Tabel: Exploitatie

Programma Waterkwantiteit en klimaatadaptie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	47.237	53.330	54.211	55.766	50.644	50.533	50.164
Baten	-1.755	-1.853	-1.854	-1.999	-2.157	-2.329	-2.329
Netto kosten	45.482	51.477	52.357	53.767	48.486	48.203	47.835

3.3.6 Investerings programma Waterkwantiteit

3.3.6.1 Tabel: Investerings

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterkwantiteit	4.263	7.557	5.500	6.500	5.500	5.500	5.500

3.4 Waterketen

3.4.1 Programmalijs Waterketen

Foto: interieur rioolgemaal(Guus Schoonewille)

Doel

3.4.1.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Doelmatig en toekomstbestendig transport van afvalwater, het zuiveringsproces en slibverwerking.
Nadere toelichting
Delfland transporteert en zuivert afvalwater en verwerkt adequaat het vrijkomende zuiveringsslib. Hiermee dragen we bij aan een goede volksgezondheid, een goede waterkwaliteit en een gezonde leefomgeving. We doen dit zo efficiënt en duurzaam mogelijk.
Verwacht resultaat in 2026
De streefwaarden voor verwijderen van stikstof bedraagt 82% en van fosfaat 87%. We streven er in 2026 naar om ten minste 99% van de tijd te voldoen aan de gestelde lozingseisen. Dit betekent dat er zelden een toelaatbare overschrijding van de eisen optreedt.

Wat gaan we daarvoor doen?
Goede zuiveringsprestaties
We zuiveren het afvalwater door het beheren, bedienen en onderhouden van zuiveringstechnische werken. Voor de eindverwerking van slib werken we samen met HVC, een van onze partners in de slibverwerkingsketen.
Assets op orde
We brengen en houden de assets op orde. De focus ligt daarbij voor 2026 op maatregelen om de zuidelijke AWZI's in stand te houden. Daarnaast ligt de focus op de voorbereiding van de waterzuivering de Vergulde Hand.
Dienstverleningsvergoeding PPS

Voor de AWZI's in regio Noord beheren we de dienstverleningsovereenkomst met Delfluent. En we wisselen informatie uit over de onderhoudsstaat van de assets, teneinde toe te werken naar het Final Maintenanceplan 2028.

Prestatie-indicatoren

3.4.1.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Waterketen							
Prestatie-indicatoren	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Verwijderingsrendement stikstof %	82,4%	82%	82%	82%	82%	82%	82%
Verwijderingsrendement fosfaat %	87,4%	87%	87%	87%	87%	87%	87%
Percentage naleving lozingseisen %*	-	-	99%	99%	98%	98%	97%

*Vanuit het Besluit Activiteiten Leefomgeving en Maatwerkbesluit Lozingen AWZI's moeten we voldoen aan de lozingseisen uit de omgevingsvergunning. We streven ernaar om voor tenminste 99% aan de lozingseisen te voldoen. Gelet op de volle belasting van AWZI De Groote Lucht, richting einde levensduur, verwachten we de komende jaren een lager nalevingspercentage, dat ontwikkelt naar 97%. Deze trend zet zich voort naarmate de Waterzuivering Vergulde Hand later dan 2030 operationeel is.

In de omgevingsvergunning van de AWZI is voor lozingen ruimte gemaakt om een aantal keren per jaar de lozingseisen gemaximaliseerd te overschrijden.

Exploitatie

3.4.1.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Waterketen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	134.083	139.381	142.685	144.240	152.401	161.855	165.328
Baten	-23.811	-23.388	-22.711	-22.828	-22.902	-22.990	-23.037
Netto kosten	110.272	115.993	119.974	121.412	129.500	138.866	142.291

De toename van de netto kosten in 2026 ten opzichte van 2025 van circa € 4 miljoen wordt veroorzaakt door circa € 3,3 miljoen hogere lasten en € 0,7 miljoen lagere baten.

Hogere lasten

- De gemeente Rotterdam heeft een groot renovatieproject voor het rioolgemaal Heemraadsplein opgestart (zie burap 2025). Dit omvat de bijbehorende persleiding naar rioolwaterzuiveringsinstallatie Dokhaven van waterschap Hollandse Delta. Dit gemaal transporteert afvalwater van inwoners van Rotterdam uit het gebied van Delfland over de grens van het waterschap. Komende jaren voeren ook andere gemeenten groot onderhoud uit aan assets die bijdragen aan de doelen van Delfland. Onze bijdrage is in de (meerjaren)begroting verwerkt. € 3,1
- Er zijn hogere lasten Grensoverschrijdend Afvalwater (GOAW) in de regio Zuid voor het contractueel laten zuiveren van afvalwater door het Waterschap Hollandse Delta. Dit is het gevolg van een tariefstijging bij Hollandse Delta en toename van het aantal vervuilingseenheden. € 0,3
- De dienstverleningsvergoeding PPS neemt toe als gevolg van bijgestelde prognoses en indices. € 1,0
- De energielasten nemen af vanwege diverse besparingen en gunstigere inkoopcontracten. € -0,9

- Diverse per saldo lagere lasten. € -0,2

Lagere baten

- Door lagere verwachte opbrengst uit verkopen Groengas en Hernieuwbare Brandstof Eenheden (HBE's) zijn er lagere baten. De prognose gasproductie daalt door de jaarlijkse schommelingen in weersomstandigheden en in vervuiling van het afvalwater. Daarnaast is gerekend met een herstelde uitgangswaarde voor de volumeberekening van AWZI De Groote Lucht waarbij met de biogasproductie was gerekend als groengasproductie. € 0,5
- Diverse per saldo hogere baten. € 0,2

Investeringsen

3.4.1.4 Tabel: Investeringsen

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterketen	7.787	7.500	9.000	12.500	15.000	18.000	18.000

3.4.1.5 Tabel: Investeringsen Vergulde hand

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
De Vergulde Hand	4.109	12.033	20.271	224.186	169.810	170.549	117.329

In de Burap 2025 hebben wij aangegeven dat wij de instandhoudingsmaatregelen voor de slibverwerking van AWZI De Groote Lucht (DGL) herijken om desinvestering te voorkomen. Het voornemen is om de buiten gebruik gestelde slibcentrifuge op AWZI Nieuwe Waterweg (NWA) opnieuw in bedrijf te stellen en een deel van het slib direct van NWA naar HVC af te voeren in plaats van naar DGL. Dit ontlast de slibverwerking van DGL en zo zijn daar minder investeringen nodig. Dit geeft ook ruimte om de benodigde vervangingswerkzaamheden aan de daken van de slibindikkers uit te voeren.

Voor de zuiveringen in Noord onderzoeken we verschillende opties om minder energie te verbruiken en/of zelf duurzaam energie op te wekken. Hierbij sluiten we zo mogelijk aan bij werkzaamheden van Delfluent, zoals het vervangen van de beluchting.

Naast regulier werk aan het transportstelsel zijn er noemenswaardige werkzaamheden:

- Om ook de tuinders uit De Lier en omgeving op de collectieve zuivering aan te kunnen sluiten, is een nieuw leidingtracé in voorbereiding. Dit gat gedeeltelijk in combinatie met de vervanging van één van onze eigen transportleidingen.
- Voor gemaal Morsestraat start de voorbereiding van vervanging van de persleiding naar AWZI Houtrust. Deze persleiding voert een groot deel van de riolering van Den Haag af. Vanwege dit belang wordt de persleiding deels dubbel uitgevoerd. Zo is er reservecapaciteit beschikbaar bij een onvoorziene gebeurtenis.

Na de AWZI NWA vervangen we op DGL de huidige, verouderde procesautomatisering. De resultaten van de systeem- en levensduur analyse leiden naar verwachting tot maatregelen die pas na de Begroting 2026 effect gaan hebben.

Waterzuivering De Vergulde Hand (WVH)

We hebben de ramingen over de investeringen voor WVH ten opzichte van de Begroting 2025 aangepast naar aanleiding van het gekozen voorkeursalternatief. Deze aanpassing vormt de

grootste wijziging in de investeringsraming voor de komende jaren. De basis voor de investeringsuitgaven voor de WvH is de Kostennota Voorkeursalternatief van 5 maart 2025, opgesteld door de ingenieurscombinatie waarmee we in de planvormingsfase samenwerken. In de Kadernota 2026 stond deze aanpassing al.

3.4.2 Programmalijn Transitie waterketen

Foto: AWZI Harnaschpolder

Doel

3.4.2.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Voor lange termijn (2050) een circulaire waterketen. Voor kortere termijn ligt de focus op het vergroten van inzicht en maken van strategische keuzes.
Nadere toelichting
Delfland is onderdeel van de waterketen. Een kerntaak is het transporteren en zuiveren van het afvalwater. Dit doen we duurzaam en in samenwerking met andere waterketenpartners, gemeente en drinkwaterbedrijven. De ambitie naar circulariteit hebben wij vertaald in drie strategische doelen: 1) hergebruik van effluent voor zoetwater (focus op drinkwater, gietwater, Krabbeplass), 2) energie-efficiëntere waterketen op weg naar klimaatneutraliteit in 2050 en 3) terugwinning van grondstoffen.

Verwacht resultaat in 2026
Om de drie strategische doelen te kunnen realiseren zijn afgelopen jaren meerdere inspanningen gestart. Deelresultaten van deze inspanningen komen in 2026 gereed en geven richting aan vervolgonderzoek en keuzes. Te denken valt aan het voorontwerp Waterzuivering Vergulde Hand. Dit bevat uitwerking van de zoetwaterlevering aan de Krabbeplass en slibverwerking in relatie tot terugwinnen van grondstoffen. In het versnellingsprogramma Lachgas meten en analyseren we de uitstoot van AWZI Nieuwe Waterweg met als doel de berekende uitstoot te verifiëren en zo mogelijk te verminderen. In 2026 voeren we deze evaluatie uit van de strategie Transitie Waterketen, zoals afgesproken bij vaststelling in 2021.
Wat gaan we daarvoor doen?
Hergebruik effluent als bron voor zoetwater
Voor hergebruik van effluent beperken we ons tot levering van zoetwater aan de Krabbeplass. Om te kunnen voldoen aan lozingseisen (onder andere KRW en zwemwater) is het noodzakelijk om de indirecte lozingen van norm overschrijdende stoffen terug te brengen.
Versnellingsprogramma Lachgas
Delfland neemt deel aan het landelijke versnellingsprogramma Lachgas. Op AWZI NWA brengen we door middel van meten en monitoring in beeld op welke manier lachgas ontstaat. We verwachten de eerste resultaten in 2026.
Thermische energie uit afvalwater
Met de gemeente Den Haag sluiten we een intentieovereenkomst af over het gebruik van energie uit effluent voor de warmtetransitie. Hierin onderzoekt Delfland de mogelijke rol en positie in dit vraagstuk.

Exploitatie

3.4.2.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Transitie waterketen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	770	572	607	590	574	541	550
Baten	-30	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	741	572	607	590	574	541	550

De lasten 2026 blijven ten opzichte van 2025 nagenoeg gelijk.

De lagere lasten voor 2029/2030 zijn het gevolg van het aanbrengen van focus op het hergebruik van effluent. We zetten alleen in op de Krabbeplass.

3.4.3 Programmalijn Energie- en klimaatneutraal

Foto: AWZI Nieuwe Waterweg

Doel

3.4.3.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>Delfland is energieneutraal in 2025 en klimaatneutraal in 2050 (streven naar 2035).</i>
Nadere toelichting
<i>We zijn klimaatneutraal wanneer we niet meer bijdragen aan klimaatverandering (netto geen uitstoot van broeikasgassen). De Klimaatmonitor is het monitoringsinstrument om onze klimaatvoetafdruk te meten. De methaan- en lachgasemissies zijn deze bestuursperiode nog beperkt beïnvloedbaar, gezien de ontwikkelfase van mogelijke maatregelen. De komende jaren ligt de focus op verder beperken van de CO2-uitstoot en op onderzoek naar reductiemaatregelen voor methaan en lachgas.</i>
Verwacht resultaat in 2026
<i>- We blijven in 2026 energieneutraliteit monitoren en we verkennen verdere handhaving van energieneutraliteit in de toekomst. - We hebben in 2026 een uitvoeringsplan Klimaatneutraal 2035.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Uitvoeringsplan energieneutraal
<i>We zetten in op de verdere realisatie van duurzame energiebronnen, zoals zonne- en windenergie, door het uitvoeren van de nog lopende projecten uit het Uitvoeringsplan Energieneutraal. En we blijven energiebesparende kansen zoeken en verzilveren.</i>
Uitvoeringsplan Klimaatneutraal

We bepalen de impact op de organisatie van de voorgestelde maatregelen uit de routekaart 'Klimaatneutraal 2035'. Daaruit volgt eind 2026 een uitvoeringsplan Klimaatneutraal 2035.

Netwerken Energie

We nemen actief deel aan het Ambtelijk Netwerk Energie, ambtelijk opdrachtgeversteam, het Bestuurlijk Netwerk Energie en de bestuurlijke stuurgroep van de Regionale Energie Strategie (RES).

Prestatie-indicatoren

3.4.3.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Energie- en klimaatneutraal							
Prestatie-indicator	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Energie-neutraal	97,60%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Hoeveelheid CO ₂ -uitstoot (in tonnen, inclusief methaan en lachgas)	58.350*	57.750	57.550	53.500	50.000	45.000	42.500

* Sinds 2024 wegen we de methaan- en lachgasemissies ook mee, gegeven de grote impact op de totale broeikasgasuitstoot.

De waarden in de tabel zijn prognoses. Definitieve cijfers voor Jaarrekening 2024 komen in het najaar 2025 en de definitieve cijfers over 2025 volgen in het najaar 2026.

Exploitatie

3.4.3.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Energie- en klimaatneutraal	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	269	301	269	286	258	250	237
Netto kosten	269	301	269	286	258	250	237

De lasten in 2026 blijven ten opzichte van de Begroting 2025 nagenoeg gelijk. De beëindiging van de certificering CO₂-prestatieladder leidt tot een beperkte verlaging van de lasten vanaf 2026.

Investerings

3.4.3.4 Tabel: Investerings

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Energie- en klimaatneutraal	798	730	0	0	0	0	0

3.4.4 Programmaliijn Circulaire economie

Foto: AWZI Harnaschpolder

Doel

3.4.4.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>Delfland draagt actief bij aan de ontwikkeling van een circulaire economie door producten, materialen en grondstoffen zo hoogwaardig mogelijk te hergebruiken.</i>
Nadere toelichting
<i>Delfland gebruikt in 2030 50% minder primaire grondstoffen en is in 2050 100% circulair.</i>

Verwacht resultaat in 2026
<i>In 2026 willen we dat minimaal 12% van ons materiaalgebruik in GWW-projecten (Grond, Weg- en Waterbouw) secundair en biobased is (gezamenlijk). Dat is een tussenstap op weg naar het doel 50% minder primair grondstoffengebruik in 2030.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Secundaire en biobased materialen in Grond, Weg- en Waterbouw
We verkennen de toepassing van meer secundaire en biobased materialen in onze GWW-projecten. We nemen deze op in circulair uitvoeringsbeleid en borgen de toepassing in de werkprocessen.
Overige mogelijkheden
We verkennen de circulaire afzet van baggerslib dat niet op de kant kan worden afgezet, van (vervuild) maaisel en van snoeihout.
AquaMinerals
We blijven inzetten op kennisontwikkeling ten aanzien van de circulaire economie door het benutten, verstevigen en uitbreiden van ons externe netwerk. Dit doen we bijvoorbeeld door nauwe samenwerking met AquaMinerals voor hoogwaardig hergebruik van reststoffen.

Prestatie-indicatoren

3.4.4.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Circulaire economie	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten	14,30%	10%	12%	15%	20%	25%	30%

Het aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten, uitgedrukt in een percentage van de totale hoeveelheid toegepast materiaal in GWW-projecten in het te rapporteren jaar.

Exploitatie

3.4.4.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Circulaire economie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	516	957	789	782	855	975	1.037
Netto kosten	516	957	789	782	855	975	1.037

De lagere lasten betreffen lagere personele kosten.

Investeringsen

3.4.4.4 Tabel: Investeringsen

Programmalijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Circulaire Economie	401	2.500	2.500	2.000	0	0	0

In 2025 startte de eerste fase van het project Waterharmonica. Onderdeel van het werk in 2026 is ook de aanleg van een sifon onder de metrolijn.

3.4.5 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

Delfluent

Delfluent beheert en onderhoudt voor ons de AWZI's Harnaschpolder en Houtrust en draagt daarmee bij aan het doelmatig en toekomstbestendig transport van afvalwater, het zuiveringsproces en slibverwerking. De risico's van deze samenwerkingsvorm hebben wij in bijlage 5 *Risico's Delfland* opgenomen.

HVC/GR Slibverwerking

Door deelname in de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Slibverwerking, aandeelhouder B van HVC, optimaliseren we de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transporteren, zuiveren en verwerken van het slib. HVC verwerkt het slib tegen een vast tarief.

Ontwikkelingen HVC

In het bestuur van de GR Slibverwerking hebben wij met HVC gesproken over de tarieven voor slibverwerking in 2026. HVC indexeert het verwerkingstarief en daarbovenop betaalt Delfland mee aan een vereveningsbijdrage voor de extra kosten voor het verwerken van slib op andere locaties. Dit is ontstaan omdat de slibdrooginstallatie nog niet gereed was. Op 1 januari 2026 wordt deze installatie opgeleverd en naar verwachting wordt dan ook het slib van drie nieuwe waterschappen hierin verwerkt. Dan komt de vereveningsbijdrage te vervallen. Alle GR-deelnemers betalen hetzelfde tarief voor transport en slibverwerking.

Netwerk Waterketen Delfland (NAD)

Deelname aan het NAD draagt bij aan de doelstelling Transitie van een lineaire naar een circulaire waterketen.

In 2026 staat een maatschappelijke kosten baten analyse (MKBA) foutaansluitingen vop de rol van het NAD. In aanloop naar de nieuwe bestuursovereenkomst vanaf 2028 komt er een evaluatie van de samenwerking.

Aquaminerals

Aquaminerals onderzoekt en faciliteert bij het streven van Delfland om grondstoffen terug te winnen en duurzaam hergebruik toe te passen. Hiermee draagt dit bij aan beleidsdoelstellingen van de programmalijn Circulaire Economie.

Alliantie Waterkracht

Deelname aan deze samenwerkingsvorm heeft ten doel het delen en ophalen van kennis, gezamenlijk onderzoek inzake onder andere de waterketen.

3.4.6 Geraamde baten en lasten programma Waterketen

3.4.6.1 Tabel: Exploitatie

Programma Waterketen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	135.638	141.212	144.351	145.898	154.087	163.621	167.153
Baten	-23.841	-23.388	-22.711	-22.828	-22.902	-22.990	-23.037
Netto kosten	111.797	117.823	121.639	123.070	131.186	140.631	144.115

3.4.7 Investerings programma Waterketen

Foto: AWZI Nieuwe Waterweg

3.4.7.1 Tabel: Investerings

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterketen	11.896	19.533	29.271	236.686	184.810	188.549	135.329
Energie- en klimaatneutraal	798	730	0	0	0	0	0
Circulaire Economie	401	2.500	2.500	2.000	0	0	0
Totaal	13.095	22.763	31.771	238.686	184.810	188.549	135.329

3.5 Financiën, algemene dekkingsmiddelen

3.5.1 Programmalijn Financiën

Foto: regenton

Doel

3.5.1.1 Tabel: Doel

Doel
Een duurzaam financieel evenwicht.
Nadere toelichting
Een duurzaam financieel evenwicht betekent een gezonde balans tussen (1) huidige en toekomstige opgaven, (2) de ontwikkeling van de lasten voor de belastingplichtigen en (3) de ontwikkeling van de schuldpositie. Het uitgangspunt voor het programma Financiën is het Coalitieakkoord 2023-2027, waarbij we verder kijken dan deze bestuursperiode.

De hoofdlijn van het financieel beleid van Delfland, zoals neergelegd in het Coalitieakkoord, is dat we een deugdelijke financiële huishouding voeren die ook ruimte biedt aan nieuwe ontwikkelingen. Het te voeren financieel beleid moet betaalbaar en volhoudbaar zijn en tegelijkertijd uitvoerbaar en uitlegbaar. We lossen schulden af en reserveren voor de onderscheiden taken om structureel een toekomstbestendige verhouding tussen schulden en opbrengsten te bereiken en om de belastingen gelijkmatiger te laten ontwikkelen ten gevolge van de forse investeringen in de komende jaren. Denk aan de investeringen in nieuwbouw van AWZI De Vergulde Hand, het aanpassen van de AWZI's aan de vereisten van de Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater en het verbeteren van de waterkwaliteit. Daarnaast stijgen lonen en prijzen vanwege schaarste aan personeel en inflatie. We willen de heffingen mee laten stijgen met de inflatie en de hiervoor genoemde (investering)kosten, voor zover we deze niet anders kunnen dekken.

Bij de dekking van de kosten kijken we langs drie lijnen.

1. Ombuigen: 'Nieuw voor oud', temporiseren, externe inkomsten, leges etcetera.
2. Anders werken: innovatie, efficiency, samenwerking etcetera.
3. Heffingen bijstellen.

Activiteiten

Wij beheren de financiën en financiële processen van Delfland. We doen dit onder andere door het voorbereiden en opstellen van de P&C-cyclus en de bestuurlijke behandeling van de P&C-producten, het beheren en monitoren van budgetbenutting overeenkomstig de vastgestelde begroting en het beleid, het uitvoeren van treasurybeleid, het beheren van ons vastgoed en het voldoen aan het (wettelijke) inkoopbeleid.

Prestatie-indicatoren

3.5.1.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Financiën							
Prestatie-indicatoren	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Netto-schuldquote (schuldpositie gerelateerd aan omzet)	171%	170%	158%	202%	221%	237%	240%
Kapitaallasten als % van de totale lasten	22%	20%	20%	21%	23%	24%	23%
Vrije kasstroom (in € 1 miljoen)	-28,4	-31,7	-34,3	11,3	21,5	-36,3	4,8

Van 2026 tot en met 2030 lossen wij bijna € 250 miljoen aan bestaande leningen af. Daarnaast staan voor diezelfde periode investeringen gepland met een omvang van € 900 miljoen. Met name deze twee acties zorgen voor een enorme kasuitstroom waarvoor wij financiering moeten aantrekken. Van de andere kant leggen we een extra opslag op de watersysteemheffing en op de zuiveringsheffing. Als gevolg hiervan verwachten we dat de netto schuldquote (NSQ) eerst nog daalt, maar daarna gaat stijgen richting de 250%. De prestatie-indicator *kapitaallasten als % van de totale lasten* dient de flexibiliteit van onze begroting aan te geven. Dit deel van onze begroting staat min of meer vast en is dus nauwelijks beïnvloedbaar. Dit percentage neemt toe doordat afschrijvingen en rentelasten (als gevolg van investeringen en aantrekken financiering) toenemen. Met 23% in 2030 is bijna een kwart van onze begroting nauwelijks beïnvloedbaar. De prestatie-indicator vrije kasstroom is in onderstaande tabel uitgewerkt.

Vrije kasstroom

De kasstroom uit exploitatie (bovenste deel van het overzicht) is positief en neemt de komende jaren toe door de extra opslagen op met name de zuiveringsheffing. Hiermee

reserveren wij voor de toekomstige investeringsopgaven. Ok de opslag van 0,5% cumulatief per jaar op beide heffingen zorgt voor meer belastingopbrengsten. Deze zijn onder andere bedoeld om ons voor te bereiden op de extra uitgaven aan het HWBP vanaf 2030.

De laatste drie jaar neemt de kasstroom uit exploitatie minder snel toe doordat de kapitaallasten toenemen.

De investeringen zorgen voor een uitgaande kasstroom die door de Vergulde Hand fors is. Omdat we ook aflossen op de bestaande leningen, gaan we nieuwe leningen aantrekken. Dit wordt in de tabel hieronder zichtbaar in de regel 'Aantrekken nieuwe leningen'. De daar opgenomen bedragen hebben we al gesaldeerd met de aflossingen die op deze leningen plaatsvinden.

Hiermee zoeken we steeds naar een goede balans tussen de inzet van eigen middelen (inclusief het gebruik van de kredietruimte bij de NWB) en het aantrekken van leningen.

Hierdoor is de totale vrije kasstroom in de periode afwisselend positief en negatief.

3.5.1.3 Tabel: Kasstroom

Bedragen * € 1 miljoen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1 - Kasstroom uit exploitatie							
Totale opbrengsten	328,6	332,2	350,5	370,1	391,1	411,9	429,8
Totale lasten	-305,1	-319,8	-330,2	-336,0	-340,9	-353,6	-372,0
Afschrijvingen	39,5	39,4	40,0	44,0	48,1	47,6	47,6
Invloed vorderingen en schulden	-20,7	-32,1	5,0	-	-	-	-
Invloed voorzieningen	1,1	-	-	-	-	-	-
Totaal kasstroom exploitatie	43,4	19,6	65,2	78,1	98,3	106,0	105,4
2 - Kasstroom uit investeringen							
Investeringen	-32,0	-51,5	-57,6	-265,1	-211,3	-214,0	-160,8
Subtotaal kasstroom voor verplichte aflossingen	11,4	-31,9	7,6	-187,0	-113,0	-108,0	-55,4
3 - Kasstroom uit financiering							
Aflossingen PPS-leningen en overige leningen	-39,8	-49,8	-41,9	-49,2	-50,5	-53,4	-54,9
Aantrekken nieuwe leningen	-	50,0	-	247,5	185,0	125,0	115,0
Totaal kasstroom uit financiering	-39,8	0,2	-41,9	198,3	134,5	71,6	60,1
Totale vrije kasstroom	-28,4	-31,7	-34,3	11,3	21,5	-36,3	4,8

Exploitatie

3.5.1.4 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Financiën	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	15.618	10.775	10.630	13.650	16.377	16.892	18.875
Baten	-4.918	-1.080	-650	-650	-650	-650	-650
Netto kosten	10.699	9.695	9.980	13.000	15.727	16.243	18.226

De toename van de netto kosten in 2026 ten opzichte van 2025 van circa € 0,3 miljoen wordt veroorzaakt door circa € 0,1 miljoen lagere lasten en € 0,4 miljoen lagere baten.

Lasten

- De lasten van de Regionale Belasting Groep (RBG) nemen toe. De belangrijkste oorzaak is het wegvallen van een korting op de bijdrage van de waarderingskamer die wij een paar jaar kregen. € 1,1
- De kosten voor de Financiële Eenheid vallen voor 2026 lager uit. € -0,1
- Bij Kadernota 2026 hebben we afgesproken dat wij waar mogelijk efficiënter gaan werken. Dit heeft geleid tot minder gebruik maken van inhuur personeel van derden. € -1,1

Baten

- Omdat de hoeveelheid te verkopen objecten en grond afneemt, nemen de opbrengsten ook af. € 0,4

3.5.2 Programmalijn Algemene dekkingsmiddelen

Foto: Delft en omgeving (Gerhard van Roon)

Doel

3.5.2.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Financiering van de waterschapstaken door het tijdig, juist en volledig opleggen van belastingaanslagen.
Nadere toelichting
De Regionale Belasting Groep (RBG) is verantwoordelijk voor het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen.

Exploitatie

3.5.2.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	342	245	484	902	850	1.009	1.005
Baten	-292.868	-300.990	-321.345	-340.885	-361.622	-382.402	-400.074
Netto kosten	-292.526	-300.746	-320.860	-339.983	-360.772	-381.393	-399.070

Ten opzichte van 2025 stijgen de lasten met € 0,2 miljoen en de baten met € 20,3 miljoen.

Lasten

In 2026 is het renteresultaat € 0,2 miljoen. Dit is het verschil tussen de rente die wij moeten betalen over onze leningen en de rente die wij intern toerekenen aan onze activa. Het verschil tussen die twee is in deze programmalijn opgenomen. In de bestuursrapportage wordt dit verschil alsnog toegerekend aan de activa binnen de diverse programma's.

Baten

- De belastingopbrengsten nemen toe door: € 20,8
 - areaalgroei;
 - correctie voor inflatie en loonkosten;
 - reserveren voor toekomstige lasten als gevolg van investeringsopgave.
- Toename opbrengsten leges door indexatie van tarieven. € 0,1
- Vanwege de investeringsopgave en het aflossen van bestaande leningen € -0,6
trekken we financiering aan. Hierdoor zal het saldo in de schatkist
fluctueren rond de nul. Voorzichtigheidshalve begroten we geen rentebaten.
In de Begroting 2025 was dat wel het geval.

3.5.3 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

Nederlandse Waterschapsbank en Financiële Eenheid

Binnen dit programma dragen de verbonden partijen, de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) en de Financiële eenheid (FE) bij aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'. De FE is een gemeenschappelijke administratie, die voor Delfland, Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard de financiële administratie uitvoert.

Regionale belastinggroep

Via de RBG dragen we met de uitvoering van het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen bij aan de financiering van de waterschapstaken door het tijdig, juist en volledig opleggen van belastingaanslagen. Van risico's met materiële financiële effecten bij Delfland is geen sprake.

3.5.4 Dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Volgens de verslaggevingsregels moeten wij de dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting en de post onvoorzien apart inzichtelijk maken. Dat doen wij in deze paragraaf.

Dekkingsmiddelen

De dekkingsmiddelen bestaan uit alle baten plus het saldo van de financieringsfunctie (renteresultaat).

3.5.4.1 Tabel: Dekkingsmiddelen

Dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Watersysteemheffing	131.037	138.287	145.898
Zuiveringsheffing	160.617	160.411	173.664
Verontreinigingsheffing	64	54	46
Totaal belastingopbrengsten	291.718	298.752	319.608
Dividenden	827	827	827
Saldo van de financieringsfunctie			-229
Overige algemene opbrengsten	36.095	32.588	30.056
Totaal dekkingsmiddelen	328.639	332.167	350.262

De baten zijn opgebouwd uit:

- de algemene dekkingsmiddelen (paragraaf 3.5.2); plus
- de baten uit de andere programma's.

Het saldo van de financieringsfunctie is geen echte bate, maar een administratief resultaat. Hierdoor is het totaal van alle dekkingsmiddelen ad € 350,3 miljoen niet gelijk aan het totaal aan baten ad € 350,5 miljoen. Het verschil is het saldo van de financieringsfunctie ad € 0,2 miljoen.

In 2026 is het saldo van de financieringsfunctie (renteresultaat) € 0,2 miljoen negatief. Dit is het verschil tussen de rente die wij moeten betalen over onze leningen en de rente die wij intern toerekenen aan onze activa. In de begroting is dat resultaat zichtbaar. Met de bestuursrapportage wordt dit verschil alsnog toegerekend aan onze activa. Hierdoor is het resultaat in de gewijzigde begroting 2025 en de jaarrekening 2024 nul.

Vennootschapsbelasting (vpb)

De waterschappen zijn sinds 2016 vpb-plichtig geworden. Dit houdt in dat we winstbelasting moeten afdragen over ondernemersactiviteiten. Denk hierbij aan het uitlenen en detacheren van personeel, het overnemen van het beheer en onderhoud van gemeentelijke kunstwerken en het vermarkten van reststromen (de levering van biogas aan bedrijven en de levering van elektriciteit aan het net). Hoewel Delfland zelf geen winst in het kader van de vpb realiseert, kan op projectniveau fiscaal gezien wel sprake zijn van winst.

Voor 2026 verwachten wij geen fiscale winst te maken met deze activiteiten en betalen wij geen vpb.

Post onvoorzien

In de begroting nemen wij een post onvoorzien op ter grootte van € 100.000. Dit is gelijk aan 2025. Deze post verdelen we 50-50 over de twee waterschapstaken.

De realisatie 2024 was € 0 (nul).

3.5.5 Geraamde baten en lasten programma Financiën, algemene dekkingsmiddelen

3.5.5.1 Tabel: Exploitatie

Programma Financiën	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	15.960	11.020	11.122	14.553	17.213	17.901	19.885
Baten	-297.786	-302.070	-321.995	-341.535	-362.272	-383.051	-400.724
Netto kosten	-281.826	-291.050	-310.872	-326.982	-345.058	-365.150	-380.839

3.6 Organisatie en bedrijfsvoering

3.6.1 Programmalijn Organisatie

Foto: bestuurskamer

Doel

3.6.1.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel

Een professionele, toekomstbestendige, rechtmatig handelende en resultaatgerichte organisatie.

Nadere toelichting

We zijn een professionele organisatie die in verbinding staat met de maatschappij, strategieën ontwikkelt om veranderingen tegemoet te treden en deze vertaalt naar ons handelen. We opereren resultaatgericht door duidelijke sturing op doelen en goed ingerichte processen.

Verwacht resultaat in 2026

1. We versterken de weerbaarheid van onze organisatie tegen verstoringen (zoals stroomstoring, hack) en dreigingen. We houden onze crisisorganisatie op orde, zodat we voorbereid zijn op verstoringen en kunnen blijven functioneren als het erop aankomt. We bereiden ons voor op de Wet Weerbaarheid Kritieke Entiteiten (WWKE) door onze rol en verantwoordelijkheden helder te maken en hiernaar te handelen

2. We hebben onze sturing versterkt door heldere opdrachten met meetbare doelen te formuleren, eigenaarschap te stimuleren, prioriteiten te stellen en bewust keuzes te maken die bijdragen aan het resultaat.

3. In 2026 heeft Delfland een door de VV vastgestelde risicobereidheidsverklaring. Dit is het formele document waarin we de risicobereidheid van Delfland vastleggen. Kortom het kader om te bepalen of individuele risico's acceptabel zijn. De verklaring dient als kompas voor het bereiken van onze doelen en het stellen van prioriteiten. En het is een vereiste voor een risicobewuste organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?**Calamiteiten en bedrijfscontinuïteit**

We actualiseren de calamiteitenbestrijdingsplannen en -scenario's. We oefenen twee scenario's en stellen voor alle kritieke processen een bedrijfscontinuïteitsplan (BCP) op. We voeren een risicoanalyse uit op onze kritieke processen en infrastructuur.

Resultaatgerichte werkwijze

We stellen een plan op om een resultaatgerichte werkwijze verder te ontwikkelen. Een standaard format en trainingen maken hier deel van uit.

Risicobereidheid

We bereiden een VV-voorstel voor waarin we de mate van risicobereidheid van Delfland vastleggen. Dit wordt daarna onderdeel van de Begroting 2027.

Exploitatie**3.6.1.2 Tabel: Exploitatie**

Programmalijn Organisatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	12.585	12.650	12.760	12.438	12.498	12.182	12.388
Baten	-10	-938	-533	-549	-565	-582	-600
Netto kosten	12.575	11.712	12.227	11.889	11.933	11.600	11.788

Programmalijn Organisatie (toename netto kosten € 0,5 miljoen)

Baten

De incidentele hogere bijdrage van Rijnland en Schieland en de Krimpenerwaard in 2025 (voor extra inhuur voor de centrale salarisadministratie) valt weg in 2026. Dit zorgt voor een daling van de baten.

€ 0,4 miljoen

Lasten

- Verder stijgen de kapitaallasten door opgeleverde investeringen, waaronder de parkeergarage Gemeenlandshuis en laadvoorzieningen van het wagenpark.
- Tegenover de lastenstijgingen staat een lastendaling als gevolg van een lagere doorbelasting van uren.

€ 0,2 miljoen

- € 0,1 miljoen

Investerings

3.6.1.3 Tabel: Investerings

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Organisatie	0	100	0	0	0	0	0

3.6.2 Programmalijs Informatievoorziening

Foto: Geveltuin Den Haag

Doel

3.6.2.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>Informatievoorziening (IV) helpt de taken van Delfland effectief, betrouwbaar en toekomstgericht uit te voeren. Door actuele, veilige en bruikbare informatie beschikbaar te stellen, ondersteunt IV zowel dagelijkse processen als strategische besluitvorming. En het vormt de basis voor digitale vernieuwing binnen de organisatie.</i>
Nadere toelichting
<i>IV beheert de bestaande digitale infrastructuur en applicaties, met extra aandacht voor proces- en kantoorautomatisering. Samenwerking met ketenpartners zoals het Informatiehuis Water en het Waterschapshuis versterkt de uitwisseling en integratie van informatie binnen het werkveld. Vernieuwing binnen IV realiseren we door business consultancy en projectmanagement, waarbij architectuur, portfoliomanagement en changemanagement zorgen voor een zorgvuldige en samenhangende invoering van veranderingen.</i>

Verwacht resultaat in 2026
<i>We zetten de volgende stap richting datagedreven werken door het eigenaarschap van alle kritieke data van Delfland te beleggen bij de proceseigenaren en aan de slag te gaan met verbetering van de juistheid, volledigheid en consistentie van de data. Daarnaast verbeteren we de ondersteuning van bagger-, maai- en inspectieprocessen door inzet van moderne toepassingen. Delfland blijft weerbaar tegen cyberdreigingen en voldoet aan alle relevante nationale als Europese wet- en regelgeving op het gebied van cybersveiligheid en privacy, waaronder de NIS2 en CSIR. We gebruiken het NIST Cybersecurity Framework als basis voor onze digitale hygiëne. We zetten Arda in voor het op peil houden van kennis over cyberrisico's bij bestuurders en medewerkers.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Beleggen van databeheerrollen
We werken het beheer meer datagedreven uit. Dat doen we op basis van een heldere structuur waarbinnen we verantwoordelijkheden duidelijk beleggen.
Procesvernieuwing
We ondersteunen procesvernieuwing die voortkomt uit ontwikkelingen zoals De Vergulde Hand, modernisering van het waterpeilbeheer, vernieuwing van de Documentaire Informatievoorzienings-functie (Vergunningverlening Toezicht en Handhaving, Klant Contact Systeem en zaakgericht werken), inzet van satellietmonitoring en AI-toepassingen.
Privacy en veiligheid
We vertalen de nieuwe NIS2-eisen naar concrete maatregelen voor Delfland. Dit doen we onder andere door verdere segmentatie van netwerkschijven, verbetering van toegangsbeheer en aansluiting op de ontwikkelingen van de afspraken met het Waterschapshuis. We monitoren het gebruik van Arda bij de verschillende organisatieonderdelen.

Prestatie-indicatoren

3.6.2.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Informatievoorziening							
Prestatie-indicator	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Percentage Arda gevolgd door bestuurders en medewerkers	0	75%	80%	85%	90%	90%	90%

Exploitatie

3.6.2.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Informatievoorziening (IV)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	18.318	18.943	20.061	19.023	19.131	19.153	19.158
Baten	-40	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	18.279	18.943	20.061	19.023	19.131	19.153	19.158

Programmalijn Informatievoorziening (toename lasten € 1,1 miljoen)

De oorzaken van de lastentoe name zijn :

- het inrichten van extra storage en back-up € 0,8 miljoen
- de overheveling van 1OBS van Assetsturing naar Datamanagement en archivering. Hiermee realiseren we de centralisatie van het functioneel beheer. € 0,7 miljoen
- borging statisch archief. € 0,1 miljoen
- toename contributie verbonden partij Waterschapshuis. € 0,2 miljoen

In 2026 is er sterk verminderde inzet op informatievoorziening en ICT. Tegelijkertijd hebben we de geplande besparing van € 0,2 miljoen doorgevoerd. Dit resulteert in € 1,2 miljoen lagere lasten.

De actualisering van de kapitaallasten op basis van de meest recente inzichten resulteert in een toename van de lasten. € 0,6 miljoen.

Investerings

3.6.2.4 Tabel: Investerings

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Informatievoorziening	1.537	2.100	600	0	0	0	0

De investering voor 2026 betreft de Audiovisuele middelen in de VV-zaal en Vijverzaal.

De huidige AV-middelen zijn verouderd waardoor vervanging noodzakelijk is. Hiermee verbeteren we de vergaderfaciliteiten om besluitvorming beter te ondersteunen. Tevens verbeteren we het gebruik van deze vergaderruimten tijdens kantooruren. Verder verhogen we de toegankelijkheid en gebruiksvriendelijkheid, vindt verbetering van de audiovisuele mogelijkheden plaats en creëren hiermee een representatieve en comfortabele omgeving.

3.6.3 Programmalijs Regulering en Handhaving

Foto: collega's bij bedrijfsauto

Doel

3.6.3.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Een effectieve en efficiënte regulerings- en handhavingketen als schakel tussen buiten en binnen.
Nadere toelichting
Regulering vormt een transparante schakel tussen Delfland en initiatiefnemers zoals burgers, bedrijven en medeoverheden; oftewel tussen 'buiten' en 'binnen'. We zetten toezicht en handhaving effectief en risicogestuurd in om het gewenste naleefgedrag te bevorderen en structureel te verbeteren. Binnen wet- en regelgeving houden we daarbij rekening met externe factoren als klimaatverandering en druk op ruimte.

Verwacht resultaat in 2026
<i>We passen regelgeving en beleid aan, scherpen regulering aan en passen de toezicht- en handavingsstrategie strikt toe. Zo leveren we een bijdrage aan de bescherming van Delflandse assets. Op het gebied van waterkwaliteit voorkomen we zo achteruitgang en dragen we waar mogelijk bij aan verbetering.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Toezicht en handhaving
We houden toezicht op naleving van wet- en regelgeving conform het vastgestelde uitvoeringsprogramma Toezicht & Handhaving. De risicogestuurde aanpak (naast de reguliere), handhaving van de zorgplicht op grond van de nieuwe beleidsregel Zorgplicht en de Aanvullende Aanpak Waterkwaliteit 'Regels benutten' staan centraal.
Regulering
Regulering vindt plaats waarbij de balans gezocht wordt tussen de bescherming van assets en de maatschappelijke opgave. Bij de actualisatie geven wij voorrang aan waterkwaliteitsvergunningen. Waar mogelijk en gewenst legt Delfland maatwerkvoorschriften op.
Uitvoeringsbeleid
Waterkwaliteitsonderwerpen krijgen voorrang bij ons (uitvoerings)beleid. In 2026 verankeren wij in elk geval de zorgplichtregels in de Waterschapsverordening en volgen wij de verwachte landelijke aanscherping van lozingsregels strak, zodat deze zo snel mogelijk in de Waterschapsverordening en/of andere regelgeving van Delfland een plek krijgen.

Prestatie-indicatoren

3.6.3.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Regulering en Handhaving							
Prestatie-indicator	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
% vergunningen binnen de termijn	95	95	95	95	95	95	95

Regulering

Regulering (vergunningverlening) is voor het overgrote deel een vraag gestuurd proces. Bij de toetsing gaan wij (ook bij civiele activiteiten) zwaarder toetsen op waterkwaliteitsaspecten. Hiervoor wordt een apart specialistisch team opgericht en wordt de kennis vergroot. Wij bezien lozingsvergunningen conform de afspraken jaarlijks en waar nodig actualiseren we deze. Verder vraagt de implementatie van de regulering van verhardingsactiviteiten conform de aangepaste regelgeving extra aandacht.

Regelgeving en uitvoeringsbeleid

In 2026 verankeren we de in 2025 opgestelde beleidsregels Zorgplicht in de Waterschapsverordening en breiden dit uit met aanvullende regels op het gebied van waterkwaliteit. Dit conform de afspraken rondom 'Regels maken'.

Ook landelijk is een aanscherping van regels op het gebied van emissiebeperking in ontwikkeling. Delfland bereidt zich hierop voor zodat we deze snel kunnen implementeren. De inhoudelijk resultaten zijn te vinden in de specifieke programma's.

Risico

Als schakel tussen beleid en uitvoering komt er na jaren van ontwikkeling veel terecht bij de reguleringsketen (Uitvoeringsbeleid-Regulering-Toezicht en Handhaving). De capaciteit is echter niet oneindig en de betrokken afdeling kampt met een krappe arbeidsmarkt.

Mogelijkheden voor inhuur of uitbesteding zijn uiterst beperkt en bieden geen structurele oplossing. Het gaat hierbij niet alleen om kwantitatieve capaciteit (handjes) maar ook om kwaliteit (kennis).

Het ontbreken van voldoende (deskundige) capaciteit is een reëel risico voor de realisatie van het verwachte resultaat 2026.

Exploitatie

3.6.3.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Regulering en dienstverlening	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	9.466	11.399	11.468	11.643	11.718	11.973	12.259
Baten	-29	-5	-5	-5	-5	-5	-5
Netto kosten	9.437	11.394	11.463	11.638	11.713	11.968	12.254

Toelichting:

Programmalijn Regulering en Handhaving (toename lasten € 0,1 miljoen)

Bij de Burap 2025 hebben wij een toename van de kosten verwerkt voor het beheer en de ontwikkeling Relieve. In 2026 valt deze toename in de kosten weg. - € 0,4 miljoen

Verder zijn er lagere directe kosten voor Digitaal Regelbeheer (REDI) - € 0,1 miljoen

Actualisering van de personeelsbegroting heeft daartegenover voor een verhoging in de lasten gezorgd. € 0,6 miljoen

3.6.4 Programmalijn Interne dienstverlening en bestuursondersteuning

Foto: medewerkers bij gemeenlandshuis

Doel

3.6.4.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Een effectieve, betrouwbare en wendbare interne product- en dienstverlening en een juiste, tijdige en transparante besluitvorming.
Nadere toelichting
Binnen de bedrijfsvoering van Delfland zorgen we er vanuit meerdere disciplines voor dat alle werknemers hun werk goed kunnen uitvoeren. Nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld Kunstmatige Intelligentie (AI) maar ook duurzaamheid nemen we mee bij het continu verbeteren van de dienstverlening. Besluitvorming vindt plaats via een gestructureerd zorgvuldig besluitvormingsproces dat bekend is binnen de ambtelijke organisatie en bij het bestuur.
Verwacht resultaat in 2026
- We bereiden de verkiezingen in 2027 op gedegen wijze voor. - We actualiseren het erfgoedbeleid dat toepasbaar is bij uitvoerende werkzaamheden van de ambtelijke organisatie.
Wat gaan we daarvoor doen?
Verkiezingen 2027
Opstellen en uitvoeren van een plan van aanpak voor het voorbereidingstraject voor de verkiezingen in 2027 Hierin nemen we onder andere planning, documentatie, afstemming met betrokken partners en communicatie mee.
Erfgoedbeleid
Opstellen van herzien erfgoedbeleid met betrokken samenwerkingspartners. Dit laten we via het juiste besluitvormingsproces vaststellen.
AI benutten
We verkennen de mogelijkheden van AI om ons in diverse processen te ondersteunen.

Exploitatie

3.6.4.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Interne dienstverlening en bestuursondersteuning	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	10.605	10.708	11.189	10.988	10.756	10.934	11.295
Baten	-82	-58	0	0	0	0	0
Netto kosten	10.523	10.651	11.189	10.988	10.756	10.934	11.295

Programma lijn Interne Dienstverlening en Bestuursondersteuning (toename netto kosten € 0,6 miljoen)

Lasten

De lasten zijn gestegen door:

- Indexatie van de contracten schoonmaak/glasbewassing, catering- en veiligheidsdiensten. € 0,3 miljoen
- Energiekosten. € 0,1 miljoen

Actualisering van de personeelsbegroting zorgt voor een stijging van de lasten.

€ 0,2 miljoen

Baten

De daling van de baten is veroorzaakt door een subsidieregeling die per 2026 is komen te vervallen. De subsidieregeling instandhouding monumenten liep van 2020 tot 2025.

€ 0,1 miljoen

3.6.5 Programmalijn Communicatie

Foto: medewerkers op kantoor

Doel

3.6.5.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>Met communicatie en het servicepunt (loket) bouwen we aan de reputatie van een deskundige, betrouwbare, toegankelijke en mensgerichte organisatie. We maken Delfland zichtbaar op belangrijke thema's zoals de verbetering van waterkwaliteit en omgaan met klimaatverandering.</i>
Nadere toelichting
<i>Door communicatie en het servicepunt effectief in te zetten dragen we bij aan onze organisatiedoelen, maken we Delfland zichtbaar en verstevigen we de gewenste reputatie. Zo profileren we Delfland allereerst op thema's, die voor de omgeving en organisatie belangrijk zijn: verbetering van waterkwaliteit en omgaan met klimaatverandering. En daarnaast op de organisatiedoelstellingen: droge voeten, voldoende en schoon water, en gezuiverd afvalwater.</i>
Verwacht resultaat in 2026
<i>Met focus in onze communicatie weten we Delfland strategisch te positioneren op de belangrijke thema's waterkwaliteit en klimaatadaptatie. Het verwachte effect is dat inwoners en belanghebbenden Delfland steeds meer associëren als een deskundige organisatie die zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en de omgeving voorbereidt op de gevolgen van klimaatverandering. Daarnaast blijven inwoners en bedrijven hoog tevreden over hun contact met Delfland.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Communicatiecampagnes
<i>We zorgen met gerichte campagnes ervoor dat inwoners meer weten over onze organisatie en ons werken. Het streven is dat ze Delfland meer associëren met (1) het verbeteren van de kwaliteit van het oppervlaktewater en (2) omgaan met de gevolgen van klimaatverandering.</i>
Vergroten zichtbaarheid Delfland

In de (online en social) media is Delfland goed zichtbaar. In 2026 zetten we in om ook de fysieke zichtbaarheid van onze organisatie te vergroten door onder andere integraal beleid te maken voor informatieborden en de visie op projectcommunicatie te actualiseren.

Klanttevredenheid

Inwoners en bedrijven van Delfland zijn uiterst tevreden over hun contact met Delfland. Wanneer het gaat om de kwaliteit van de algehele dienstverlening is er nog ruimte voor verbetering, zoals tijdig en integraal beantwoorden van vragen.

Prestatie-indicatoren

3.6.5.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Communicatie	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland	9	9,2	≥ 8	≥ 8	≥ 8	≥ 8	≥ 8
Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.		Water- kwaliteit: 56,5% Klimaat: 68% *	>5% stijging t.o.v. 2025	>5% stijging t.o.v. 2026			

* Het bureau Enneüs heeft in juli 2025 bij de opstelling van een meerjarige beïnvloedingscampagne bij wateroverlast onderzoek onder 735 inwoners gedaan. Gemiddeld 56,5% van de inwoners associeert Delfland met kwaliteit van het oppervlaktewater (zuiveren van afvalwater en schoon oppervlaktewater). Gemiddeld associeert 68% Delfland met klimaat (kwaliteit, sterke dijken en duinen, inlaten en uitvoeren van water bij droogte).

Exploitatie

3.6.5.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Communicatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	2.788	2.683	2.783	2.800	2.628	2.505	2.564
Baten	-267	-357	-302	-302	-282	-70	-70
Netto kosten	2.520	2.326	2.481	2.498	2.345	2.435	2.494

Programmalijn Communicatie (toename netto kosten € 0,1 miljoen)

Lasten

Toename personele kosten door aanpassing cao.

€ 0,1 miljoen

Actualisering van de personeelsbegroting zorgt voor een verdere lastenstijging.

€ 0,1 miljoen

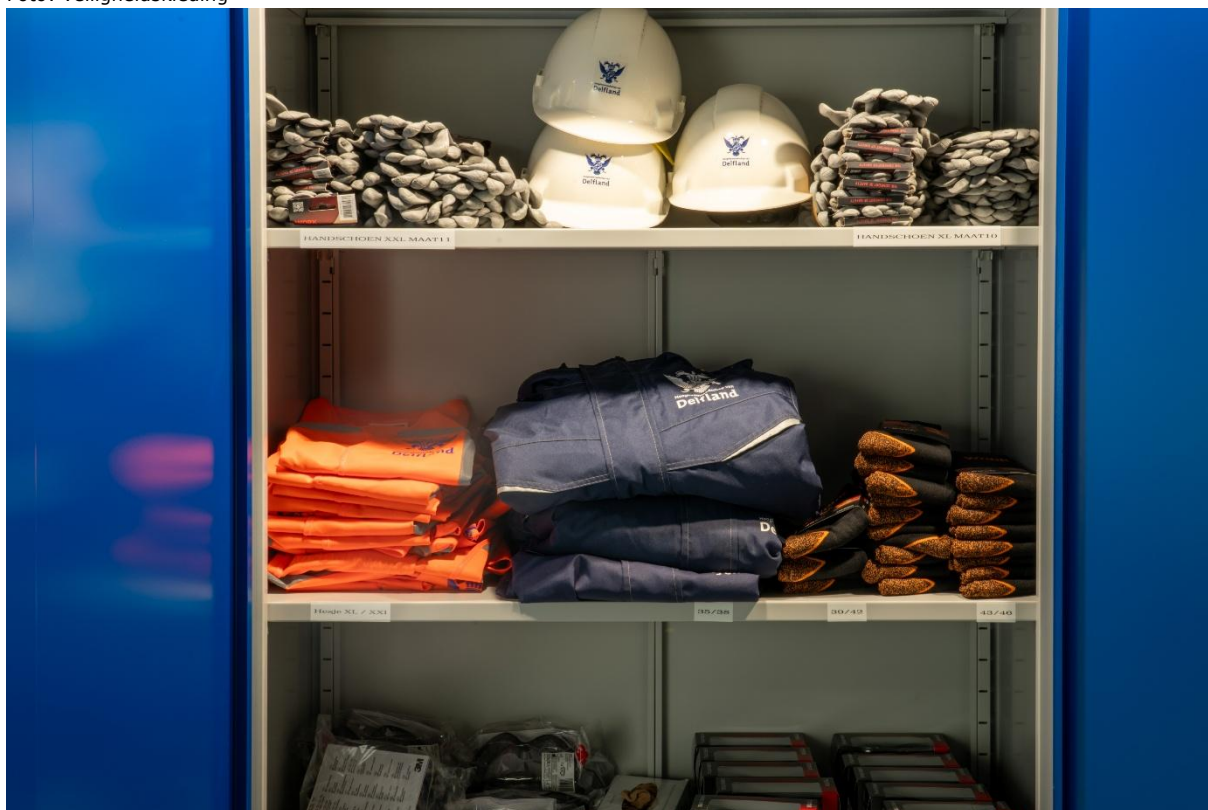
Baten

De verlaging van de subsidie Wet open overheid veroorzaakt lagere baten.

€ 0,1 miljoen

3.6.6 Programmalijn Personeel

Foto: veiligheidskleding

Doel

3.6.6.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
Een toekomstgerichte, aantrekkelijke en veilige werkgever.
Nadere toelichting
We zijn een organisatie waar iedereen zich welkom voelt, die bekend staat als een aantrekkelijk werkgever en hierdoor nieuwe medewerkers weet aan te trekken. We beschermen medewerkers en opdrachtnemers tegen ongevallen, letsel en ziekte door het werk.
Verwacht resultaat in 2026
- We stimuleren een betere afspiegeling van de arbeidsmarkt in ons personeelsbestand en onderzoeken of we diversiteit op een verantwoorde manier kunnen meten. - We hebben de juiste talenten kunnen aantrekken en onze zichtbaarheid bij latent werkzoekenden is vergroot. - We weten door tijdige objectieve meting waar we staan tussen trede 3 en 4 op de veiligheidscultuurladder en welke extra interventies er nodig zijn om de proactieve cultuur (trede 4) in 2027 te behalen.
Wat gaan we daarvoor doen?
Personeelsbestand
We werven competentiegericht, bevorderen diversiteit en zetten interventies in op het voorkomen van onbewuste vooroordelen.
Arbeidsmarktstrategie
We ontwikkelen een gerichte arbeidsmarktstrategie voor specifieke doelgroepen. Op basis van doelgroepkenmerken en -gedrag richten we de campagnes in.
NEN-veiligheidscultuurladder
We voeren de acties conform het plan van aanpak uit. We doen een zelfonderzoek om te bepalen wat nodig is om trede 4 te behalen in 2027. Verder voeren we acties uit om steviger op trede 3 te blijven.

Prestatie-indicatoren

3.6.6.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Prestatie-indicatoren	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Werkgeverschap*	n.v.t.	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
TRCF**	4,5	2,0	2,0	1,8	1,8	1,6	1,6

* Voor werkgeverschap houden wij één keer per twee jaar een waterschapsbreed sectoraal medewerkersonderzoek

** Het TRCF-getal geeft het aantal bij Delfland gemelde ongevallen weer per miljoen gewerkte uren. Dit cijfer helpt om de totale veiligheidsprestaties te meten.

Exploitatie

3.6.6.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Personeel	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	2.483	2.509	2.289	2.301	2.331	2.340	2.375
Baten	-230	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	2.253	2.509	2.289	2.301	2.331	2.340	2.375

Programmalijn Personeel (afname van € 0,2 miljoen)

Ten behoeve van energiecoördinatie en contractmonitoring is er een stijging van de kosten.
€ 0,1 miljoen

Er is een lastendaling als gevolg van actualisering van de uren doorbelasting.

-€ 0,3 miljoen

3.6.7 Programmalijn Digitale transformatie

Foto: Gemaal Dijkpolder (Poeldijk)

Doel

3.6.7.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>Digitale transformatie zorgt ervoor dat Delfland zijn werkprocessen en dienstverlening maximaal moderniseert met behulp van alle mogelijke digitale middelen van deze tijd. Daarbij zijn vijf aspecten van belang: data, processen, mensen, technologie en verantwoordelijkheden.</i>
Nadere toelichting
<i>Digitale transformatie gaat om het herontwerpen van werkprocessen, het ontwikkelen van digitale vaardigheden en het inzetten van technologieën zoals AI, drones, sensoren en duurzame oplossingen. Deze elementen vormen samen de ruggengraat van de verandering. Het programma sluit aan bij sectorale kaders, biedt ruimte voor innovatie en stimuleert een wendbare, transparante en datagedreven organisatie.</i>

Verwacht resultaat in 2026
<i>Digitale transformatieprojecten zijn opgeschaald binnen de lijnorganisatie, we zetten AI in om besluitvormingsprocessen te ondersteunen, onder meer door de inzet van taalmodellen die de kwaliteit van stukken en besluitvorming verbeteren. Ook gebruiken we AI voor veranderdetectie en scheurdetectie bij onze kunstwerken. Databeheer standaardiseren we en de eerste dashboards ondersteunen samenwerking en besluitvorming. Medewerkers beschikken over verbeterde digitale vaardigheden en werken vaker in multidisciplinaire teams. Er is een zichtbare cultuurverandering ingezet van innovatie en digitale verantwoordelijkheid binnen de organisatie.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Inzet van Kunstmatige Intelligentie (AI)
Delfland heeft een inventarisatie gemaakt van de meest voor AI toepassing kansrijke werkprocessen. Deze zijn geprioriteerd en worden binnen beschikbare middelen ondersteund. We nemen AI-agents en geautomatiseerde processen in meerdere domeinen in gebruik binnen gestelde randvoorwaarden en eisen (AI-act).
Samenvoegen gegevensbronnen
Voor belangrijke processen ontwikkelen we dashboards die besluitvorming ondersteunen. We voegen gegevensbronnen samen, die voorheen los van elkaar werden gebruikt. Hierdoor ontstaan vernieuwde en integrale inzichten voor systeemoptimalisatie.
Bewustwording
Medewerkers hebben trainingen gevolgd in het veilig en op de juiste wijze gebruiken van AI. Management en bestuurders volgen een training over de impact, risico's en ontwikkelingen van AI, zodat zij hun processen beter kunnen transformeren.

Prestatie-indicatoren

3.6.7.2 Tabel: Prestatie-indicatoren:

Programmalijn: Digitale transformatie	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Medewerkers hebben een AI-geletterdheid training gevolgd.	0%	0%	85%	90%	100%	100%	100%

Exploitatie

3.6.7.3 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Digitale transformatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	648	645	688	728	737	742	757
Netto kosten	648	645	688	728	737	742	757

Programmalijn Digitale Transformatie

De lasten 2026 blijven ten opzichte van 2025 vrijwel gelijk.

De in de kadernota opgevoerde besparingsmaatregel van herfasering van de oplevering van dataproducten leidt tot beheersing van de ontwikkeling van de netto kosten.

3.6.8 Programmalijs Innovatie

Foto: Duinen

Doel

3.6.8.1 Tabel: Doel, verwacht resultaat en activiteiten

Doel
<i>Ontwikkelen van kennis en stimuleren van verbeteringen, gericht op het creëren van maatschappelijke meerwaarde. Hierbij ligt de focus op het anders, beter en/of slimmer inrichten van de Delflandse taken.</i>
Nadere toelichting
<i>Innovatie is essentieel om in de toekomst aan de opgave te kunnen voldoen en kosten te beperken. Met het Innovatiefonds als katalysator bevordert Delfland een cultuur van vernieuwing binnen de organisatie. Het fonds biedt zowel financiële middelen als specialistische expertise om innovatieve initiatieven mogelijk te maken. De innovaties variëren van het testen en implementeren van veelbelovende technologieën en digitale toepassingen tot het ontwikkelen van duurzame oplossingen voor actuele wateropgaven. Daarbij speelt Delfland actief in op externe ontwikkelingen zoals klimaatverandering en technologische vooruitgang. Sociale innovatie draagt bij om deze technologische en organisatorische vernieuwingen duurzaam te verankeren. Dat gebeurt door aandacht te geven aan gedragsverandering, samenwerking en het benutten van het lerend vermogen van de organisatie.</i>
Verwacht resultaat in 2026
<i>1. Innovatieve ideeën zijn succesvol getest en geïmplementeerd in het primaire proces, met aantoonbare toegevoegde waarde. 2. Medewerkers zijn zich bewust van het belang van innovatie en dragen actief bij aan een vernieuwingsgerichte organisatiecultuur.</i>
Wat gaan we daarvoor doen?
Stimulering en begeleiding
<i>Binnen Delfland stimuleren en begeleiden we actief innovatieprojecten met aandacht voor externe trends en een zorgvuldige interne verankering. Daarbij benutten we sociale innovatie om reflectie, samenwerking en eigenaarschap te versterken.</i>
Beheer en promotie
<i>We zorgen voor beheer en promotie van het Innovatiefonds, inclusief het opstellen van het jaarverslag van het Innovatiefonds.</i>
Externe samenwerking

We versterken externe samenwerkingen via netwerken zoals de Waterstraat en het Valorisatieprogramma (VP) Delta. Indien de kans zich voordoet pakken we een meer disruptieve innovatie op. Daarvoor is aparte besluitvorming nodig.

Weerbare organisatie

We dragen via innovatie bij aan een weerbare organisatie die wendbaar inspeelt op maatschappelijke en technologische ontwikkelingen.

Exploitatie

3.6.8.2 Tabel: Exploitatie

Programmalijn Innovatie	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	2.528	2.966	2.945	2.981	2.992	2.685	2.687
Baten	-8	0	0	0	0	0	0
Netto kosten	2.519	2.966	2.945	2.981	2.992	2.685	2.687

Programmalijn Innovatie

De lasten 2026 blijven ten opzichte van de Begroting 2025 vrijwel gelijk.

In 2026 zetten we diverse meerjarige initiatieven uit voorgaande jaren voort. Voor de waterketen betreft dit HARKOS, Lachgasemissies en de Uitieme WaterFabriek en voor waterkwaliteit een watersysteemanalyse met eDNA. Van de beschikbare € 0,9 miljoen ligt ongeveer € 0,5 miljoen vast in contracten (d.d. 13 juni 2025). Vanuit het Innovatiefonds zoeken we naar samenwerking met andere overheidspartijen en mogelijkheden voor subsidie om kosten te delen of te verlichten.

De overige lasten betreffen de contributies aan organisaties zoals het Stowa en de Unie van Waterschappen. Ook is er sprake van jaarlijkse bijdragen aan diverse samenwerkingsverbanden, werkgroepen bijvoorbeeld door middel van een lidmaatschap. De kosten ontwikkelen zich beheerst mede door beperking/opzegging van meerdere lidmaatschappen.

3.6.9 Bereiken effecten en betrokkenheid verbonden partijen

Waterschapshuis

Het Waterschapshuis (hWh) bevordert en faciliteert de samenwerking tussen de waterschappen en binnen de sector op het gebied van informatievoorziening en draagt daarmee indirect bij aan alle strategische doelen van Delfland.

De waterschappen zijn risicodragers voor eventuele risico's en tekorten die ontstaan bij hWh.

De huidige constructie is zodanig dat kosten daar komen waar ze zijn gemaakt, het zogenaamde 'loden deuren' principe. Er zijn afspraken over de kostenverdeling.

Ten aanzien van capaciteitsmanagement en inkoop bestaat het risico dat hWh niet voldoende kan doorbelasten aan projecten omdat er minder diensten worden verleend dan verwacht. Het hWh-bestuur houdt grip op de totale begroting, bewaking van rechtmatigheid en uitvoerbaarheid programma's.

3.6.10 Geraamde baten en lasten programma Organisatie en bestuur

3.6.10.1 Tabel: Exploitatie

Programma Organisatie en bedrijfsvoering	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Lasten	59.421	62.504	64.182	62.902	62.791	62.515	63.482
Baten	-667	-1.357	-840	-856	-852	-657	-675
Netto kosten	58.753	61.147	63.342	62.047	61.938	61.858	62.807

3.6.11 Investerings programma Organisatie en bestuur

Foto: Gemeenlandshuis

3.6.11.1 Tabel: Investerings

Programma lijn	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Organisatie	0	100	0	0	0	0	0
Informatievoorziening	1.537	2.100	600	0	0	0	0
Interne dienstverlening en bestuursondersteuning	547	1.100	0	0	0	0	0
Totaal	2.084	3.300	600	0	0	0	0

4. Paragrafen

4.1 Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten beïnvloeden het verwachte resultaat over het begrotingsjaar 2026 en de meerjarenperiode 2027-2030. Dit zijn de baten en lasten van materiële betekenis die eenmalig in maximaal drie begrotingsjaren voorkomen. Toevoegingen aan en onttrekkingen uit reserves beschouwen we als incidenteel, tenzij het gaat om (1) reguliere toevoegingen en onttrekkingen aan dekkingsreserves (kapitaallasten) of (2) om onttrekkingen uit een daartoe toereikende (bestemmings)reserve gedurende een periode van minimaal drie jaar met als doel om structurele lasten te dekken. Baten uit de verkoop van grond en overige eigendommen kwalificeren we als incidentele baten.

De volgende tabel somt de incidentele baten en lasten op. Hierbij staat een voordeel met een minteken. De toelichtingen op de bedragen staan in de betreffende programmateksten in hoofdstuk 3 *Programmaplan* en paragraaf 4.4 *Reserves en voorzieningen*.

4.1.1 Tabel: Resultaat exclusief Incidentele baten en lasten voor bestemming

Omschrijving (bedragen * € 1 miljoen)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Resultaat exclusief incidentele baten en lasten voor bestemming	-20,7	-33,9	-49,9	-57,9	57,7
Afvangen van Amerikaanse rivierkreeften	0,1				
<i>Subtotaal programma Waterkwaliteit</i>	<i>0,1</i>				
Verkennen locaties uit locatiescan	0,1	-	-	-	-
<i>Subtotaal programma Waterkwantiteit</i>	<i>0,1</i>	-	-	-	-
Implementatie DMS	0,2	-	-	-	-
Eenmalige management ondersteuning	0,1	-	-	-	-
Aanpassing klimaatsysteem GMLH	0,1	-	-	-	-
Groot onderhoud molens	0,5	-	-	-	-
Verlagen innovatiefonds	-	-	-	-0,3	-0,3
Verkoop vastgoed	-0,6	-0,2	-0,2	-0,2	0,2
<i>Subtotaal programma Organisatie en bedrijfsvoering</i>	<i>0,3</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,5</i>	<i>-0,1</i>
<i>Saldo incidentele baten en lasten exclusief reserves</i>	<i>0,5</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>-0,5</i>	<i>-0,1</i>
Algemene reserve vrij inzetbaar	-3,9	-0,9	-1,1	-4,2	-0,8
Tariefdempingreserve watersysteem	-0,5	-	-	-	-
Tariefdempingsreserve zuiveringssysteem	-0,5	-	-3,0	-1,5	-3,2
<i>Subtotaal mutaties reserves</i>	<i>-4,9</i>	<i>-0,9</i>	<i>-4,1</i>	<i>-5,7</i>	<i>-4,0</i>
Totaal incidentele baten en lasten	-4,4	-1,1	-4,3	-6,2	-4,1
Resultaat inclusief incidentele baten en lasten voor bestemming	-25,1	-35,0	-54,2	-64,0	-61,7

4.1.2 Tabel: Resultaat inclusief Incidentele baten en lasten voor bestemming

Omschrijving (Bedragen * € 1 miljoen)	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Resultaat inclusief incidentele baten en lasten voor bestemming	-25,1	-35,0	-54,2	-64,0	-61,7
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem	15,6	23,7	32,7	41,8	49,5
Tariefegalisatiereserve watersysteem	-	0,1	12,0	14,9	2,7
Tariefegalisatiereserve zuiveringssysteem	-	1,7	-	-2,2	-
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder	8,5	8,5	8,5	8,5	8,5
<i>Subtotaal toevoegingen aan reserves</i>	<i>25,1</i>	<i>35,0</i>	<i>54,2</i>	<i>64,0</i>	<i>61,7</i>
Resultaat na bestemming inclusief incidentele baten en lasten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

4.2 Uiteenzetting van de financiële positie

4.2.1 Financiering

Inleiding

De kaders voor het treasurybeleid van Delfland komen voort uit de Wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido), Wet Hof (houdbare overheidsfinanciën), Ufdo (Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale overheden), Ruddo (Regeling uitzetting derivaten decentrale overheden), de Verordening beleids- en verantwoordingsfunctie (exclusief artikel 108 Waterschapswet), het Waterschapsbesluit en het Treasurystatuut Delfland. In dit hoofdstuk gaan we in op de financieringsactiviteiten van Delfland in relatie tot bovengenoemde kaders.

Risicobeheer

Kasgeldlimiet

Voor waterschappen is de wettelijk vastgestelde kasgeldlimiet (Wet Fido) 23% van het begrotingstotaal. Deze limiet begrenst de maximale netto korte schuld. Voor 2026 betekent dit een kasgeldlimiet van € 76,0 miljoen (23% van € 330,2 miljoen).

Delfland heeft momenteel een positief saldo bij de schatkist. De verwachting is dat het saldo de komende periode zal afnemen als gevolg van de investeringen. Mede door het aangaan van nieuwe leningen blijft de netto korte schuld binnen de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is om renterisico's te beperken en is wettelijk 30% van het begrotingstotaal. Voor 2026 betekent dit een renterisiconorm van € 99,1 miljoen.

Op basis van de huidige leningenportefeuille bedragen in 2026 de aflossing en het leningenbedrag voor renteherziening in totaal € 39,4 miljoen. Delfland zal in 2026 nieuwe financiering aangaan. Het plan van aanpak dat hier momenteel voor wordt opgesteld in samenwerking met een extern adviseur, zal bepalen of er ook afgelost wordt in 2026 op de nieuwe lening. Delfland blijft in 2026 ruimschoots binnen de vastgestelde renterisiconorm.

Ook meerjarig blijven we binnen de vastgestelde renterisiconorm.

4.2.1.1 Tabel: Renterisiconorm

	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Begrotingstotaal	330.246	336.032	340.938	353.568	371.997
Percentage	30%	30%	30%	30%	30%
Renterisiconorm	99.074	100.810	102.281	106.070	111.597
Renteherzieningen	0	0	0	0	0
Aflossingen	39.433	49.194	50.457	53.350	54.851
Renterisico	39.433	49.194	50.457	53.350	54.851
Ruimte onder RRN	59.641	51.616	51.824	52.720	56.746

Derivaten

Het Treasurystatuut van Delfland staat het afsluiten van derivatencontracten niet toe.

Kredietrisico op uitgezette gelden

Delfland loopt geen risico; het waterschap moet verplicht schatkistbankieren. Dus wij zetten eventuele overtollige liquide middelen bij het Rijk uit. Het risico is nihil.

Koersrisico

Delfland loopt geen risico. De in bezit zijnde aandelen zijn niet verhandelbaar op de beurs.

Valutarisico

Delfland loopt geen risico, omdat we niet handelen en betalen in vreemde valuta.

Kasbeheer

Rekening-courant

Vanwege de lage rekening-courantrente maakt Delfland bij de huisbankier Nederlandse Waterschapsbank (NWB) in 2026 zo nodig maximaal gebruik van de toegestane kredietlimiet van € 76,0 miljoen.

Waterschap financiering

Totaal financiering

Delfland gaat voor het aantrekken van financiering uit van de totale vermogensbehoefte. We zorgen er daarbij voor dat we te allen tijde aan onze betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Op dit moment is de voorbereiding van de Vergulde Hand in volle gang. In deze begroting en het daaraan gekoppelde meerjarenbeeld is rekening gehouden met de uitgangspunten van het gekozen voorkeursalternatief (VKA) 2025. Dit werken we uit en de definitieve investeringsbeslissing volgt in het 2^e kwartaal van 2026.

4.2.1.2 Tabel: Leningenportefeuille

Bedragen * € 1 miljoen

Bank	Bedrag	Soort	Jaar	Jaar	Rente	2026 Rente	2027 Rente	2028 Rente	2029 Rente	2030 Rente
NWB	20,0	Fixe	2005	2026	3,87%	0,7	-	-	-	-
NWB	30,0	Fixe	2006	2031	4,05%	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
NWB	10,0	Fixe	2007	2032	4,59%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	20,0	Fixe	2007	2032	4,75%	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
NWB	10,0	Fixe	2007	2032	4,82%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	10,0	Fixe	2008	2033	4,78%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	10,0	Fixe	2008	2033	4,74%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	30,0	Fixe	2008	2033	4,88%	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
NWB	200,6	Termijn aflossing	2009	2036	4,80%	9,6	8,9	7,6	6,2	4,8
NWB	10,0	Fixe	2007	2037	4,81%	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
NWB	50,0	Fixe	2009	2039	2,66%	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
Subtotaal:	400,6					17,7	16,3	15,0	13,6	12,2
NWB-PPS	114,8	Lineair	2016	2031	4,62%	5,3	4,3	3,3	2,2	1,0
Totaal	515,4				4,46%	23,0	20,6	18,3	15,8	13,2

In totaal bedraagt de langlopende geldleningenportefeuille ultimo 2025 € 515,4 miljoen. Het gemiddelde rentepercentage van deze geldleningen is 4,46%. De portefeuille bestaat uit leningen voor de herfinanciering van de PPS uit 2016 en leningen voor de overige eigen activa. De PPS-lening is per 1 januari 2026 € 114,8 miljoen groot en loopt nog tot en met 2032; hierop lossen wij elk jaar circa € 20 miljoen af.

De overige leningen hebben per 1 januari 2026 een omvang van € 400,6 miljoen. De individuele leningen lost Delfland elk jaar voor het eind van de looptijd ineens af. Hierop is één uitzondering: de lening van € 200,6 miljoen die in 2036 afloopt, lossen wij in zeven termijnen af (zes keer € 28,5 miljoen en een slottermijn van € 29,6 miljoen) met een ritme van 2028-2031 en 2034-2036.

In de periode 2026-2030 bedragen de aflossingen op de overige leningen in totaal € 134 miljoen. De overige € 267 miljoen lost Delfland af in de periode 2030-2039.

Momenteel zijn wij met een onafhankelijk financieel adviseur bezig om een financieringsplan op te stellen om in onze financieringsbehoefte te voldoen. Wij verwachten in het najaar van 2025 dit plan gereed te hebben. We houden rekening met een nieuwe leningen de komende jaren, waarvan de eerste tranche van € 50 miljoen eind 2025 wordt afgenomen. Zie paragraaf 5.2.1 voor de meerjarige balans en de verwachte ontwikkeling van onze schuldpositie.

Netto schuldquote

Het verloop van de NSQ geven we hierna weer in zowel tabelvorm als grafiekvorm (van 2024 tot en met 2030). De NSQ ligt in 2026 onder de norm van 250%. Door de sterk toegenomen liquiditeitsbehoefte als gevolg van de investeringen in onder andere De Vergulde Hand, trekt Delfland aanvullende leningen aan. In 2027 stijgt de NSQ daardoor naar ongeveer 209%. De stijging in de NSQ zet zich in de jaren daarna voort.

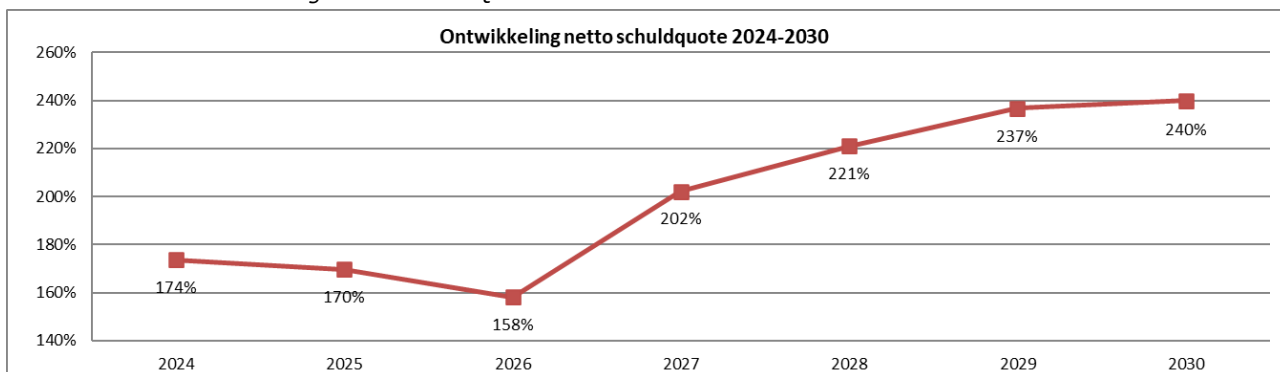
4.2.1.3 Tabel: Netto Schuld Quote

Netto schuldpositie per 31-12 Bedragen * € 1 miljoen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Leningen PPS	134,6	114,8	95,4	74,7	52,7	27,9	1,5
Overige leningen	430,6	450,6	428,1	647,1	803,6	900,1	986,6
Rekening-courant	-70,3	-38,6	-4,3	-15,6	-37,1	-0,8	-5,5
Vlottende activa/passiva	37,1	5,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Totaal netto schuldpositie	532,0	531,8	529,2	716,1	829,2	937,2	992,6
Waterschapsbelastingen + Grensoverschrijdend afvalwater	306,3	313,5	334,7	354,3	375,1	395,9	413,6
Netto schuldquote	171%	170%	158%	202%	221%	237%	240%

De netto schuldpositie is de som van de langlopende leningen, het saldo van kortlopende vorderingen en -schulden (vlottende activa/passiva) en het rekening-courant saldo. Eind 2025 wijzigt naar verwachting het rekening-courant saldo van positief naar negatief. Dit heeft een verhogend effect op de netto schuldpositie. We veronderstellen dat het negatieve saldo wordt gefinancierd door middel van langlopende leningen.

Vanwege de liquiditeitsbehoefte zijn we in 2024 gestart met het voeren van oriënterende gesprekken met banken en andere geldschieters. Op basis van deze gesprekken en de ontwikkelingen in 2025 hanteren we in de meerjarenraming 2026-2030 een rente van 3,75% voor nieuwe leningen. Dat is 0,50% hoger dan waar we in 2025 van uitgingen.

4.2.1.4 Grafiek: Ontwikkeling Netto Schuld Quote

EMU-saldo

Op basis van de Begroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2030 geven we in de volgende wettelijk voorgeschreven tabel de ontwikkeling van het EMU-saldo weer. In deze tabel nemen we ook de individuele referentiewaarde op van het EMU-saldo voor Delfland over de periode 2024-2030.

4.2.1.5 Tabel: EMU saldo

Opbouw EMU-saldo (Bedragen * € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2029	2029	2030
Exploitatiesaldo voor bestemming	23,6	12,4	20,2	34,1	50,1	58,4	57,8
Invloed investeringen							
Bruto-investeringsuitgaven	-31,6	-51,5	-57,6	-265,1	-211,3	-214,0	-160,8
Investeringsbijdragen	1,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verkoop van materiële en immateriële vaste activa		0,6					
			40,0	44,0	48,1	47,6	47,6
Afschrijvingen	39,5	39,4					
Toevoegingen aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	1,2	-					
Onttrekkingen aan voorzieningen ten gunste van de exploitatie	-0,3	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Onttrekkingen rechtstreeks uit voorziening	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Deelnemingen en aandelen							
Boekwinst							
Boekverlies							
Totaal EMU-saldo	33,4	0,8	2,6	-187,0	-113,0	-108,0	-55,4
EMU referentiewaarde	-50,3	-52,6	-52,7	-54,8	-56,9	-59,0	-77,8

In 2027, 2028, 2029 en 2030 komt het EMU-saldo onder de referentiewaarde uit. Dit komt met name door investeringen in De Vergulde Hand. Het onder de referentiewaarde komen, heeft geen gevolgen voor Delfland en de waterschapsector. Overschrijding van de referentiewaarde heeft pas gevolgen als we landelijk een EMU-tekort hebben en aan lokale overheden is verzocht om iets aan onze EMU-saldo te doen. Dat is momenteel niet aan de hand.

4.2.2 Risicobeheersing en weerstandsvermogen

We hanteren een organisatiebreed risicobeleid waarmee we onze risicopositie en het benodigde weerstandsvermogen op een consistente manier in beeld brengen. Hiermee voldoen we aan de wettelijke verplichting voor waterschappen om risico's in kaart te brengen en beleid te ontwikkelen om deze risico's af te dekken. Halfjaarlijks actualiseren we de top-risico's (risiconiveaus hoog en zeer hoog, of anderszins strategisch relevant) en de beheersmaatregelen die we daarvoor getroffen hebben.

Sinds de laatste actualisatie (per eind 2024; opgenomen in de Jaarstukken 2024) is het risicobeeld stabiel gebleven. We identificeerden de afgelopen periode geen nieuwe top-risico's. Wel voerden we twee risico's af:

- 'Ontbreken gedragscode Wet natuurbescherming': door de inwerkingtreding van een nieuwe gedragscode per 1 april 2025, is dit risico niet meer relevant.

- 'Lange-termijn systeemeisen waterketen': door te werken aan een routekaart voor de implementatie van de *Europese Stedelijke richtlijn afvalwater*, ontstaat een steeds beter beeld van de impact op de installaties van Delfland. Hierdoor neemt de onzekerheid, en daarmee het risico, af. De risico-inschatting is daarmee gedaald naar 'medium' (was: 'hoog'). Dit risico gaan we op operationeel-tactisch niveau verder monitoren en beheersen.

Een actueel overzicht van de top-risico's is te vinden in onderstaande tabel. Het weergegeven risiconiveau betreft het restrisico. Dat wil zeggen het huidige risiconiveau, gegeven de al geïmplementeerde beheersmaatregelen.

4.2.2.1 Tabel: Overzicht top-risico's

#ID	Toprisico's	Verwaarloosbaar	Laag	Medium	Hoog	Zeer hoog	Ontoelaatbaar	Trend
T1	Wateroverlast							—
T2	Niet voldoen KRW verplichting							—
T3	Dijkdoorbraak primaire waterkering							—
T4	Dijkdoorbraak regionale waterkeringen							—
T5	Lokale verontreiniging watergang door incident							—
T6	Ongeval tijdens werkzaamheden							—
T7	Vertrouwelijkheid en integriteit van IV							—
T8	Explosieve groei blauwalgen kroos							—
T9	Verleggen persleiding op aangeven derden							—
T10	Fluctuatie dienstverlening vergoeding PPS							—
T11	Functionele mismatch van installaties incl. RG Morsestraat							—
T12	Onvoldoende Zoet Water beschikbaar door droogte							—
T13	Microverontreinigingen bij baggerwerken							—
T14	Beschikbaarheid IV							—
T15	Veroudering zuiveringsinstallaties							—
T16	Microverontreinigingen in oppervlaktewater							—
T17	Assets AHR onvoldoende kwaliteit bij einde PPS contract							—
T18	Geen afvoermogelijkheid HNP naar zee							—
T19	Pandemie							—
T20	Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel							—

Risico status Q4-2024
 Risico status Q2-2025

Legenda trend
 Risiconiveau verbeterd
 Risiconiveau verslechterd
 Risiconiveau onveranderd

Benodigd weerstandsvermogen

Het benodigde weerstandsvermogen is de financiële buffer die Delfland minimaal nodig heeft om onvoorziene kosten als gevolg van optredende incidenten gedurende het boekjaar 2026 te kunnen opvangen. De minimaal benodigde weerstandscapaciteit is bestuurlijk vastgesteld op € 25 miljoen. Elk jaar berekenen we of, op grond van de actuele risicopositie van Delfland, dit bedrag met tenminste 95% zekerheid voldoende is om financiële schade door optredende risico's te kunnen opvangen.

Voor die berekening wegen alleen risico's mee met een potentiële financiële impact tussen de 1 en 100 miljoen euro per incident. Incidenten met een impact lager dan € 1 miljoen kunnen we veelal in onze eigen begroting opvangen. Incidenten met een impact hoger dan € 100 miljoen overstijgen de draagkracht van Delfland en maken een beroep op landelijke regelingen noodzakelijk.

In de volgende tabel staat in welke mate de geïdentificeerde risico's een aandeel hebben in de omvang van het benodigde weerstandsvermogen. Om de omvang van de algemene reserve weerstandsvermogen per taak te beoordelen, rekenen we de risico's toe aan de twee wettelijke taken: zuiveringsbeheer (ZB) en watersysteembeheer (WS). Enkele risico's hebben betrekking op beide taken.

4.2.2.2 Tabel: Top-risico's en aandeel in omvang van benodigd weerstandsvermogen (bedragen * € 1 miljoen)

Nr	Omschrijving	Risico	Taak	Bedrag
1	Wateroverlast	Zeër Hoog	WS	3,7
2	Niet voldoen aan KRW verplichtingen	Zeër Hoog	WS	-
3	Dijkdoorbraak primaire waterkering	Hoog	WS	-
4	Dijkdoorbraak regionale waterkeringen	Hoog	WS	5,5
5	Lokale verontreiniging watergang door incident	Hoog	WS	1,7
6	Ongeval tijdens werkzaamheden	Hoog	WS & ZB	-
7	Vertrouwelijkheid en integriteit van IV	Hoog	WS & ZB	-
8	Explosieve groei blauwalg en kroos	Hoog	WS	-
9	Verleggen persleidingen op aangeven derden	Hoog	ZB	-
10	Fluctuatie dienstverlening vergoeding PPS	Hoog	ZB	2,2
11	Functionele mismatch van installaties	Hoog	ZB	0,8
12	Onvoldoende Zoet Water beschikbaar door droogte	Hoog	WS	-
13	Microverontreinigingen bij baggerwerken	Hoog	WS	-
14	Beschikbaarheid IV	Hoog	WS & ZB	5,5
15	Veroudering zuiveringsinstallaties	Hoog	ZB	-
16	Microverontreinigingen in oppervlaktewater	Hoog	WS	-
17	Assets AHR onvoldoende kwaliteit bij einde PPS contract	Hoog	ZB	-
18	Geen afvoermogelijkheid HNP naar zee	Hoog	ZB	5,5
19	Pandemie	Medium	WS & ZB	-
20	Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel	Medium	ZB	-
	Totaal			25,00

Beschikbare weerstandsvermogen

Het beschikbare weerstandsvermogen bestaat uit het geheel aan beschikbare middelen om de risico's financieel af te dekken. Naast de (wettelijk verplichte) post voor onvoorzien gaat het om de algemene reserve voor zowel het watersysteem als de zuivering. De omvang van deze middelen per 1 januari 2026 bedraagt € 45,9 miljoen, zoals weergegeven in de volgende tabel.

4.2.2.3 Tabel: Beschikbaar weerstandsvermogen (bedragen * € 1 miljoen)

Onderdeel weerstandsvermogen	01-01-26
Algemene reserve weerstandsvermogen Watersysteem	27,6
Algemene reserve weerstandsvermogen Zuivering	7,4
Algemene reserve vrij besteedbaar	10,9
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	45,9

Beoordeling weerstandsvermogen

De ratio van het weerstandsvermogen van Delfland per 1 januari 2026 is als volgt:

4.2.2.4 Tabel: Beoordeling weerstandsvermogen

Bedragen * € 1 miljoen			
Ratio weerstandsvermogen =	Beschikbare weerstandscapaciteit	=	$\frac{45,9}{25,0} = 1,8$
	Benodigde weerstandscapaciteit		

4.2.2.5 Tabel: Waarderingsopbouw

Waarderingscijfer	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$2,0 < x$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$x < 0,6$	Ruim onvoldoende

We streven naar een ratio weerstandsvermogen (x) van tussen de 1,0 en 1,4. Op grond van de waarderingstabel is ons weerstandsvermogen ruim voldoende.

4.2.2.6 Tabel: Meerjarige ontwikkeling weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit (bedragen * € 1 miljoen)

Onderdeel weerstandsvermogen	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Algemene reserve weerstandsvermogen Watersysteem	27,6	27,6	27,6	27,6	27,6
Algemene reserve weerstandsvermogen Zuivering	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4
Algemene reserve vrij besteedbaar	7,1	6,2	5,1	0,9	0,0
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	42,1	41,2	40,1	35,9	35,0
Benodigde weerstandscapaciteit	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Ratio	1,7	1,6	1,6	1,4	1,4

Ook meerjarig is het weerstandsvermogen ruim voldoende en neemt af tot 1,4. Omdat we jaarlijks een nul-resultaat begroten, wordt er niets toegevoegd aan de algemene reserve vrij besteedbaar, terwijl we deze in een periode van vijf jaar wel volledig onttrekken. Hierdoor neemt de totaal beschikbare weerstandscapaciteit af. Het hoofdbestandsdeel hiervan bestaat uit de twee algemene reserves weerstandsvermogen. Die zijn samen € 35 miljoen, waardoor de ratio niet onder de 1,4 komt.

4.2.3 Reserves en voorzieningen

De reserves en het onverdeeld jaarresultaat vormen samen het eigen vermogen van Delfland. Voorzieningen vormen een schuld. De werking van reserves en voorzieningen staat in de nota Reserves en voorzieningen 2025.

Wij maken onderscheid in algemene reserves, bestemmingsreserves voor tariefegalisatie en overige bestemmingsreserves. De bestemming van het onverdeeld jaarresultaat 2024 aan de reserves heeft de VV op 5 juni 2025 vastgesteld met de Jaarrekening 2024. In de tabellen hieronder is de bestemming inzichtelijk. Vervolgens staan er de mutaties uit Begroting 2025 en Bestuursrapportage 2025. Deze leveren tezamen een stand op per ultimo 2025. Deze stand is de basis voor de Begroting 2026.

Het totaal aan begrote mutaties 2026 bedraagt € 20,2 miljoen. Dit is gelijk aan het begrote positieve resultaat.

Algemene reserves

De algemene reserves dienen vooral om eventueel toekomstige tegenvallers van algemene aard te kunnen opvangen. Delfland onderscheidt de algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem en de algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer. Daarnaast kent Delfland de algemene reserve vrij besteedbaar. Deze reserve vullen wij met efficiencyvoordelen uit een positief jaarresultaat.

Conform de nota Reserves en voorzieningen zetten wij deze reserve binnen vijf jaar volledig in. In 2026 onttrekken we € 3,9 miljoen om de lasten te dekken en daarmee de heffingen van zowel het watersysteembeheer als het zuiveringsbeheer te dempen.

4.2.3.1 Tabel: Algemene reserves

Algemene reserves	Saldo	Rekening	Saldo	Begroting	Burap	Saldo	Begroting	Saldo
	31-12-2024	2024	01-01-2025	2025	2025	31-12-2025	2026	31-12-2026
Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem	27.600	0	27.600	0	0	27.600	0	27.600
Algemene reserve weerstandsvermogen zuivering	7.400	0	7.400	0	0	7.400	0	7.400
Algemene reserve vrij inzetbaar	4.651	6.267	10.917	-980	980	10.917	-3.900	7.017
Totaal	39.651	6.267	45.917	-980	980	45.917	-3.900	42.017

Om de tarieven te egaliseren heeft Delfland per taak drie reserves tot zijn beschikking: de kostenegaliseriereserve, tariefdeмпingsreserve en tariefegaliseriereserve.

4.2.3.2 Tabel: Bestemmingsreserves voor tariefegalisatie

Egalisatie reserves	Saldo	Rekening	Saldo	Begroting	Burap	Saldo	Begroting	Saldo
	31-12-2024	2024	01-01-2025	2025	2025	31-12-2025	2026	31-12-2026
Kostenegaliseriereserve watersysteem	0	0	0	0	0	0	0	0
Kostenegaliseriereserve zuiveringsbeheer	0	0	0	0	0	0	0	0
Tariefdeмпingsreserve watersysteem	4.811	586	5.397	-3.072	-1.777	548	-490	58
Tariefdeмпingsreserve zuiveringsbeheer	7.974	0	7.974	-500	692	8.166	-500	7.666
Tariefegaliseriereserve watersysteem	0	0	0	450	0	450	0	450
Tariefegaliseriereserve zuiveringsbeheer	0	0	0	450	0	450	0	450
Totaal	12.785	586	13.371	-2.672	-1.085	9.614	-990	8.624

Kostenegaliseriereserves

De kostenegaliseriereserves watersysteem en zuiveringsbeheer heeft Delfland ingesteld om de begrote kosten voor uitgestelde of vertraagde werkzaamheden te reserveren. Als de werkzaamheden in het volgende begrotingsjaar alsnog uitvoering krijgen, zijn die kosten uit deze reserves te dekken. Met het opstellen van de Jaarrekening 2024 hebben wij geen werkzaamheden aangedragen voor uitvoering in 2025. Eventueel uit te voeren werkzaamheden 2025 in het begrotingsjaar 2026 inventariseren we bij het opstellen van de Jaarrekening 2025.

Tariefdemplingsreserves

De tariefdemplingsreserves zetten wij in om na de berekening van de belastingtarieven volgens de bestaande systematiek een of meer tarieven te compenseren (lees: te verlagen).

Aan de tariefdemplingsreserve watersysteem onttrekken wij € 0,5 miljoen voor de categorie ongebouwd. Daarmee is de reserve vrijwel uitgeput. Uit de algemene reserve vrij besteedbaar hebben wij daarnaast € 0,1 miljoen ingezet om het tarief ongebouwd te dempen.

Uit de tariefdemplingsreserve zuiveringsbeheer onttrekken wij in 2026 € 0,5 miljoen.

Overige bestemmingsreserves

Wij kunnen voor investeringsprojecten bestemmingsreserves opbouwen om de kapitaallasten van toekomstige (nieuwe en uitbreidings-) investeringen te dekken.

4.2.3.3 Tabel: Overige bestemmingsreserves

Overige bestemmingsreserves	Saldo	Rekening	Saldo	Begroting	Burap	Saldo	Begroting	Saldo
	31-12-2024	2024	01-01-2025	2025	2025	31-12-2025	2026	31-12-2026
Reserve Zoetwaterfabriek	1.197	0	1.197	0	0	1.197	0	1.197
Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder	42.905	0	42.905	8.533	0	51.438	8.533	59.970
Reserve baggerwerkzaamheden	0	3.500	3.500	0	0	3.500	0	3.500
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	22.748	0	22.748	1.000	0	23.748	1.000	24.748
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringssysteem	55.914	0	55.914	6.600	0	62.514	15.600	81.014
Totaal	122.764	3.500	126.264	16.133	-	142.397	25.133	167.529

Reserve Zoetwaterfabriek

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van de kapitaallasten van investeringen in de Zoetwaterfabriek. Wij hebben de ontwikkeling van de Zoetwaterfabriek op het huidige terrein van De Groote Lucht gestopt en besloten de uitwerking onderdeel te maken van het project De Vergulde Hand. Tot die tijd blijft de reserve intact.

Egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder

Door de in 2016 tot stand gekomen herfinanciering van de PPS ontstond vanaf 2016 tot en met 2030 een jaarlijks voordeel en over de jaren 2031, 2032 en 2033 een nadeel. In verband daarmee heeft Delfland in 2016 een egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder ingesteld. Afspraak is om tot en met 2030 jaarlijks een bedrag te storten in de egalisatiereserve AWZI Harnaschpolder zodat wij de hogere lasten in 2031 tot en met 2033 kunnen compenseren.

Reserve baggerwerkzaamheden

In 2025 hebben wij de reserve baggerwerkzaamheden ingesteld. Deze is bedoeld om de schommelingen in de baggerwerkzaamheden, onder andere veroorzaakt doordat de baggerseizoenen jaaroverstijgend zijn, te dempen. Vanuit het jaarresultaat 2024 is € 3,5 miljoen toegevoegd aan deze reserve.

Reserves ter dekking van toekomstige investeringen

Met de reserves ter dekking van de toekomstige investeringen watersysteem en

zuiveringsbeheer dekken wij de kapitaallasten van de toekomstige investeringen voor de twee taken. In de Begroting 2026 staat voor het watersysteem een toevoeging van € 1,0 miljoen en voor het zuiveringsbeheer van € 15,6 miljoen.

In de tabel hierna vatten we de drie soorten reserves samen. In hoofdstuk 7 Balans laten we de meerjarige ontwikkeling van de reserves zien.

4.2.3.4 Tabel: Samenvatting van de drie soorten reserves

Reserves	Saldo	Rekening	Saldo	Begroting	Burap	Saldo	Begroting	Saldo
	31-12-24	2024	01-01-25	2025	2025	31-12-25	2026	31-12-26
Algemene reserves	39.651	6.267	45.917	-980	980	45.917	-3.900	42.017
Egalisatiereserves	12.785	586	13.371	-2.672	-1.085	9.614	-1.000	8.614
Bestemmingsreserves	122.764	3.500	126.264	16.133	0	142.397	28.033	170.429
Totaal	175.199	10.353	185.552	12.480	-105	197.928	23.132	221.060

Voorzieningen

De hoogte van de voorzieningen en inherent daaraan de stortingen en onttrekkingen bepalen wij met het opstellen van de jaarrekening. Deze begroten wij niet (meerjarig).

4.2.3.5 Tabel: Voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 31-12-24	Saldo 31-12-25
Voorziening wachtgeld	229	229
Voorziening pensioen (oud-)bestuurders	1.221	1.221
Totaal voorzieningen	1.450	1.450

Voorziening wachtgeld

Delfland dekt de toekomstige wachtgeldaanspraken van ex-medewerkers en collegeleden met de voorziening wachtgeld. Voor deze zogenaamde arbeidsgerelateerde verplichting hebben wij in overeenstemming met artikel 4.55 van het Waterschapsbesluit een voorziening.

Voorziening pensioen

Voor (oud-)bestuurders bouwt Delfland pensioen op bij een verzekeraar. De opbouw hiervan stopte in 2022 vanwege aangepaste wetgeving. Het opgebouwde bedrag blijft bij de verzekeraar staan en Delfland kan hier aanspraak op maken. Bijvoorbeeld als we een verzoek krijgen voor waardeoverdracht.

Om aan onze huidige en toekomstige pensioenverplichtingen te voldoen hebben wij een voorziening getroffen. De voorziening bestaat uit twee delen: de premie die wij zouden storten bij de verzekeraar en een bedrag om het tekort aan te vullen als gevolg van indexatie (benodigd kapitaal minus beschikbaar kapitaal).

4.3 Waterschapsbelastingen

Kostenverdeling

Delfland heeft twee taken: de watersysteemtaak en de zuiveringstaak. Dit zijn gesloten systemen. Dat betekent dat wij de kosten die wij voor één van de twee taken maken aan die taak moeten toerekenen. Hetzelfde geldt voor eventuele opbrengsten.

De netto kosten (kosten minus de overige opbrengsten) van een taak dekken we vervolgens met de waterschapsbelastingen. De belastingopbrengsten van een taak mogen niet meer

bedragen dan de te dekken kosten van die taak. Hierin mag wel een opslag zitten voor bijvoorbeeld reserveren voor toekomstige kapitaallasten. Anderzijds kunnen we de netto kosten verlagen door de inzet van bijvoorbeeld tariefdempingsreserves.

Hoe we de kosten verdelen over de twee taken staat in de nota Systematiek Kostenverdeling. In de nota Reserves en voorzieningen staat hoe de reserves werken.

Kostentoedeling

Voor de zuivering kennen we één belastingtarief (heffing per vervuilingseenheid). Binnen de taak watersysteembeheer onderscheiden we vier categorieën belastingplichtigen. Voor de toerekening van de kosten voor de taak watersysteembeheer aan de verschillende categorieën hanteren we de verdeling volgens de kostentoedelingsverordening watersysteemheffing Delfland.

Nieuwe belastingstelsel

Op 1 januari 2026 wordt het nieuwe belastingstelsel van kracht. De belangrijkste wijzigingen binnen de taak watersysteembeheer zijn:

- nieuwe kostentoedelingsmethode: niet meer op basis van economische waarde, maar op basis van gebiedskenmerken;
- tariefdifferentiatie verharde openbare wegen maximaal 100% (was 400%);
- aparte heffingen (belastingtarieven) voor woningen en niet-woningen binnen categorie gebouwd.

Naar aanleiding hiervan heeft de VV een nieuwe kostentoedelingsverordening watersysteem vastgesteld op 17 juli 2025. De kostentoerekening aan de vier categorieën wijzigt hiermee:

- ingezetenen: 47,00% (was 47%);
- ongebouwd: 2,00% (was 4,06%);
- natuur: 0,01% (was 0,01%);
- gebouwd: 50,99% (was 48,93%).

Binnen de taak zuiveringsbeheer waren ook een aantal wijzigingen, maar die hebben geen of nauwelijks impact op de wijze van totstandkoming van de heffing per vervuilingseenheid.

Kwijtscheldingsbeleid

Het staat ons vrij om kwijtschelding te verlenen, het is geen verplichting. Voor de watersysteemheffing hanteren wij een kwijtscheldingsnorm van 100% van de bijstandsnorm. Voor het zuiveringsbeheer verlenen wij geen kwijtschelding. Binnen het watersysteem komt alleen de categorie ingezetenen in aanmerking voor kwijtschelding. Om die reden rekent Delfland de kwijtschelding van de ingezetenenomslag volledig toe aan de categorie ingezetenen (huishoudens).

Als een belastingplichtige voldoet aan een aantal voorwaarden dan is het mogelijk om kwijtschelding te ontvangen. Een niet-limitatieve opsomming van deze voorwaarden is: het inkomen moet op of onder bijstandsniveau liggen, er is geen sprake van een koopwoning, eigen bedrijf of veel spaargeld.

Heffingsgrondslagen

De RBG maakt altijd een raming van de heffingsgrondslagen. Deze baseert de RBG onder andere op ervaringscijfers en ontwikkelingen die gaande zijn.

4.3.1 Tabel: Heffingsgrondslagen Watersysteemheffing

Belastingsoort	Eenheid	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Watersysteemheffing								
Ingezetenen	Huishoudens	548.700	548.000	552.500	556.500	560.500	564.600	568.700
- Kwijtschelding	Huishoudens	-43.300	-45.900	-44.200	-44.500	-44.800	-45.200	-45.500
- Oninbaar	Huishoudens	-9.500	-9.900	-9.900	-10.000	-10.100	-10.200	-10.200
Gebouwd woningen	WOZ (miljoen)	252.150	221.169	251.980	264.579	277.808	291.698	306.283
Gebouwd niet-woningen	WOZ (miljoen)		34.485	34.436	34.780	35.128	35.479	35.834
Ongebouwd (overig)	Hectare	13.800	13.250	13.250	13.250	13.250	13.250	13.250
Ongebouwd (wegen)	Hectare	4.800	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700	4.700
Natuur	Hectare	3.100	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Verontreinigingsheffing	ve*	600	500	400	400	400	400	400

4.3.2 Tabel: Heffingsgrondslagen Zuiveringsheffing

Belastingsoort	Eenheid	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Zuiveringsheffing								
Woningen	ve	1.237.900	1.229.000	1.241.000	1.243.000	1.245.000	1.247.000	1.249.000
- Oninbaar	ve	-16.200	-22.100	-22.300	-22.400	-22.400	-22.400	-22.500
Bedrijven	ve	287.600	287.500	290.000	290.000	290.000	290.000	290.000
- Oninbaar	ve	-1.600	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900	-2.900

* ve = vervuilingseenheid

De verwachting is dat de groei van het aantal huishoudens (watersysteem) en het aantal woningen (zuivering) minder hard gaat dan voorheen. Een belangrijke oorzaak is de stagnatie in de bouw van nieuwe woningen. Ook het aantal bedrijven voor de zuivering ligt lager. De WOZ-waardeontwikkeling van de woningen heeft de RBG ingeschat op 9% voor 2026. Voor 2027 tot en met 2030 gaan we uit van een groei van 5% per jaar. Voor de niet-woningen verwacht de RBG voor 2026 een groei van 2%. In de periode daarna is het percentage 1% per jaar. Het aantal kwijtscheldingen daalde de laatste paar jaar van meer dan 10% naar 8,4%. Voor 2026 verwacht de RBG dat dit nog iets verder daalt naar ongeveer 8% van het aantal huishoudens. Vanwege de nieuwe belastingwet geven we de ontwikkeling van de WOZ-waarden van woningen en niet-woningen apart weer. Voor het jaar 2024 is die splitsing niet beschikbaar.

Heffingen

4.3.3 Tabel: Heffingen

Belastingsoort (bedragen * € 1)	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Watersysteembeheer							
Heffing ingezetenen per huishouden	133,39	134,94	137,51	143,02	148,72	153,10	153,19
Heffing gebouwd woningen in proc. economische waarde	0,0241%	0,0245%	0,0256%	0,0256%	0,0255%	0,0252%	0,0242%
Heffing gebouwd niet-woningen in proc. economische waarde			0,0303%	0,0314%	0,0326%	0,0334%	0,0333%
Heffing ongebouwd per ha.	96,26	97,87	102,14	106,94	112,00	117,20	122,36
Heffing ongebouwd per ha. (wegen)	481,30	489,35	204,28	213,88	224,00	234,40	244,72
Heffing natuur per ha.	4,53	4,60	4,84	5,07	5,31	5,51	5,55
Verontreinigingsheffing per vervuilingseenheid	106,04	107,55	115,33	123,56	132,37	142,05	152,59
Zuiveringsbeheer							
Heffingen woningen en bedrijven per vervuilingseenheid	106,04	107,55	115,33	123,56	132,37	142,05	152,59

Als gevolg van het nieuwe belastingstelsel wijken de heffingen op een paar plekken af in vergelijking met voorgaande jaren. Ten eerste is de heffing gebouwd gesplitst in twee heffingen: een heffing voor woningen en een heffing voor niet-woningen. Met deze splitsing komt het verschil in waardeontwikkeling tussen de twee soorten beter tot zijn recht. Tot 2026 profiteerden de eigenaren van niet-woningen van de waardestijging van woningen. In het nieuwe stelsel wordt dat eerlijker. Doordat de waarde van de woningen sterker stijgt dan de toegerekende kosten, daalt de heffing voor woningen in de loop van de jaren. Daarentegen stijgt de heffing voor niet-woningen, omdat daar de waardeontwikkeling langzamer gaat. Ten tweede is de opslag voor wegen in de categorie ongebouwd maximaal 100% in tegenstelling tot 400% in het oude stelsel. Hierdoor is de heffing vanaf 2026 lager (2 * tarief ongebouwd) dan in de jaren daarvoor (5 * tarief ongebouwd).

We hebben op basis van de begrote heffingen voor een aantal voorbeeldprofielen de aanslagen berekend voor 2026. In de tabel geven we de totale lasten per profiel weer.

4.3.4 Tabel: Voorbeeldprofielen

Voorbeeldprofielen (bedragen * € 1)	Begroting 2026	Begroting 2025	Delta 2026-2025	Stijging in %
Alleenwonend, geen eigenaar	253	242	11	4,5%
Meer personen, geen eigenaar	484	458	26	5,7%
Alleenwonend, woning WOZ-waarde 370K	348	341	7	2,1%
Alleenwonend, woning WOZ-waarde 500k	381	376	5	1,3%
Meer personen, woning WOZ-waarde 370K	578	556	22	4,0%
Meer personen, woning WOZ-waarde 500k	612	591	21	3,6%
Bedrijfspan, WOZ-waarde 5mln., 100 ve	13.047	12.090	957	7,9%
Veeteeltbedrijf, 40 hectare	4.086	3.915	171	4,4%
Glastuinbouwbedrijf, WOZ-waarde 0,4 mln., 1 ha	467	429	38	8,9%
Glastuinbouwbedrijf, WOZ-waarde 1,125 mln., 3 ha	1.379	1.268	111	8,8%
Openbare landweg, 25 hectare	5.107	12.234	-7.127	-58,3%
Eigenaar natuurterrein, 25 hectare	121	115	6	5,2%

Belastingopbrengsten per taak

Hieronder staan de belastingopbrengsten en de mutaties reserves voor de taken watersysteembeheer en zuiveringsbeheer weergegeven.

4.3.5 Tabel: Belastingopbrengsten voor taken watersysteembeheer en zuiveringsbeheer

Watersysteembeheer	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal kosten	136.147	146.718	152.955
Belastingopbrengsten	-137.858	-145.871	-153.383
Kwijtscheldingen	5.462	6.194	6.078
Oninbaarverklaringen	1.295	1.336	1.361
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-7.956	-4.978	-4.176
Totaal opbrengsten	-139.057	-143.319	-150.120
Resultaat vóór bestemming	-2.910	3.399	2.834
Mutaties reserves watersysteembeheer	-5.416	-3.399	2.834
Resultaat na bestemming	-8.326	0	0

Om de kosten van het watersysteem te dekken hebben wij de belastingopbrengsten verhoogd en reserves ingezet. De oorzaak van de stijging van de belastingopbrengsten is de toename van het areaal en de indexatie van de belastingtarieven (inflatie en cao). Daarnaast hebben we besloten de heffingen ieder jaar met 0,5% extra te laten stijgen onder andere met oog op de hogere bijdrage HWBP vanaf 2030.

De dividenden en overige opbrengsten nemen af. De belangrijkste oorzaak is het wegvallen van de rentebaten en lagere opbrengsten uit verkoop grond en gebouwen.

Het tekort dat voor bestemming ontstaat vangen we op door te onttrekken aan de algemene reserve vrij besteedbaar en de tariefdepressionsreserve watersysteem.

4.3.6 Tabel: Belastingopbrengsten voor taak zuiveringsbeheer

Zuiveringsbeheer	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Totaal kosten	168.912	173.073	177.294
Belastingopbrengsten	-162.505	-163.100	-176.570
Kwijtscheldingen	-	-	-
Oninbaarverklaringen	1.888	2.689	2.906
Dividenden en overige algemene opbrengsten	-28.966	-28.437	-26.707
Totaal opbrengsten	-189.583	-188.848	-200.371
Resultaat vóór bestemming	-20.671	-15.774	-23.077
Mutaties reserves zuiveringsbeheer	18.644	15.774	23.077
Resultaat na bestemming	-2.027	0	0

De belastingopbrengst zuiveringsbeheer neemt toe met € 13,3 miljoen. Dit komt door toename areaal, indexatie en de extra opslagen op de zuiveringsheffing om de lasten die gepaard gaan met de investeringen in de Vergulde Hand en als gevolg van de Europese richtlijnen stedelijk afvalwater. In 2026 gaat het om 5,5% extra aan opslagen.

De dividenden en overige opbrengsten nemen af. Oorzaken zijn lagere rentebaten en lagere opbrengsten uit verkoop grond en gebouwen.

Het resultaat voor bestemming is € 7,3 miljoen hoger dan in 2025.

Belastingopbrengsten meerjarig

De verwachte ontwikkeling van de belastingopbrengsten in de komende jaren geven we in de volgende tabel weer.

.3.7 Tabel: Belastingopbrengsten meerjarig

Belastingsoort	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
<i>Watersysteembeheer</i>							
Ingezetenen	73.189	73.947	75.974	79.591	83.358	86.440	87.119
Kwijtschelding ingezetenen	-5.591	-6.194	-6.078	-6.364	-6.663	-6.920	-6.970
Oninbaar ingezetenen	-1.272	-1.336	-1.361	-1.430	-1.502	-1.562	-1.563
Gebouwd woningen	60.744	68.260	64.608	67.653	70.813	73.391	73.998
Gebouwd niet-woningen		0	10.427	10.921	11.434	11.850	11.944
Ongebouwd (overig)	1.333	1.297	1.353	1.417	1.484	1.553	1.621
Ongebouwd (wegen)	2.329	2.300	960	1.005	1.053	1.102	1.150
Natuur	14	14	15	15	16	17	17
Verontreinigingsheffing	64	54	46	49	53	57	61
Opbrengst voorgaande jaren	238	0	0	0	0	0	0
Totaal watersysteembeheer	131.048	138.341	145.944	152.857	160.046	165.928	167.377
<i>Zuiveringsbeheer</i>							
Opbrengst lopend jaar	161.764	163.100	176.571	189.417	203.188	218.331	234.836
Oninbaar	-1.888	-2.689	-2.906	-3.126	-3.349	-3.594	-3.876
Opbrengst voorgaande jaren	741	0	0	0	0	0	0
Totaal zuiveringsbeheer	160.617	160.411	173.665	186.291	199.839	214.737	230.960
Totaal belastingopbrengsten	291.665	298.752	319.609	339.148	359.885	380.665	398.337

Lastendruk

De lastendruk wordt in een kengetal uitgedrukt. Hiervoor gebruiken wij het profiel van een meerpersoonshuishouden met een eigen huis die in 2025 een waarde had van € 370.000. De waardeontwikkeling van woningen is gemiddeld 9%. Dat betekent dat een woning van € 370.000 in 2025 gemiddeld genomen € 403.300 waard is geworden in 2026. In onderstaande tabel wordt in getoond hoe de lastendruk zich ontwikkelt van 2025 naar 2026.

Bedragen keer € 1

Heffing	Berekening	2025	2026	Stijging
Watersysteemheffing ingezetenen	1 ingezetenen * tarief	134,95	137,51	1,9%
Watersysteemheffing gebouwd	WOZ-waarde woning * tarief	98,79	103,41	4,7%
Zuiveringsheffing	3 vervuilingseenheden * tarief	322,65	345,99	7,2%
Totaal lastendruk		556,38	586,91	5,6%

Gemiddeld neemt de lastendruk toe met 5,6%. De verschillen tussen de verschillende belastingregels zijn als volgt te verklaren:

- algemeen nemen de lasten toe met ongeveer 2,3% door inflatie en loonstijging door cao aanpassingen;
- zowel de watersysteemheffingen als de zuiveringsheffing nemen toe met 0,5% door extra opslag;

- de zuiveringsheffing neemt toe met 5% door extra opslagen;
- demping van de heffingen door de inzet van reserves met 3,9 miljoen voor het watersysteem en € 1 miljoen voor zuiveringsbeheer. Dit is 1,6% van de totale kosten.

Voor de zuivering telt dit op tot 7,2% lastenstijging. Omdat het watersysteem vier categorieën heeft, is de berekening lastiger te maken. Ook omdat de waarde­stijging van de woningen met 9% boven de andere stijgingen ligt. Dat heeft weer een drukkend effect op de lastendruk.

4.4 Assetmanagement

Delfland werkt volgens de principes van assetmanagement. Dit gaat over de sturing op de activiteiten die Delfland doet om onze watergangen, gemalen, dijken en waterzuiveringen zo goed mogelijk te laten functioneren en daarmee onze doelen te bereiken. De missie van Delfland zit vervat in onze wettelijke taken: droge voeten, voldoende en schoon water, en gezuiverd afvalwater. Dat is onze juridische en politieke legitimiteit. De visie van Delfland is dat we –ook in een veranderende wereld– blijvend betrouwbaar en weerbaar zijn op het terrein van goed waterbeheer, dat we onze taken duurzaam uitvoeren en dat we de wereld iets beter achterlaten. We hanteren een brede insteek, waarbij we doen wat we wettelijk verplicht zijn en de bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid meenemen in de manier waarop wij onze taken uitvoeren. De belangrijkste beleidskaders zijn het Waterbeheerprogramma en het Coalitieakkoord. Deze beleidskaders heeft het management doorvertaald via ambtelijke assetmanagementplannen naar de operatie.

Met assetsturing is het gedachtegoed van assetmanagement verankerd in de ambtelijke aansturing van de organisatie. Assetsturing omvat het beheer van bestaande objecten, de nieuwbouw van objecten en de beïnvloeding van objecten van derden (waar het eigendom en de onderhoudsplicht niet bij Delfland ligt), zodat dit maximaal bijdraagt aan het behalen van de doelen van Delfland. Het werk dat Delfland hiervoor doet, is verdeeld over drie assetdomeinen: waterveiligheid, watersysteem en waterketen.

Wij werken toe naar:

- Goed beheer van onze assets betekent ten alle tijd inzicht hebben in de assets die belangrijk zijn voor de doelen.
- Risicogestuurd onderhoud (zowel klein als groot onderhoud en vervanging/rehabilitatie).
- Klein en groot onderhoud uitvoeren na inspecties/toestandsbepaling.
- Voldoende exploitatiebudget voor inspecties en klein onderhoud om snelle degradatie te voorkomen en duurder groot onderhoud uit te stellen.
- Op basis van prestatie-kosten-risico afwegingen maken om met het beschikbare budget een optimale bijdrage te leveren aan het halen van de doelen.
- Verzamelkredieten om groot onderhoud en vervanging/rehabilitatie te financieren.

Voor het toepassen van assetsturing heeft Delfland gekozen voor een 7-stappenmodel.

4.4.1 Afbeelding: 7-stappenmodel

Randvoorwaardelijk voor goed assetmanagement zijn de informatievoorziening, het gegevensbeheer en de werkprocessen, ook verankerd met de sturingslijn informatiesturing.

Voor de kosten van assets kijken wij naar de hele levensduurcyclus. Door de levensduur te verlengen kunnen de kosten lager worden. Dit vraagt tijdig en juist onderhoud. Maar ook goed gebruik van de assets en het structureel oplossen van problemen. Daarom zijn niet alleen voor de bouwfase van een asset, maar juist ook voor de beheerfase, voldoende middelen en goed personeel nodig. Dit vraagt een doordachte en heldere onderhoudsstrategie die samenhangt met de vastgestelde balans tussen prestaties, kosten en risico's en personeel met de juiste competenties. Assetmanagement heeft een duidelijke plaats in de verschillende bestuurlijke portefeuilles. In de begroting hebben wij de financiële consequenties vertaald naar de inhoudelijke paragrafen (met name 3.1 tot en met 3.4) voor de assetdomeinen waterveiligheid, watersysteem en waterketen.

4.5 Bedrijfsvoering

Onder bedrijfsvoering wordt verstaan het geheel van interne organisatieonderdelen en processen die ondersteunend zijn ten behoeve van de primaire processen van de waterschappen. Hieronder vallen zaken zoals de algemene aansturing van de organisatie, personeel & organisatie, kwaliteits-, arbo- & milieuzorg, ondersteuning van de cyclus van beleidsvoorbereiding tot en met beleidsverantwoording, controlling, financieel beleid & beheer (waaronder de administratieve organisatie en de interne controle), informatisering, communicatietechnologie & automatisering, geografische informatievoorziening en facilitaire dienstverlening (waaronder huisvesting).

De stand van zaken en beleidsvoornemens ten aanzien van bedrijfsvoering hebben wij in hoofdstuk 3 Programmaplan bij het programma Organisatie en bedrijfsvoering opgenomen.

Informatie over de financiële rechtmatigheid

In de Jaarrekening 2026 leggen we verantwoording af over de rechtmatige totstandkoming van de jaarrekeningcijfers. We doen dit aan de hand van de door de organisatie uitgevoerde verbijzonderde interne controles. De accountant controleert o.a. de getrouwheid van deze rechtmatigheidsverantwoording.

Voor een goede totstandkoming van de rechtmatigheidsverantwoording stelt de VV jaarlijks het normenkader rechtmatigheid vast. Dit kader bevat een inventarisatie van relevante regelgeving van hogere overheden (externe regelgeving) en van het Delfland zelf (verordeningen), die een directe relatie kunnen hebben op baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening.

Om begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen stellen wij jaarlijks de begroting bij in de bestuursrapportage (burap). Indien nodig zullen we op basis van de laatste prognoses de begroting aanpassen door middel van een begrotingswijziging die we in het 4^e kwartaal aan de VV voorleggen ter vaststelling.

4.6 Openbaarheid

Met de inwerkingtreding van de Wet open overheid (Woo) per 1 mei 2022 is Delfland verplicht om in zowel de begroting (wat gaan we doen?) als in de jaarstukken (wat hebben we gedaan?) hierover te rapporteren in een aparte paragraaf. In deze openbaarheidsparagraaf gaan we in op de volgende verplichte onderdelen:

1. Actieve openbaarmaking van de verplichte categorieën documenten (artikel 3.3 Woo).
2. Inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën (artikel 3.1 Woo).
3. Passieve openbaarmaking (hoofdstuk 4 Woo).
4. Informatiehuishouding (hoofdstuk 6 Woo).
5. Aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon (artikel 4.7 Woo).
6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren.

1. De actieve openbaarmaking van de verplichte categorieën documenten

In 2025 begon Delfland met het publiceren van actieve openbaarmakingen in de applicatie IBabs. In 2026 automatiseren we het onderliggende proces verder en treffen we de voorbereidingen voor het publiceren van in de toekomst verplichte informatiecategorieën.

2. Inspanningsverplichting tot openbaarmaking voor andere documenten dan de elf categorieën

Delfland heeft de applicatie IBabs en de externe website aangewezen als de twee publicatieplatformen. Delfland analyseert actief welke informatiebehoefte er is onder de inwoners en publiceert daar waar mogelijk proactief over. Delfland volgt in samenwerking met de overige waterschappen welke verplichtingen het ministerie van Binnenlandse Zaken toevoegt.

3. Passieve openbaarmaking

Het volledig passief openbaar beschikbaar stellen van alle Woo-verzoeken en onderliggende stukken ronden we af in 2025. In 2026 zetten we tooling in om het zoeken naar informatie te vergemakkelijken en te verbeteren.

In 2025 hebben we een controle uitgevoerd op de registratie van de verschillende URL's van documentverzamelingen in de landelijke Woo-index. Delfland voldoet aan de richtlijnen van de Woo-index. In 2026 doen we de controle opnieuw.

4. De informatiehuishouding

In 2025 heeft de CIO een routekaart digitale transformatie opgesteld. Deze beschrijft de toekomstplannen van de informatiehuishouding van Delfland tot 2030. In 2026 gaat Delfland verder met de uitwerking van deze strategie door het starten van diverse projecten.

Het is een grote opgave binnen Delfland wegens de verschillende informatiebronnen, de lopende vervanging vraagstukken en de complexiteit van de samenhang daarvan. Het op orde krijgen van de informatiehuishouding duurt meerdere jaren.

5. De aanstelling en het in dienst hebben van een Woo-contactpersoon

Delfland heeft ook in 2026 formeel een Woo-contactpersoon (1 fte) aangewezen en een waarnemend Woo-contactpersoon. Deze rollen zijn meerjarig van opzet en ook in volgende jaren beschikbaar.

6. Eventuele andere activiteiten om de Woo te implementeren

Met de andere waterschappen volgen we in diverse werkgroepen de landelijke ontwikkelingen van de Woo. We werken samen vanuit het Waterschapshuis en volgen de ontwikkelingen en aankomende verplichtingen vanuit het ministerie van Binnenlandse zaken. In 2026 verwerken we de verwachte vernieuwing in de Woo-rapportages.

De prestatie-indicatoren in het meerjarenplan van de Unie van Waterschappen worden bepaald door het Rijk, VNG, IPO en UvW samen. De afspraak is dat alle bestuursorganen deze indicatoren monitoren, zodat vergelijking tussen de overheden mogelijk is. Onze monitor doen we via de Waterschapsspiegel.

De Woo-contactpersoon ontvangt ook in 2026 alle Woo-verzoeken, verzamelt informatie en beantwoordt ze. In 2026 werkt Delfland verder aan de interne bewustwording over het goed opslaan en verwerken van informatie. We doen dit middels (digitale) trainingen en het geven van presentaties bij de afdelingen. De beschikbaar gestelde subsidie wenden wij hiervoor aan.

Delfland ontwikkelt zich in 2026 verder op het gebied van digitale dienstverlening. Door de vernieuwingen van de klantcontactsystemen en websites vergemakkelijken we het vinden en aanvragen van informatie. Dit gebeurt op een voor de burgers gewenste manier.

4.7 Verbonden Partijen

Bij het uitvoeren van de wettelijke en reglementaire taken, de bedrijfsvoering en het behalen van doelstellingen kan Delfland niet alle vraagstukken en uitdagingen alleen aanpakken en oplossen. Het kan wenselijk zijn om voor de uitvoering van bepaalde werkzaamheden een langdurige samenwerking te zoeken met andere waterschappen of met maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners. Delfland werkt daarom samen met andere partijen om doelen op gebieden als klimaatadaptatie, energietransitie en biodiversiteit effectiever en efficiënter te realiseren of om de organisatie goed uit te rusten en te optimaliseren op het vlak van ICT, belastingen en laboratoriumwerkzaamheden.

Een verbonden partij is volgens het Waterschapsbesluit (artikel 4.1) een publiekrechtelijke of privaatrechtelijke organisatie, waarin Delfland een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

- Bestuurlijk belang betekent: zeggenschap om met de verbonden partij de doelen van Delfland te behalen, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht.
- Financieel belang betekent: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat; het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Op basis van de in 2022 door de VV vastgestelde nota Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden doen we in de jaarrekening 2026 verslag over wat in de Begroting 2026 staat.

Direct verbonden partijen

De direct verbonden partijen zijn partijen waarin Delfland, volgens de definitie van verbonden partijen, zowel een bestuurlijk als financieel belang heeft.

Andere samenwerkingsverbanden

Naast de partijen die volgens de hiervoor genoemde definitie zijn aan te merken als verbonden partij, zijn er ook partijen waarmee Delfland een samenwerking heeft. Bij deze partijen is wel sprake van een financieel belang, maar ontbreekt het directe bestuurlijke

belang, bijvoorbeeld omdat de partij waarmee we samenwerken een stichting is. Een andere mogelijkheid is dat een derde partij bijvoorbeeld aandeelhouder of bestuurder is van een achterliggende en daarmee indirect verbonden partij. Hoewel er in voorkomende gevallen volgens de definitie dus geen sprake is van een verbonden partij, is het bestaan van een financieel belang reden genoeg om ook aan deze samenwerkingsverbanden aandacht te besteden.

In bijlage 3 Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden staat een overzicht van de voor Delfland relevante verbonden partijen en samenwerkingsverbanden.

5. Financiën

5.1 Exploitatierekening

5.1.1 Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten

5.1.1.1 Tabel: Exploitatierekening naar kosten

Kostengroepen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Rente en afschrijvingen							
Externe rentelasten	26.664	24.606	26.453	30.915	35.184	40.768	42.330
Afschrijvingen van activa	39.518	40.418	40.338	40.999	42.447	42.901	43.146
Personeelslasten							
Salarissen huidig personeel en bestuurders	48.694	58.569	59.799	60.180	60.155	60.856	62.458
Sociale premies	13.311	15.849	16.512	16.195	16.631	16.794	17.258
Overige personeelslasten	3.555	3.309	3.414	3.356	3.349	3.357	3.379
Personeel van derden	14.401	6.695	5.854	5.335	5.228	5.188	5.098
Goederen en diensten van derden							
Duurzame gebruiksgoederen	6.913	6.857	7.002	6.934	6.846	6.773	6.675
Overige gebruiksgoederen en verbruiksgoederen	208	148	185	193	202	212	222
Energie	7.311	6.770	6.337	6.645	6.985	7.419	7.821
Huren en rechten	101	11	6	6	6	6	6
Leasebetalingen operational lease	54.277	53.926	54.941	56.261	57.612	60.375	60.355
Pachten en erfpachten	3	4	4	4	4	4	4
Verzekeringen	414	435	435	435	435	435	435
Belastingen	2.046	2.049	2.043	2.046	2.050	2.053	2.057
Onderhoud door derden	9.078	26.509	29.895	30.680	23.395	23.336	23.368
Overige diensten door derden	52.399	56.080	57.991	57.881	59.312	60.275	60.433
Bijdragen aan derden							
Bijdragen aan bedrijven	794	359	459	659	359	359	659
Bijdragen aan het Rijk	12.904	12.100	11.900	10.600	13.600	15.000	27.100
Bijdragen aan openbare lichamen	10.638	4.460	6.309	3.690	1.640	1.592	1.631
Bijdragen aan overigen	1.069	537	271	304	406	437	435
Toevoegingen aan voorzieningen							
Toevoegingen aan voorzieningen	763	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	0	100	103	2.711	5.085	5.430	7.130
Totaal kosten	305.059	319.792	330.248	336.028	340.931	353.567	371.998

Rente en afschrijvingen

De afwijking van deze posten tussen de begroting 2025 en de begroting 2026 betreft voornamelijk de stijging van de externe rentelasten.

De stijging van de rentelasten met circa € 1,9 miljoen ten opzichte van de Begroting 2025 komt door hogere rentelasten, omdat we meer financiering aantrekken vanwege de geactualiseerde planning van toekomstige investeringsuitgaven.

Personeelskosten (salarissen, sociale lasten) en personeel van derden

De personeelskosten stijgen in 2026 met € 1,2 miljoen; dit is circa 1,3% ten opzichte van 2025. Dit komt voornamelijk door de cao. Voor de Begroting 2026 rekenen we met een cao-toename van 3,6% (inclusief 1% automatische prijscorrectie).

De personeelskosten stijgen beperkt vanwege minder formatie en inhuurkosten als gevolg van de verwerkte voorstellen voor efficiency en ombuigingen uit de Kadernota 2026.

Duurzame gebruiksgoederen

De effecten van de ombuigingen en intensiveringen uit de Kadernota 2026 zorgen in deze kostengroep voor een relatief stabiel budget.

Energiekosten

Deze post betreft het energieverbruik in eigen installaties. De energielasten dalen in 2026 ten opzichte van 2025, doordat we zowel efficiency realiseren als lagere energieprijzen verwachten.

Leasebetalingen

Dit betreft de dienstverleningsvergoeding aan Delfluent voor het beheer en onderhoud van de afvalwaterzuiveringen Harnaschpolder en Houtrust. De prijzen van energie en grondstoffen (chemicaliën) beïnvloeden de dienstverleningsvergoeding. Op basis van de gepubliceerde (voorlopige) indices neemt deze ten opzichte van 2025 met circa € 1 miljoen toe.

Onderhoud door derden en overige diensten door derden

De kosten van onderhoud door derden en overige diensten door derden in 2026 stijgen in totaal circa € 5,3 miljoen ten opzichte van 2025. Dit komt grotendeels door de toegekende bedragen uit de Kadernota 2026, zoals kosten voor het afvangen van Amerikaanse rivierkreeften (€ 2,4 miljoen) en groot onderhoud aan de NEZ's (€ 0,5 miljoen).

In de post '*Overige diensten door derden*' zijn naast de inflatiecorrectie op verschillende budgetten ook hogere kosten zichtbaar. Dit komt onder andere door advieskosten voor maatregelen ter intensivering van de aanpak waterkwaliteit. Tegelijkertijd dalen bepaalde kosten door ombuigingen en efficiency uit de Kadernota 2026.

Bijdragen aan derden

De bijdragen aan derden stijgen in 2026 met € 0,1 miljoen en in 2027 met € 0,2 miljoen. Dit komt door de Waterschapsverkiezingen in 2027. Het betreft een verschuiving in de tijd, omdat in 2028 en 2029 het budget met € 0,3 miljoen per jaar wordt verlaagd.

Bijdragen aan het Rijk

De bijdrage aan het HWBP daalt in de begroting 2026 met € 0,2 miljoen ten opzichte van 2025.

Bijdragen aan openbare lichamen en aan overigen

De bijdragen aan openbare lichamen en overigen stijgen door het grote renovatieproject van de gemeente Rotterdam aan het rioolgemaal Heemraadplein en de persleiding naar de zuiveringsinstallatie Dokhaven van waterschap Hollandse Delta. Het project omvat nu een groter gebied dan wij in de Burap 2025 aankondigden. Het renovatietraject De Boring Heemraadsingel valt hier ook onder.

Onvoorzien

De begroting bevat jaarlijks structureel de wettelijke post onvoorzien van € 0,1 miljoen. De bedragen vanaf 2027 betreffen de inflatiecorrectie van de budgetten in de meerjarenraming.

Opbrengstensoorten

5.1.1.2 Tabel: Exploitatierekening naar opbrengsten

Opbrengstengroepen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Financiële baten							
Externe rentebaten	4.054	-561	0	0	0	0	0
Dividenden en bonusuitkeringen	-827	-827	-827	-827	-827	-827	-827
Personeelsbaten							
Baten in verband met salarissen en sociale lasten	-492	-300	-300	-300	-300	-300	-300
Uitlening van personeel	-1.379	-440	-288	-108	-100	-100	-100
Goederen en diensten aan derden							
Verkoop van grond	-130	-630	-200	-200	-200	-200	-200
Verkoop van duurzame goederen	-467	0	0	0	0	0	0
Verkoop van overige goederen	-7.130	-5.943	-5.624	-5.642	-5.667	-5.660	-5.674
Opbrengst uit grond en water	-539	-323	-330	-330	-330	-330	-330
Huuropbrengst uit overige eigendommen	-223	-180	-180	-180	-180	-180	-180
Diensten voor derden	-18.804	-18.808	-18.079	-18.194	-18.259	-18.371	-18.423
Bijdragen van derden							
Bijdragen van de EU	30	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van het Rijk	-378	-2.655	-2.425	-2.580	-2.718	-2.678	-2.678
Bijdragen van provincies	-562	0	0	0	0	0	0
Bijdragen van overige openbare lichamen	-180	-50	-77	-77	-77	-77	-77
Bijdragen van overigen	-148	0	0	0	0	0	0
Interne verrekeningen							
Geactiveerde lasten	-1.639	-2.699	-2.553	-2.535	-2.520	-2.562	-2.630
Waterschapsbelastingen							
Waterschapsbelastingen opbrengsten	-300.363	-308.971	-329.953	-350.069	-371.399	-392.740	-410.746
Kwijtscheldingen	5.462	6.194	6.078	6.364	6.663	6.920	6.970
Oninbaarverklaringen	3.183	4.025	4.268	4.556	4.851	5.155	5.438
Totaal opbrengsten	-328.639	-332.168	-350.491	-370.121	-391.063	-411.949	-429.756

(Bedragen met een min-teken zijn opbrengsten)

Financiële baten

De daling bij deze post is het gevolg van eenmalige rentebaten in 2025 vanuit het schatkistbankieren. In 2026 rekenen we niet op rentebaten vanuit schatkistbankieren door de verwachte lagere liquiditeitspositie.

Personeelsbaten

De personeelsbaten betreffen de opbrengsten uit detachering van eigen personeel en de baten in verband met salarissen en sociale lasten zoals vergoedingen voor medewerkers vanwege zwangerschapsverlof. Door aflopende detacheringsovereenkomsten in 2026 nemen de baten hieruit af.

Verkoop van grond

In de Burap 2025 hebben wij eenmalig een opbrengst uit de verkoop van onroerend goed begroot. Voor 2026 verwachten wij geen extra verkoop van onroerend goed.

Verkoop van overige

De daling in 2026 ten opzichte van 2025 komt door een hogere verkoop van vloeibaar CO₂ in 2025 die in de Burap 2025 vermeld staat.

Diensten voor derden

De afname in de opbrengsten ten opzichte van 2025 heeft voornamelijk betrekking op de in de Burap 2025 opgenomen mutaties.

Bijdragen van het Rijk

Delfland ontving vanuit het Rijk minder subsidie voor het natuurbeheer, voor het onderhoud van primaire waterkeringen en voor de activiteiten in het kader van de Wet open overheid.

Waterschapsbelastingen

De waterschapsbelastingen lichten wij in paragraaf 4.3 'Waterschapsbelastingen' toe.

Geactiveerde lasten

De daling van de geactiveerde lasten ten opzichte van de begroting 2025 heeft betrekking op de nieuwbouw van De Vergulde Hand. De kosten van eigen en ingehuurd personeel van derden dat wij voor dit project inzetten, wordt doorbelast aan De Vergulde Hand.

Bestemming exploitatieresultaat voor en na mutaties reserves

Het totaal aan kosten en opbrengsten levert een exploitatieresultaat op voor bestemming. Vervolgens muteren we de reserves (onttrekkingen zoals tariefdemping en stortingen zoals reservering toekomstige kapitaallasten) en krijgen we een exploitatieresultaat na bestemming. In de begroting en meerjarenraming dient het exploitatieresultaat na bestemming nul (0) te zijn. De getoonde saldi in onderstaande tabel zijn afrondingsverschillen.

5.1.1.3 Tabel: Eindtotaal kosten en opbrengsten voor en na bestemming

Opbrengstengroepen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Totaal kosten	305.059	319.792	330.248	336.028	340.931	353.567	371.998
Totaal opbrengsten	-328.639	-332.168	-350.491	-370.121	-391.063	-411.949	-429.756
Exploitatieresultaat voor bestemming	-23.581	-12.375	-20.243	-34.093	-50.133	-58.383	-57.758
<i>Mutaties reserves</i>							
Toevoeging aan reserves	22.968	17.724	25.133	35.033	54.233	66.233	61.733
Onttrekkingen aan reserves	-9.741	-5.349	-4.890	-940	-4.100	-7.850	-3.975
Exploitatieresultaat na bestemming	-10.353	0	0	0	0	0	0

* Een minteken voor het exploitatieresultaat betekent dat er meer opbrengsten zijn dan kosten.

5.1.2 Baten en lasten per programma

Programma	Rekening 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
1 Waterkeringen						
- Lasten	29.690		31.870		33.683	
- Baten	-473		-260		-150	
Netto kosten		29.217		31.610		33.533
2 Waterkwaliteit						
- Lasten	13.058		16.719		19.859	
- Baten	-62		-100		-100	
Netto kosten		12.996		16.619		19.759
3 Waterkwantiteit						
- Lasten	47.237		53.330		54.211	
- Baten	-1.755		-1.853		-1.854	
Netto kosten		45.482		51.477		52.357
4 Waterketen						
- Lasten	135.638		141.212		144.351	
- Baten	-23.841		-23.388		-22.711	
Netto kosten		111.797		117.823		121.639
5 Financiën *						
- Lasten	15.618		10.775		10.638	
- Baten	-4.918		-1.080		-650	
Netto kosten		10.699		9.695		9.988
6 Organisatie en bedrijfsvoering						
- Lasten	59.421		62.504		64.182	
- Baten	-667		-1.357		-840	
Netto kosten		58.753		61.147		63.342
Totaal netto kosten programma's *		268.945		288.371		300.618

* Exclusief programmalijn Algemene dekkingsmiddelen

	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
5B Algemene dekkingsmiddelen			
Dekkingsmiddelen	-292.526	-300.746	-320.860
Vennootschapsbelasting *			
Onvoorzien **			
Saldo baten en lasten	-23.581	-12.375	-20.243
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves			
Watersysteemheffing	-5.416	-3.399	-2.834
Zuiveringsheffing	18.643	15.774	23.077
Resultaat	-10.353	0	0

Baten en lasten per programma meerjarenraming 2026-2029

Programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
1 Waterkeringen							
- Lasten	29.690	31.870	33.683	33.938	36.625	39.398	51.640
- Baten	-473	-260	-150	-150	-150	-150	-150
Netto kosten	29.217	31.610	33.533	33.788	36.475	39.248	51.490
2 Waterkwaliteit							
- Lasten	13.058	16.719	19.859	20.329	16.951	16.937	16.944
- Baten	-62	-100	-100	-110	-110	-110	-110
Netto kosten	12.996	16.619	19.759	20.219	16.841	16.827	16.834
3 Waterkwantiteit							
- Lasten	47.237	53.330	54.211	55.766	50.644	50.533	50.164
- Baten	-1.755	-1.853	-1.854	-1.999	-2.157	-2.329	-2.329
Netto kosten	45.482	51.477	52.357	53.767	48.486	48.203	47.835
4 Waterketen							
- Lasten	135.638	141.212	144.351	145.898	154.087	163.621	167.153
- Baten	-23.841	-23.388	-22.711	-22.828	-22.902	-22.990	-23.037
Netto kosten	111.797	117.823	121.639	123.070	131.186	140.631	144.115
5 Financiën							
- Lasten	15.960	11.020	11.122	14.553	17.213	17.901	19.885
- Baten	-297.786	-302.070	-321.995	-341.535	-362.272	-383.051	-400.724
Netto kosten	-281.826	-291.050	-310.872	-326.982	-345.058	-365.150	-380.839
6 Organisatie en bedrijfsvoering							
- Lasten	59.421	62.504	64.182	62.902	62.791	62.515	63.482
- Baten	-667	-1.357	-840	-856	-852	-657	-675
Netto kosten	58.753	61.147	63.342	62.047	61.938	61.858	62.807
Resultaat voor bestemming	-23.581	-12.375	20.242	-34.092	-50.132	-58.352	-57.757
<i>Mutaties reserves</i>							
Toevoegingen	22.968	17.724	25.132	35.032	54.232	66.233	61.733
Onttrekkingen	-9.741	-5.349	-4.890	-940	-4.100	-7.850	-3.975
Resultaat na bestemming	-10.353	0	0	0	0	0	0

* Op basis van de huidige cijfers is de verwachte vennootschapsbelasting nihil.

** De wettelijke post onvoorzien is opgenomen bij het programma Financiën.

5.1.3 Netto kosten naar beleidsproducten

Dit onderdeel betreft de raming van netto kosten naar de beleidsproducten. Hiermee kunnen wij de netto kosten eenvoudig toerekenen aan de diverse beleidsproducten.

Planvorming	
Eigen Plannen	15.196
Plannen van derden	891
Aanleg en onderhoud waterkeringen	
Beheersinstrumenten waterkeringen	991
Aanleg en onderhoud waterkeringen	31.562
Inrichting en onderhoud watersystemen	
Beheersinstrumenten watersystemen	1.009
Aanleg, verbetering en onderhoud watersystemen	14.428
Baggeren van waterlopen en saneren van waterbodems	14.258
Beheer hoeveelheid water	19.663
Monitoring watersystemen	10.657
Bouw en exploitatie zuiveringstechnische werken	
Getransporteerd afvalwater	11.106
Gezuiverd afvalwater	21.605
Verwerkt slib	13.200
Afvalwaterbehandeling door derden	89.504
Inrichting en onderhoud vaarwegen en havens	
Nautisch en vaarwegbeheer	84
Regulering	
Beheer Keurkwartet en VTH-beleid	1.145
Vergunningen en meldingen	2.772
Toezicht	3.800
Handhaving	61
Regulering lozingen	38
Heffing en invordering	
Belastingheffing	7.150
Bestuur en externe communicatie	
Bestuur	3.287
Externe communicatie	2.481
Overige	
Calamiteitenzorg	1.134
Ondersteunde producten	23.990
Ondersteunde producten vervolg	24.224
Dekkingsmiddelen	
Opbrengsten algemeen	-314.236
Saldo	0

5.2 Balans en reserves

5.2.1 Geprognosticeerde balans 2026 en meerjarige ontwikkeling

Deze paragraaf toont de geprognosticeerde balans 2026 en de meerjarige ontwikkeling van de balans. Deze zijn samengesteld op basis van:

- bekende gegevens zoals de aflossingsschema's van de leningen.
- de bestuursrapportage 2025.
- verwachte ontwikkelingen zoals geplande investeringen.

Verder is belangrijk:

- de vaste activa is de som van de boekwaarde (waarde investering minus de afschrijvingen) van in gebruik zijnde activa en onderhanden werken.
- de kortlopende vorderingen en de netto vlottende schulden zijn constant gehouden in het overzicht.
- het voordelig resultaat van enig jaar komt in het daaropvolgend jaar in de reserves;
- de voorzieningen worden niet begroot. De dotaties en onttrekkingen bepalen we in de jaarrekening.

In onderstaande tabel staat de geprognosticeerde balans 2026.

Activa	31-12-2026	31-12-2025	Passiva	31-12-2026	31-12-2025
<i>Vaste activa</i>			<i>Vaste passiva</i>		
Materiële vaste activa	748.221	730.575	Algemene reserves	42.017	45.917
Financiële vaste activa	565	565	Bestemmingsreserves tariefegalisatie	8.624	9.614
			Overige bestemmingsreserves	167.529	142.397
			Resultaar jaar T-1	-	-
			<i>Totaal eigen vermogen</i>	<i>218.170</i>	<i>197.928</i>
			Voorzieningen	1.450	1.450
			Vaste schulden > 1 jaar	523.450	565.383
Totaal vaste activa	748.786	731.140	Totaal vaste passiva	743.070	764.761
<i>Vlottende activa</i>			<i>Vlottende passiva</i>		
Uitzettingen < 1 jaar	4.284	38.621	Netto vlottende schulden	55.000	49.000
Kortlopende vorderingen	45.000	44.000	Overlopende passiva	-	-
Totraal vlottende activa	49.284	82.621	Totaal vlottende passiva	55.000	49.000
Totaal	798.070	813.761	Totaal	798.070	813.761

Toelichting

- De omvang van de materiële activa neemt toe, omdat de waarde van de nieuwe investeringen en op te leveren projecten in 2026 hoger is dan het totaal aan afschrijvingen.

- Het eigen vermogen (reserves) neemt toe door een voordelig resultaat. Dit heeft als oorzaak dat we een tariefopslag hebben voor zowel het watersysteembeheer als het zuiveringsbeheer. Het gaat om het voorbereiden op de hogere bijdrage HWBP vanaf 2030 respectievelijk de grote investeringen WVH/ERSA en de handback van de Harnaschpolder en Houtrust.
- Uitzettingen < 1 jaar: de verwachting is dat het saldo op de rekening-courant (schatkistbankieren) afneemt tot ongeveer € 11 miljoen negatief eind 2025. Om dit tekort op te vangen, hebben we twee opties: gebruik maken van de kredietruimte bij de NWB of nu al nieuwe financiering aantrekken. We hebben in onze prognose de tweede optie toegepast.*
De afname zet zich door in 2026 waardoor we nieuwe leningen moeten aantrekken. Het verwachte saldo eind 2026 is ongeveer € 4,3 miljoen.
- De langlopende schulden (Vaste schulden > 1 jaar) nemen af met ongeveer € 40 miljoen in 2026 door aflossingen op bestaande leningen.

*Momenteel zijn wij met een onafhankelijk financieel adviseur bezig om een financieringsplan op te stellen om in onze financieringsbehoefte te voldoen. Wij verwachten in het najaar van 2025 dit plan gereed te hebben.

Als we de balans meerjarig doortrekken, dan ziet deze er naar verwachting als volgt uit.

Balans	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Materiële vaste activa	718.437	730.575	748.221	969.296	1.132.471	1.298.826	1.411.981
Financiële vaste activa	565	565	565	565	565	565	565
Rekening courant	70.338	38.621	4.284	15.608	37.108	786	5.537
Kortlopende vorderingen	50.769	44.000	45.000	45.000	45.000	45.000	45.000
Totaal activa	840.109	813.761	798.070	1.030.469	1.215.144	1.345.177	1.463.083
Algemene reserves	39.651	45.917	42.017	41.077	39.977	35.812	35.002
Egalisatiereserves	12.785	9.614	8.624	10.424	19.424	30.639	30.174
Overige bestemmingsreserves	122.764	142.397	167.529	200.762	242.994	294.327	353.359
Resultaat	10.353	0	0	0	0	0	0
Voorzieningen	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450	1.450
Opgenomen geldleningen	430.588	400.588	380.588	352.088	323.588	295.088	266.588
PPS-lening	134.633	114.795	95.362	74.668	52.711	27.861	1.510
Aantrekken nieuwe financiering	-	50.000	47.500	295.000	480.000	605.000	720.000
Netto vlottende schulden	87.886	49.000	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal passiva	840.109	813.761	798.070	1.030.469	1.215.144	1.345.177	1.463.083

- De omvang van de materiële activa (dit is inclusief onderhanden werk) neemt verder toe doordat we meer investeren dan we afschrijven. Met name vanaf 2027 nemen de investeringen toe.
- Het eigen vermogen (totaal reserves) neemt toe door geraamde voordelige resultaten als gevolg van tariefopslagen:
 - nieuwe opslag van 0,5% oplopend naar 2,5% in 2030 voor beide taken;
 - nieuwe opslag van 2,0% oplopend naar 10,0% in 2030 voor de zuiveringsheffing in verband met grote investeringen zoals WVG/ERSA (jaarlijks oplopend bedrag)

en het in eigen beheer nemen van de Harnaschpolder en Houtrust in de periode 2031-2033.

- o bestaande opslag zoals besloten in de begroting 2024 van 3% in 2026, 2% in 2027 en 2028 en 1% in 2029 en 2030.
- De huidige langlopende schulden nemen met een kleine € 250 miljoen af door aflossingen.
- Eind 2025 ontstaat een liquiditeitstekort en dit tekort neemt verder toe door de hierboven genoemde investeringen en aflossingen. Om dit tekort op te vangen, moeten we financiering aantrekken (in de balans zichtbaar onder de regel Aantrekken nieuwe financiering). Met name in 2027, 2028 en 2029 neemt de schuldenlast toe, doordat we in die jaren de grootste investeringsvolumes verwachten voor de Vergulde Hand.

5.2.2 Reserves meerjarig

Paragraaf 4.2.3 'Reserves en voorzieningen' beschrijft het verloop van de reserves in 2026. In deze paragraaf geven we de meerjarige ontwikkeling weer.

Reserves per 31 december	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
<i>Algemene reserves</i>							
Algemene reserve weerstandsvermogen watersysteem	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600	27.600
Algemene reserve weerstandsvermogen zuiveringsbeheer	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400
Algemene reserve vrij inzetbaar	4.651	10.917	7.017	6.077	4.977	812	2
Totaal algemene reserves	39.651	45.917	42.017	41.077	39.977	35.812	35.002
<i>Egalisatiereserves</i>							
Tariefdempingreserve watersysteem	4.811	548	58	58	58	23	23
Tariefdempingreserve zuiveringsbeheer	7.974	8.166	7.666	7.666	4.666	3.166	1
Tariefegaliseringsreserve watersysteem	-	450	450	550	12.550	27.450	30.150
Tariefegaliseringsreserve zuiveringsbeheer	-	450	450	2.150	2.150	-	-
Totaal egalisatiereserves	12.785	9.614	8.624	10.424	19.424	30.639	30.174
<i>Overige bestemmingsreserves</i>							
Reserve Zoetwaterfabriek	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197	1.197
Egaliseringsreserve AWZI Harnaschpolder	42.905	51.438	59.970	68.503	77.035	85.568	94.100
Reserve baggerwerkzaamheden	-	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500
Reserve kapitaallasten investeringen watersysteem	22.748	23.748	24.748	25.748	26.748	27.748	28.748
Reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer	55.914	62.514	78.114	101.814	134.514	176.314	225.814
Totaal bestemmingsreserves	122.764	142.397	167.529	200.762	242.994	294.327	353.359
Totaal reserves	175.199	197.928	218.170	252.263	302.395	360.778	418.535

De algemene reserve vrij besteedbaar en de twee tariefdeempingsreserves worden in de komende vijf jaar volledig onttrokken. Dit is conform de nota Reserves en voorzieningen. De onttrekkingen zijn zodanig dat ze (a) waar nodig tekorten dekken en (b) de heffingen zo gelijkmatig laten ontwikkelen (zie hiervoor paragraaf 4.3).

De tariefegaliseringsreserve watersysteem vullen wij de komende vijf jaar met de overschotten van de extra opslag op de belastingen van 0,5% per jaar (oplopend naar 2,5% in 2030). De reserve wordt vanaf 2031 onttrokken om met name de extra bijdrage HWBP en de kapitaallasten van de nieuw te ontwikkelen bergingsgebieden te dekken.

In 2027 voegen we aan de tariefegaliseringsreserve zuiveringsbeheer € 1,7 miljoen toe. In 2029 onttrekken we de reserve volledig om een deel van het verwachte tekort te dekken.

Aan de egaliseringsreserve AWZI Harnaschpolder voegen we jaarlijks € 8,5 miljoen toe. Deze is bedoeld om de hogere lasten die wij in 2031 tot en met 2033 gaan krijgen voor onderhoud aan de zuiveringsinstallaties Harnaschpolder en Houtrust te kunnen compenseren. In 2030 vindt de laatste toevoeging aan de reserve plaats.

Aan de reserve kapitaallasten investeringen watersysteem voegen we jaarlijks € 1 miljoen toe. In de reserve kapitaallasten investeringen zuiveringsbeheer lopen de toevoegingen op van € 15,6 miljoen in 2026 naar € 49,5 miljoen in 2030. Deze toename komt door de extra opslagen op de zuiveringsheffing.

5.3 Investeringsramingen

Delflands assetmanagers toetsten de investeringsramingen voor 2026 op realisme en haalbaarheid in de planvorming en uitvoering. Uitgangspunt voor de ramingen is de stand van zaken voor de voortgang van de projecten uit de Burap 2025.

Programma Bedragen * € 1 miljoen	Uitgaven per 01-01-2026	Onderhanden werken in jaar 2026	Op te starten werken in jaar 2026	Uitgaven t/m 31-12-2026
Waterkeringen	56,9	13,0	3,5	77,1
Waterkwaliteit	8,2	2,0	1,3	13,3
Waterkwantiteit	13,9	2,7	2,8	26,6
Waterketen	53,9	4,5	27,2	76,2
Organisatie en bedrijfsvoering	5,4	0,3	0,3	8,3
Totaal	138,3	22,5	35,1	201,5

Programma Bedragen * € 1 miljoen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Waterkeringen	11,0	14,8	16,5	17,0	18,0	18,0	18,0
Waterkwaliteit	1,9	3,1	3,3	2,9	3,0	2,0	2,0
Waterkwantiteit	4,3	7,5	5,5	6,5	5,5	5,5	5,5
Waterketen	13,1	22,7	31,7	238,7	184,8	188,5	135,3
Organisatie en bedrijfsvoering	2,4	3,3	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	32,7	51,4	57,6	265,1	211,3	214	160,8

6. Bijlagen

6.1 Lijst van begrippen en afkortingen

Afkorting/Begrip	Toelichting
Activa	Overzicht van bezittingen en vorderingen op de balans.
Afschrijving	Jaarlijkse afboeking van een deel van de boekwaarde van een geactiveerd goed. De jaarlijkse afschrijving brengt de waardevermindering van het actief tot uitdrukking. De afschrijving wordt ten laste gebracht van de rekening, samen met de toegerekende rente (samen ook wel kapitaallasten genoemd).
Aquon	Het gezamenlijke onderzoeksinstituut voor waterkwaliteit van negen waterschappen, waaronder Delfland.
AI	Artificiële of Kunstmatige Intelligentie
API	Application Programming Interface. Een geformaliseerde manier om gegevens uit te wisselen.
Areaal	(Ook belastingareaal). Het aantal huishoudens en bedrijven in het beheergebied dat belastingplichtig is.
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
AWZI	Afvalwaterzuiveringsinstallatie
Balans	Overzicht van bezittingen en vorderingen (activa) en vermogen en schulden (passiva).
BBVW	Het Besluit Begroting en Verantwoording Waterschappen bevat de comptabiliteitsvoorschriften voor waterschappen. Hierin staat aan welke voorwaarden begrotingen en verantwoordingen moeten voldoen. Doel is het voorleggen van eenduidige financiële stukken.
Begroting	Het overzicht van geraamde (verwachte) kosten en opbrengsten in een bepaald jaar, opgezet volgens de begrotingsvoorschriften (BBVW). De VV stelt jaarlijks de begroting in november vast. Dit wordt de primitieve begroting genoemd. In de loop van het begrotingsjaar stelt de VV hierin wijzigingen vast. Daarom wijkt de uiteindelijke begroting per 31 december af van de primitieve begroting. De begroting wordt ingedeeld in een aantal programma's waarbinnen de doelstellingen zijn geformuleerd die veelal voortvloeien uit het coalitieakkoord.
Begrotingswijziging	Een aanpassing van ramingen in de begroting gedurende het jaar waarin de begroting in uitvoering is. De verenigde vergadering stelt de begrotingswijzigingen vast.
Burap	Bestuursrapportage.
Digitale transformatie	Het bieden van maatschappelijke meerwaarde door de verandering van producten, diensten, werkprocessen, cultuur en mensen, gedreven en ondersteund door informatievoorziening en techniek.
cao	Collectieve arbeidsovereenkomst
CIO	Chief Information Officer.
Delfluent	Delfluent Services, de PPS-partner van Delfland bij twee AWZI's.
DGL	De Groote Lucht.
Dotatie	Toevoeging aan een reserve of voorziening.

E.V.	Eigen vermogen. Dat deel van het vermogen dat in eigen bezit is. Op de balans zijn dat aan de passiefzijde de algemene reserve, de bestemmingsreserves en een eventueel voordelig exploitatieresultaat.
Egalisatiereserve	Een aangehouden reserve voor het opvangen van schommelingen in de bedrijfsvoering of tarieven.
EMU-saldo	EMU-saldo is de optelsom van alle inkomsten en uitgaven van de Rijksoverheid en de decentrale overheden.
ERSA	Europese Richtlijn Stedelijk Afvalwater
ESF	Ecologische sleutelfactoren.
FE	Financiële Eenheid, onze gemeenschappelijke administratie met de waterschappen Schieland en de Krimpenerwaard en Rijnland
Financiering	De wijze waarop Delfland in de behoefte aan geld en kapitaal voorziet het geldbeheer. Uitgaven en inkomsten gaan niet altijd gelijk op en voor investeringen wordt in principe geld geleend. Daardoor kunnen overschotten of tekorten ontstaan.
GR	Gemeenschappelijke regeling. Een publiekrechtelijke samenwerkingsvorm, op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen, tussen verschillende overheden. Het is een vorm van een zogeheten verbonden partij.
GOAW	Grensoverschrijdend afvalwater. Dit is afvalwater afkomstig uit ons beheergebied, dat door een ander waterschap wordt gezuiverd en vice versa. Delfland betaalt respectievelijk krijgt hier een vergoeding voor.
GWW	Grond, Weg- en Waterbouw
Handback	Op dit moment beheert Delfluent de assets van de zuiveringsinstallaties Houtrust en Harnaspolder. Het bedrijf is verantwoordelijk voor de prestaties van het zuiveren conform het DBFO-contract. Vanaf 2033 komen deze assets (contractueel gezien), inclusief personeel en de bijbehorende kwaliteitssystemen, weer terug naar Delfland.
HVC	Huisvuilcentrale Noord-Holland.
HWBP	Hoogwaterbeschermingsprogramma.
HWH	Het Waterschapshuis
iBabs	Applicatie voor papierloos vergaderen. Tevens gebruikt voor de Woo.
Investeringsplanning	Het overzicht van alle investeringen die in de begroting zijn opgenomen en die door middel van een krediet worden gefinancierd.
IV	Informatievoorziening
Kapitaallasten	Lasten voor afschrijving en rente op activa.
Kredieten	Het beschikbaar stellen van financiële middelen door de verenigde vergadering om een investering te doen. Aan de lening wordt rente toegekend. Samen met de afschrijvingslasten vormen deze de kapitaallasten.
KRW	Europese Kaderrichtlijn Water.
NAD	Netwerk Waterketen Delfland.
NEZ	Natte Ecologische Zone
NIS2	Richtlijn voor Network and Information Security
NPHD	Nationaal Park Hollandse Duinen

NPLG	Nationaal Programma Landelijk Gebied.
NSQ	Netto schuldquote. Indicator voor de omvang van de netto schulden ten opzichte van de belastingopbrengsten (netto schuldpositie/opbrengst).
NWB	Nederlandse Waterschapsbank.
Onttrekking	Verlaging van een reserve of voorziening.
PACAS	Powdered Activated Carbon in Sludge. Met dit actieve poederkool halen we medicijnresten uit het afvalwater.
Passiva	Overzicht op de balans met eigen en vreemd vermogen.
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen, de verzamelnaam voor meer dan 6000 slecht afbreekbare stoffen.
P&C-cyclus	Planning & control-cyclus. Het proces waarbij aansturing van de organisatie plaatsvindt door doelen te formuleren, termijnen aan te geven, middelen beschikbaar te stellen, verantwoordelijken aan te wijzen, de uitvoering te volgen, de gewenste effecten te normeren, resultaten te meten en alle betrokkenen te informeren. De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken en verifiëren van budgetten in het kader van de begrotingscyclus.
PI	Prestatie-indicator
PPS	Publiek-private samenwerking. Hierbij werkt de overheid samen met marktpartijen om iets te realiseren, waarvoor bepaalde samenwerkingsvormen worden bedacht. Een voorbeeld binnen Delfland is het beheer en onderhoud van de zuiveringsinstallatie in de Harnaschpolder en de Houtrust.
RBG	Regionale Belasting Groep. Deze gemeenschappelijke regeling is belast met de heffing en invordering van de waterschapsbelastingen.
RES	Regionale Energie Strategie
SAMP	Strategische Asset Management Plan
SGBP-3	Derde Stroomgebiedsbeheerplan (2022-2027).
SOC	Security Office Centre
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer, het kenniscentrum van de Nederlandse waterschappen en provincies.
Subsidie	Een bijdrage van een derde om een bepaalde activiteit te ondersteunen. De verstrekker ervan stelt meestal voorwaarden aan de besteding en verantwoording van de subsidiegelden.
Treasury	Het beheer van geldstromen, zoals het aantrekken of (tijdelijk) wegzetten van gelden.
TRCF	Total Recordable Case Frequency. Het aantal meldingsplichtige ongelukken per 1 miljoen gewerkte uren.
TWP	Toekomstgerichte Wateroverlastplannen
URL	URL staat voor 'uniform resource locator. Een url is een uniek internetadres voor een website, specifieke webpagina of een bestand dat op internet staat.
Ve	Vervuilingseenheid
VTH	Vergunningen, Toezicht & Handhaving

V.V.	Vreemd vermogen. Dat deel van de passiefzijde van de balans dat geen eigen vermogen is. Dat zijn voorzieningen, leningen en openstaande crediteuren.
VV	Verenigde vergadering, het Algemeen Bestuur van een waterschap.
Weerstandvermogen	Het vermogen om ook in ongunstige tijden activiteiten te kunnen voortzetten.
Wet Fido	Wet financiering decentrale overheden.
Wet Hof	Wet houdbare overheidsfinanciën.
Woo	Wet open overheid
WOZ	Wet Onroerende Zaakbelasting
WVH	Waterzuivering De Vergulde Hand. Project om in Vlaardingen een nieuwe AWZI te bouwen ter vervanging van de huidige AWZI DGL.
ZH-PLG	Zuid-Hollands Programma Landelijk Gebied
ZZS	Zeer Zorgwekkende Stoffen

6.2 Delfland in kengetallen

Karakteristiek	Aantal	Eenheid
Oppervlakte van het gebied van Delfland	408	km2
Aantal inwoners	1,26	Miljoen
Aantal gemeenten (gedeeltelijk) binnen Delfland	14	
Aantal huishoudens	548.000	
Hectare wegen	4.650	ha
Exploitatiekosten	330,2	Miljoen €
Exploitatie opbrengsten	347,2	Miljoen €
Exploitatieresultaat	17,0	Miljoen €
Investeringsvolume	58,0	Miljoen €
Langlopende leningen	418,5	Miljoen €
PPS-langlopende leningen	95,4	Miljoen €
Watergangen in beheer	4.343	km
Primaire watergangen	1.211	km
Secundaire watergangen	3.082	km
Polderwater	3.645	km
Boezemwater	648	km
Oppervlakte boezem	823	ha
Aantal glastuinbouwbedrijven	1.432	
areaal glastuinbouwbedrijven	3.345	ha
Aantal vispassages	29	
Aantal zwemwaterlocaties	12	
Areaal natte ecologische zones	212	
aantal boezemgemalen	9	
Aantal inlaatgemalen	2	
Aantal circulatiegemalen	2	
Aantal poldergemalen	209	
Aantal mobiele pompen permanent geplaatst	0	
Aantal sluizen in beeer	9	
Aantal Compartimenteringswerken in beheer	26	
Aantal automatische stuwen	175	
Aantal stuwen	1.953	
Aantal windmolens	5	
Aantal polders	81	
Aantal peilschalen	1.121	
Lengte primaire waterkering	55	km
Lengte regionale waterkering	434	km
Lengte overige keringen	202	km
Aantal afvalwaterzuiveringsinstallaties	4	
Aantal rioolpersgemalen	35	
Aantal riool overstorten	719	
Productie biogas *	7	miljoen m3
Aantal slibvergisteringsinstallaties	4	
Lengte (riool)persleidingen	172	km

6.3 Verbonden partijen en andere samenwerkingsverbanden

Onderstaande bedragen zijn * € 1000.

Gemeenschappelijke regelingen

Verbonden partij	Slibverwerking (GR)						
Belang waterschap	Delfland optimaliseert de doelmatigheid, duurzaamheid en toekomstbestendigheid van het transporteren, zuiveren en slib verwerken.						
Openbaar belang	Een hoogheemraad heeft zitting in het algemeen bestuur.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
			31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
			31	31	22	39	0
Risico's	Kosten voor slibeindverwerking zijn relatief hoog. Namens de ABGR is een verzoek ingediend voor meer transparantie in kostentoerekening, resultaatverdeling en tariefcomponenten van HVC. De vastgestelde Kadernota 26 benoemt expliciet het belang van meer inzicht in de tariefontwikkeling.						

Verbonden partij	Regionale Belasting Groep						
Belang waterschap	Door het volledig, tijdig en efficiënt heffen en invorderen van de belastingen wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'.						
Openbaar belang	Namens Delfland hebben twee hoogheemraden zitting in het algemeen bestuur van de RBG, waarvan een hoogheemraad de voorzitter is.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
			31-12-25	12-12-26	31-12-25	31-12-26	
			2.407	1.737	4.768	4.768	0
Risico's	Door het uitbesteden van de heffing en inning van de belastingen is de invloed op de processen en uitvoering indirect.						

Verbonden partij	Aquon						
Belang waterschap	Verbeteren van de waterkwaliteit door gezamenlijk onderzoek.						
Openbaar belang	Een hoogheemraad heeft zitting in het algemeen bestuur. De dijkgraaf is technisch voorzitter van het bestuur						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
	31-12-24	31-12-25	31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
	3.100	4.000	2.700	3.500	46.100	51.600	800
Risico's	Geen						

Verbonden partij	Het Waterschapshuis						
Belang waterschap	Het Waterschapshuis is de regie- en uitvoeringsorganisatie voor de 21 waterschappen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie. Het Waterschapshuis helpt de watersector in haar ambitie datagedreven te werken door samen te werken.						
Openbaar belang	Door samen te werken met het Waterschapshuis trekken de waterschappen samen op in het versterken van de informatievoorziening. Samenwerking is noodzakelijk om maatschappelijke doelen te bereiken, risico's te delen en innovatiekracht te bundelen.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
	01-01-26	31-12-26	31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
	2.112	2.112	0	0	11.548	15.108	-676

Risico's	Programma/project-specifieke risico's worden door de deelnemers aan het betreffende programma/project gedragen. Dit betreft de zogenaamde "loden deur". Dit belangrijke principe is verankerd in de Gemeenschappelijke regeling (artikel 4, 5, 40) en verder uitgewerkt in het dienstverleningshandvest (vrijwaringsbepaling) en de dienstverleningsovereenkomsten. Wel wordt in de bestuursrapportage (per 30 april, 31 augustus en 31 december) inzicht gegeven in de risico's per project. Financieel vooruitzicht: Al geruime tijd loopt een rechtszaak tussen hWh en de Belastingdienst met betrekking op vrijstelling van BTW op de diensten van hWh aan de waterschappen. De mogelijkheid bestaat dat de zaak in 2025 wordt afgerond. Indien hWh in het gelijk gesteld wordt, dan vindt een financiële correctie plaats vanaf 2019, wat zal leiden tot een BTW-verrekening met de waterschappen.
-----------------	---

Vennootschappen en coöperaties

Verbonden partij	Nederlandsche Waterschapsbank N.V.						
Belang waterschap	Belang Waterschap						
Openbaar belang	Openbaar belang						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
	01-01-24	31-12-24	01-01-24	31-12-24	01-01-24	31-12-24	
			2.060	2.094	73.523	76.347	94
Risico's	Risico's						

Verbonden partij	Ontwikkelingsmaatschappij Het Nieuwe Westland C.V.						
Belang waterschap	Het al in de planvormingsfase vanuit samenwerking zeker stellen van het waterbelang in nieuwe woningbouwprojecten in het Westland.						
Openbaar belang	Het al in de planvormingsfase hebben van regie op de realisatie van openbare voorzieningen bij de ontwikkeling van nieuwe woningbouwprojecten.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
	31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
	401	401	10.142	8.421	31.436	32.970	-1.721
Risico's	Vermindering van het door Delfland ingebrachte eigen vermogen van ongeveer € 0,9 mln. in de ONW c.v. voor de realisatie van woningbouwprojecten en openbare voorzieningen. Waardoor na opheffen van de bv/cv constructie (verwachting in 2027) en verrekening van winst/verlies minder ingelegd vermogen aan Delfland wordt uitgekeerd!						

Verbonden partij	Aquaminerals B.V.						
Belang waterschap	AquaMinerals onderzoekt en faciliteert bij het streven van Delfland om grondstoffen terug te winnen en duurzaam hergebruik toe te passen. Hiermee wordt bijgedragen aan beleidsdoelstellingen van de programmalijn Circulaire Economie.						
Openbaar belang	Door samenwerking met Aquaminerals geeft Delfland invulling aan afspraken uit het Grondstoffenakkoord, het Klimaatakkoord en de Klimaatwet.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
	01-01-26	31-12-26	31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
	72	72	1.800	1.800	4.000	4.100	14
Risico's							

Verbonden partij	Delfluent B.V.						
Belang waterschap	Delfluent beheert en onderhoudt voor ons de AWZI's Harnaschpolder en Houtrust. Het zuiveren van afvalwater is een van onze twee hoofdtaken. Deze samenwerkingsvorm draagt daaraan bij. Wij betalen jaarlijks een fee aan Delfluent.						
Openbaar belang							
Financieel	Financieel belang	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat	
Risico's	De fee wordt vastgesteld op basis van de indices die gelden in het lopende jaar; deze kunnen afwijken van de veronderstellingen zoals opgenomen in de begroting.						

Verbonden partij	HVC NV te Alkmaar						
Belang waterschap	HVC voert al het aangeboden slib af en verwerkt dat op een verantwoorde manier.						
Openbaar belang	De GR Slibverwerking is aandeelhouder B in de HVC. De aandeelhouders B staan 100% garant en ontvangen daarvoor een provisie. De GR behartigt de belangen van acht waterschappen in de aandeelhoudersvergadering van HVC.						
Financieel	Financieel belang	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat	
	31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
	4.318	4.318	233.501	257.583	928.387	966.359	24.418
Risico's	De GR is gehouden het zuiveringsslib dat door de waterschappen aan haar wordt aangeboden, op haar beurt aan te bieden en te laten verwerken door HVC. Het risico voor calamiteiten in de bedrijfsvoering en fluctuaties in het aanbod ligt in beginsel bij HVC. HVC en de GR Slibverwerking voeren in deze situaties nauw overleg om te anticiperen op de gevolgen hiervan.						

Stichtingen en verenigingen

Verbonden partij	Unie van Waterschappen						
Belang waterschap	Jaarlijks wordt contributie betaald aan de Unie. Voor 2025 bedroeg de contributie € 870.863,- Dit is exclusief de bijdrage muskusratten die ook aan de Unie wordt betaald.						
Openbaar belang	De Unie van Waterschappen brengt de belangen van alle waterschappen in Nederland samen en vertegenwoordigt deze op nationaal niveau. In de ledenvergadering hebben de voorzitters van alle waterschappen zitting.						
Financieel	Financieel belang	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat	
			31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
			2.178	2.589	22.578	23.959	411
Risico's							

Verbonden partij	STOWA (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer)						
Belang waterschap	De reguliere jaarlijkse bijdrage bedroeg in 2025 € 609.554,-						
Openbaar belang	Geen; er zitten minimaal 4 en maximaal 6 waterschap vertegenwoordigers in het bestuur van STOWA.						
Financieel	Financieel belang	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat	
			31-12-23	31-12-24	31-12-23	31-12-24	
			8.141	9.801	11.425	8.405	1.671
Risico's							

Overige samenwerkingsverbanden

Verbonden partij	Financiële eenheid						
Belang waterschap	Door het volledig, tijdig en efficiënt voeren van de financiële administratie wordt bijgedragen aan de beleidsdoelstelling 'Een duurzaam financieel evenwicht'. De bijdrage in 2026 bedraagt € 1,1 miljoen.						
Openbaar belang	Bestuurlijk overleg met de partners.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's	De invloed op de processen, uitvoering van werkzaamheden en het aanstellen en behouden van gekwalificeerd personeel is indirect.						

Verbonden partij	Muskusrattenbeheer						
Belang waterschap	Muskusrattenbeheer is een taak van de waterschappen waarvoor Delfland de samenwerking is aangegaan met de waterschappen Hollands Noorderkwartier, Schieland en de Krimpenerwaard, Rijnland, De Stichtse Rijnlanden en Amstel, Gooi en Vecht. De bijdrage in 2026 bedraagt € 0,8 miljoen.						
Openbaar belang	Bestuurlijk overleg met per waterschap één hoogheemraad.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's	Risico's met een materieel effect op de financiële organisatie van Delfland zijn niet van toepassing.						

Verbonden partij	NAD (Netwerk Afval(water)keten Delfland)						
Belang waterschap	Het NAD levert een bijdrage aan doelmatig en toekomstbestendig transport en zuivering van stedelijk afvalwater. Het NAD helpt ons stappen te zetten in de transitie van lineair naar een circulaire waterketen en hiermee het sluiten van de watercyclus. Wij dragen jaarlijks € 63.000 bij. Dat is 14 % van de totale kosten.						
Openbaar belang	Door met verschillende partijen binnen het beheersgebied slim samen te werken kunnen we de waterketen efficiënter en kosteneffectiever inrichten. Ook dragen we bij aan kostenbesparing, ook met oog op de ontwikkelingen op het gebied van klimaatverandering en energietransitie.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's	De huidige bestuurlijke overeenkomst loopt t/m 2027. Er bestaat het risico dat partijen dan uit de succesvolle samenwerking stappen en de slagkracht hierdoor verlaagd wordt.						

Verbonden partij	Alliantie Waterkracht						
Belang waterschap	Kennis delen en ophalen, gezamenlijk onderzoek doen en dergelijke inzake waterveiligheid, watersysteem, klimaatadaptatie, zuivering van stedelijk afvalwater, etc. Bijdrage van 8,5% van de kosten. Voor 2025 bedraagt dat ca. € 61.000.						
Openbaar belang	Gemiddeld twee keer per jaar is er een bestuurlijk overleg met één hoogheemraad.						
Financieel	Financieel belang		Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's							

Verbonden partij	Nationaal Park Hollandse Duinen (NPHD)					
Belang waterschap	Met deelname stuurgroep NPHD geeft Delfland invulling aan vastgesteld beleid en opgaven, de ambities uit het Coalitieakkoord 2023-2027, het Waterbeheerprogramma 2022-2027 en de Watervisie Delfland. Jaarlijkse bijdrage van € 50.000, - in de periode 2024-2025.					
Openbaar belang	Hoogheemraad HHD is besturingspartner. Er vindt 4 x per jaar een stuurgroep overleg plaats.					
Financieel	Financieel belang	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Financieel Resultaat
Risico's	Onvoldoende projecten voor invulling van onze opgaven en belangen.					

6.4 Risico's Delfland

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risico-niveau
1	Wateroverlast	Waterkwantiteit	Er valt meer neerslag dan waar het systeem op berekend is, al dan niet in combinatie met falende kunstwerken (bijvoorbeeld gemalen). Dit leidt tot (lokale) overstromingen, omdat het water niet voldoende kan worden vastgehouden, geborgen of afgevoerd. De mate van overstroming hangt af van de intensiteit en duur van de extreme neerslag en de waterrobuustheid van het gebied. Klimaatverandering maakt de omvang en intensiteit van de buien groter. We bedienen ons watersysteem dan ook zo adequaat mogelijk, gebruikmakend van onder andere het neerslagprotocol (voormalen). We stimuleren het vasthouden van water in stedelijk en glastuinbouwgebied door bijvoorbeeld vasthouden in gietwaterbassins (Rainlevelr) of waterpleinen in de stad. Een aantal (boezem)gemalen kampt met achterstallig onderhoud, waaronder gemaal Parksluizen, het Schiegemal en gemaal Schouten. Hiertoe wordt in 2025 een Lange Termijn Assetplanning opgesteld (LTAP), waarin conditiemetingen en het (groot) onderhoud aan gemalen wordt ingepland en begroot. Hiermee zet Delfland de komende jaren verder in op een beweging van correctief naar preventief onderhoud, om de risico's van uitval van gemalen te beperken. Tot slot hebben we een goed functionerende calamiteitenorganisatie, zodat we schade bij extremen zoveel mogelijk voorkomen en beperken.	Zeer Hoog
2	Niet voldoen aan KRW verplichtingen	Waterkwaliteit	Het niet voldoen aan de KRW-verplichtingen en daarmee niet halen van de doelen van Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen kan ingrijpende gevolgen hebben, zowel voor Delfland als onze omgeving. Delfland heeft samen met andere overheden de verantwoordelijkheid om de KRW-doelen te halen en daarmee voor een goede waterkwaliteit te zorgen. De KRW kent een dubbele doelstelling, namelijk een verbeterreis voor chemie en ecologie, en een achteruitgangverbod voor de waterkwaliteit. Dit betreft een gezamenlijke resultaatsverplichting met andere overheden. Daarnaast vereist de KRW dat de afgesproken SGBP3-maatregelen uitvoering krijgen en dat zolang KRW-doelen niet gehaald zijn/worden, er sturing komt op maximale verbetering. Delfland loopt (net als andere overheden) verschillende risico's indien blijkt dat Delfland onvoldoende zijn verantwoordelijkheid heeft genomen en bevoegdheden heeft ingezet om de KRW-doelen te bereiken. Hierbij staat centraal of Delfland zich voldoende inspant om de KRW-doelen te halen, en keuzes kan verantwoorden.	Zeer Hoog
3	Dijkdoorbraak primaire waterkering	Waterveiligheid	Als gevolg van het aanvaren van een schutsluis (traject 14-2) of het inzakken van het voorland (traject 14-3 en traject 14-4) kan een overstroming optreden met als gevolg dodelijke slachtoffers en grote financiële schade. Van traject 14-2 zijn er ook delen in het beheergebied van Schieland die nog niet voldoende sterk zijn. Sinds 2017 staan de nieuwe normen voor de primaire waterkeringen in de Waterwet. In de periode 2017-2022 heeft Delfland de waterkeringen beoordeeld aan deze nieuwe (strengere) normen. Nog niet alle trajecten voldoen hieraan. Trajecten die niet voldoen worden	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risico-niveau
			versterkt en voor 90% gefinancierd vanuit het HWBP (samenwerking Rijkswaterstaat en de waterschappen). Ook als de waterkeringen wel voldoen aan de norm is er altijd nog een restrisico. Op de (midden)lange termijn is zeespiegelstijging als gevolg van klimaatontwikkelingen een extra bedreiging.	
4	Dijkdoorbraak regionale waterkeringen	Waterveiligheid	Een dijkdoorbraak van een regionale kering leidt tot schade in de polder en schade in het boezemsysteem. De kans op dodelijke slachtoffers is uitermate klein. Om het risico van een dijkdoorbraak te beperken zijn alle regionale waterkeringen voorzien van een norm. Hoe groter de gevolgen van een dijkdoorbraak, hoe strenger de norm. Delfland heeft in de periode 2017-2024 regionale keringen voor de tweede keer getoetst aan de norm. Bij deze tweede toetsronde zijn de grondlichamen, waterkerende kunstwerken en "niet-waterkerende objecten" (NWO's) getoetst. Uit de toetsing blijkt dat 96,9 kilometer regionale kering en 38 waterkerende kunstwerken niet hoog of stabiel genoeg zijn om de vereiste veiligheid te bieden. Om deze keringen en kunstwerken op orde te brengen nemen we ze op in het uitvoeringsprogramma. De NWO's zijn beoordeeld op de mate van risico voor de waterkering. Bij het overgrote deel van de NWO's is er geen risico voor de waterveiligheid. Onze inschatting als beheerder van de waterkering is dat dit risico over het algemeen (zeer) klein is. Voor de NWO's die mogelijk een risico vormen voor de waterveiligheid volgt Delfland twee sporen: 1. Bij het verbeteren keringen, opgenomen in het uitvoeringsprogramma, verwijderen we de NWO's die mogelijk een risico vormen of we nemen passende maatregelen het risico op een aanvaardbaar niveau te brengen. 2. Voor NWO's op of in keringen die niet in het uitvoeringsprogramma staan beoordelen we welke een onacceptabel risico vormen en welke maatregelen daarvoor nodig zijn. Verder heeft de VV van Delfland in februari 2023 de Langetermijnstrategie wateroverlast "Wapenen tegen extreme neerslag" vastgesteld.	Hoog
5	Lokale verontreiniging watergang door incident	Waterkwaliteit	Bij een groot incident in de omgeving kan een grote hoeveelheid vuil water ontstaan, dat het waterschap moet opruimen. Dit kan afhankelijk van de aard vervuiling zeer duur worden. We hebben een professionele calamiteitenorganisatie waarbij we snel en adequaat handelen. De werkwijze wordt continu geëvalueerd en zo nodig aangepast. Bij een incident isoleren en verwijderen we als noodmaatregel de lokale verontreiniging. Ook zorgen we er bij incidenten voor dat ingelanden op de hoogte zijn via de reguliere communicatiekanalen en sociale media.	Hoog
6	Ongeval tijdens werkzaamheden	Organisatie en bedrijfsvoering	Tijdens het uitvoeren van werkzaamheden kan door het verlies van controle over de situatie een arbeidsongeval plaatsvinden. Eind 2024 is Delfland op niveau 3 op de veiligheidscultuurladder gecertificeerd. Toch is het huidige risiconiveau hoog, omdat op dit moment veel afhangt van de individuele kwaliteiten en het kennis- en ervaringsniveau van medewerkers. De geplande	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risico-niveau
			barrières/maatregelen zijn vrijwel allemaal bedoeld om veilig en gezond werken te borgen in het werkproces waardoor veiligheid minder afhankelijk is van het individu en vroeg in het werkproces geborgd.	
7	Vertrouwelijkheid en integriteit van IV	Organisatie en bedrijfsvoering	Inbreuk op ICT-systemen of kritieke ICT-infrastructuurcomponenten waardoor Delfland de vertrouwelijkheid en/of integriteit van data en informatie niet kan waarborgen. Bij vertrouwelijkheid is sprake van het lekken van vertrouwelijke informatie, zoals persoonsgegevens (datalek) of financiële gegevens en andere bedrijfsvoeringsgegevens. Bij integriteit was het mogelijk om data aan te passen (juistheid van data in het geding), wat kan leiden tot schade in bijvoorbeeld ICT-systemen en in datarecords. Een van de maatregelen die we hebben genomen om dit risico te mitigeren is de netwerksegmentatie (d.w.z. scheiding van de Procesautomatisering- en Kantoorautomatiseringsnetwerken). Ook hebben we het Project IAM (Identity & Access Management) opgestart.	Hoog
8	Explosieve groei blauwalg en kroos	Waterkwaliteit	Explosieve groei van blauwalg en kroos en stankoverlast, door permanent hoge concentraties nutriënten in het water.	Hoog
9	Verleggen persleidingen op aangeven derden	Waterketen	Bij herontwikkeling is een nieuw tracé van een transportleiding vaak wenselijk. Dit gebeurt geregeld, omdat het ruimtegebruik in ons beheergebied vrij intensief is. Kruisende infra of gebiedsontwikkeling is hierbij een mogelijk conflictpunt. Vanwege de afmetingen van de systemen, nemen ook de bijbehorende kosten toe. Delfland is doorgaans wel (economisch) eigenaar van een transportleiding, maar juridisch ligt deze in grond van derden. De juridische bescherming is (doordat in het verleden de leidingen door anderen zijn aangelegd óf omdat in openbaar gebied geen zakelijk-recht kan worden verkregen) vaak zeer beperkt. STOWA en Rioned zijn in 2024 een proces opgestart voor een gezamenlijke werkwijze van alle waterschappen met betrekking tot het werken in de buurt van transportleidingen.	Hoog
10	Fluctuatie dienstverlening vergoeding PPS	Waterketen	In de dienstverleningsvergoeding is een prijsstijging afgesproken van gemiddeld (over 30 jaar) 2,4%. Een risico ten opzichte van de begroting is, dat de dienstverleningsvergoeding wordt gebaseerd op de indices van januari in het lopende jaar. Ten tijde van de begroting zijn deze indices nog niet bekend. Doordat gebleken is dat dit niet de realiteit is afgelopen jaren, maken we ten tijde van de begroting een memo met uitwerking van een aantal scenario's. Het DT besluit welk scenario in de begroting komt. De vergoeding wordt jaarlijks aangepast op basis van de werkelijke indices zoals het CBS heeft bepaald.	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risico-niveau
11	Functionele mismatch van installaties	Waterketen	Door diverse oorzaken (verandering omgeving, ontwerpfouten, uitvoeringsfouten, bovenmatige slijtage) kan een installatie niet meer aan de prestatie-eisen voldoen. Dit kan aanleiding zijn voor een compleet herontwerp van de installatie. Dit geeft hoge kosten. Concreet voorbeeld voor dit risico is rioolgemaal (RG) Morsestraat met bijhorende persleiding. De huidige Morsestraatleiding en RG Morsestraat in Den Haag zijn in operationeel beheer en onderhoud van Delfluent Services BV (DSBV) middels DBFO contract. Vanwege een aantal restpunten kon Delfland in 2015 het gemaal nog niet aan Delfluent overdragen. Sinds de ombouw van het rioolgemaal Morsestraat in 2013 blijft ook de leiding vanwege het bouwjaar heel kwetsbaar en werkt het RG niet optimaal vanwege de DWA die lager is dan contractueel vastgelegd. Als de Morsestraatleiding klapt, geeft dit de nodige commotie en economische schade. Delfland is namelijk deels risicodragend omdat Delfland niet heeft ingestemd met een door DSBV gevraagde aanpassing. Na een aantal jaren van voorbereiding en studie heeft RHDV op 12 mei 2023 een aanbieding gedaan voor een projectvoorstel om gemaal Morsestraat en de persleiding naar Houtrust grondig te renoveren. De manier hoe dit uit te voeren is nog in discussie. Aandachtspunt is vooral de redundantie die er nu heel beperkt aanwezig is. We werken er momenteel aan om het RG Morsestraat aan DSBV over te dragen. Hierdoor kan dan beter naar een integrale oplossing gekeken worden omdat dan zowel het RG als ook de leiding onder beheer van DSBV valt.	Hoog
12	Onvoldoende zoet water beschikbaar door droogte	Waterkwantiteit, Waterkwaliteit	Door extreme droogte/hoge verdamping en lage rivierafvoer is er te weinig zoetwater beschikbaar om de functies in het gebied goed altijd te kunnen faciliteren. Als de watervraag groter is dan de hoeveelheid zoetwater die kan komen vanuit het Brielse Meer en de Klimaatbestendige Wateraanvoer (KWA) ontstaat er een tekort aan zoetwater. Om de stabiliteit van droogtegevoelige keringen te waarborgen moet het oppervlaktewater op peil blijven, desnoods met verzilt water. Indien dit laatste het geval is kan dit tot (ecologische) schade leiden bij (onderwater)natuur, landbouw, glastuinbouw en gemeentelijk groen. Onduidelijk en onzeker is wat verzilt water voor invloed heeft op funderingen en kunstwerken; dit is mede afhankelijk van mate van verzilting. Bij schutbeperkingen/sluiten van sluisen ontstaat schade bij recreatievaart, beroepsvaart en watergebonden bedrijven. Een eventueel onttrekkingsverbod kan leiden tot schade bij ondermeer land- en tuinbouw, gemeentelijk groen en sportvelden. Delfland werkt aan de herijking van de zoetwaterstrategie. Het hoofddoel voor de strategie is om de regio Delfland in 2050 weerbaar te hebben tegen een zoetwatertekort. De exacte strategie moet nog worden vastgesteld, naar verwachting gebeurt dit in de tweede helft van 2025. Vooralsnog is de ingezette lijn om de regionale watervraag te beperken terwijl we de watervoorziening op orde houden voor de wettelijke kerntaken van Delfland.	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risico-niveau
13	Microverontreinigen bij bagger/grondwerken	Waterveiligheid, Waterkwantiteit	Ten behoeve van doorstroomprofiel en daarmee de garantie dat Delfland het water binnen haar beheergebied kan afvoeren vindt baggeren plaats in het gebied van Delfland. Het risico bestaat dat we bij baggerwerkzaamheden microverontreinigen aantreffen in baggerspecie. Microverontreinigen (zoals PFAS) komen terecht in watergangen door lozingen van derden. Om dit risico te beperken doen we vooronderzoek naar aanwezigheid van genormeerde stoffen in de bagger. Indien nodig voeren we baggerspecie af als verontreinigde grond. Ook onderzoeken we of we eigen baggerdepots in beheer willen nemen om de afzetmogelijkheden te vergroten. Hiermee proberen we te voorkomen dat we een baggerstop moeten afkondigen bij een nieuw ontdekte stof (niet genormeerde stoffen).	Hoog
14	Beschikbaarheid IV	Organisatie en bedrijfsvoering	Niet beschikbaar zijn (uitval) van ICT-systemen of kritieke ICT-infrastructuurcomponenten waardoor primaire en secundaire (ondersteunende) processen niet of slechts deels functioneren. Er zijn verschillende trends die invloed hebben op het risiconiveau: •Toename van de hoeveelheid apparatuur dat connectiviteit heeft met internet (IoT) of het Delfland-netwerk, waardoor het aanvalsoppervlak groeit; •Toename van verwevenheid van ICT als onderdeel van de procesautomatisering en kernactiviteiten van Delfland. Afhankelijkheid van ICT neemt onverminderd toe. •Toename van cybercriminaliteit wereldwijd, in het bijzonder aanvallen met gijzelsoftware; •Achterstallig onderhoud aan de ICT-voorzieningen van Delfland dat we met terugwerkende kracht op projectbasis moeten rectificeren. Vanuit ICT worden maatregelen getroffen om de trends en risico's die hieruit voortkomen te signaleren. Het risicoregister en de benodigde tegenmaatregelen zijn meegewogen in het ICT-jaarplan, hierdoor staan verschillende projecten op de projectkalender van ICT. Vanuit het project Basis IV op Orde hebben we meerdere processen beschreven die zorgen voor meer standaardisatie en beheersbaarheid in de ICT-omgeving. Dit komt uiteindelijk ook de beschikbaarheid ten goede. Momenteel belegt Delfland rollen en verantwoordelijkheden in de IV-organisatie om de procesbesturing op lange termijn te verankeren in de organisatie. Het belang van inzicht in de rol die ketenpartners spelen bij het ondersteunen van Delflandse processen, welke afspraken er zijn gemaakt tussen Delfland en deze partners en hoe Delfland actief aan leveranciersmanagement doet, staat nog in de kinderschoenen. Wel waarneembaar is dat vanuit verschillende invalshoeken (risicomanagement, BCM, leveranciersmanagement) het besef groeit dat we kritisch naar ketenpartners moeten kijken.	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risico-niveau
15	Veroudering zuiveringsinstallaties	Waterketen	De AWZI's van Delfland zijn inmiddels van een zekere leeftijd. Hierdoor zijn meerdere deelinstallaties aan vervanging toe. Door de samenhang en complexiteit is dit een uitdaging. Tot vervanging is gerealiseerd, neemt de kans op uitval toe. Belastingen van de zuiveringen nemen door groei toe, anderzijds verouderen de zuiveringen op meerdere manieren. Daarbij nemen de eisen en ambities toe. De mogelijkheden van de huidige zuiveringen bepalen we aan de hand van de eisen en wensen. Uitvraag systeemanalyse loopt, eind 2025 ronden we fase 1 af. Dan bekijken we of de systeemanalyse voldoende gevorderd is en de gewenste inzichten brengt om dit risico af te schalen. Belangrijk is om tijdig in te blijven spelen als dreigt dat installaties niet meer hun prestaties behalen. Als voorbeeld is de inzet van een zandfilter op DGL, zodat we deze AWZI ontlasten.	Hoog
16	Microverontreinigingen in oppervlaktewater	Waterkwaliteit	Het aantreffen van een sterke verontreiniging van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) of een niet-genormeerde stof in water of waterbodem die (mogelijk) een negatief effect heeft op mens en milieu. We zijn als Delfland afhankelijk van landelijk beleid/landelijke normen op ZZS. Die zijn er voor heel veel stoffen niet. Wij moeten een interne afweging maken hoe zelf om te gaan met ZZS en opkomende stoffen. Hiertoe leggen we ambitieniveaus voor. Aan de hand van het gekozen niveau ontwikkelen we het beleids- en handelingskader verder. Enkele voorbeelden van te maken keuzes hierin: •De ZZS-lijst is lang en alle stoffen meten is niet realistisch. Dus moeten we kiezen welke stoffen we preventief meten en welke niet. •Delfland moet keuzes maken omtrent hoe we als Delfland omgaan met mogelijk gevaarlijke stoffen waar nog geen normeringen voor zijn. •Hoe gaan we onze Zorgplicht invullen ten aanzien van opkomende stoffen?	Hoog
17	Assets AHR onvoldoende kwaliteit bij einde PPS contract	Waterketen	In 2033 eindigt het PPS-prestatiecontract met Delfluent. Hierin staat dat Delfluent de assets per 5 december 2033 contractueel aan Delfland overdraagt. Daarbij staat in het contract dat er uiterlijk in januari 2029 een Final Maintenance Plan is en dat alle installaties tot 2038 geen groot onderhoud (Major Overhaul) nodig hebben. Alle assets moet Delfluent terugleveren in een conditie minimaal vergelijkbaar met de oplevering in 2003. Hierbij is de wijze van aantonen echter nog onduidelijk. Het risico is dus dat Delfland assets terugkrijgt die niet het gewenste niveau hebben en dat we veel moeten investeren. Dit risico heeft een negatief effect op het doel: fysieke toestand zuiveringstechnische werken blijft behouden en /zuiveringsproces zuivering werkt optimaal.	Hoog

Nr	Risico	Programma	Beschrijving	Risico-niveau
18	Geen afvoermogelijkheid HNP	Waterketen	De AWZI Harnaschpolder ligt in een polder. De afvoer van effluent gaat met een effluentgemaal en twee transportleidingen om het effluent naar zee te brengen. Op het terrein van Houtrust lopen de effluentleidingen over enkele honderden meters direct naast elkaar. Indien de afvoer gestremd wordt (door brand in het effluentgemaal, een persleidingbreuk of uitval van de wisselput) is er geen alternatieve afvoer (nooduitlaat), met grootschalige overstorten tot gevolg. Het niet kunnen afvoeren van het effluent van Harnaschpolder kan leiden tot een stremming in de aanvoer. Onder DWA-omstandigheden leidt dit binnen 8 uur tot een belasting van het watersysteem met over een groot gebied (Haaglanden) een belasting van 10.000 m3 per uur. Onder neerslagomstandigheden neemt dat toe tot 35.000 m3 per uur. Dit betreft ongezuiverd water dat vrijkomt in stedelijk gebied, wat de leefomgeving en waterkwaliteit direct negatief beïnvloedt en de volksgezondheid op de langere termijn. Er is nu zicht op een maatregel die het risicoprofiel kan verlagen, namelijk het hergebruik van dit water. We zoeken nu uit of dit voor alle seizoenen haalbaar is.	Hoog
19	Pandemie	Organisatie en Bedrijfsvoering	Door pandemie kunnen medewerkers ziek worden met mogelijk gevolg voor continuïteit van primaire processen (onderdeel risico Continuïteit organisatie, ID4) Landelijke lockdown-maatregelen beperken dit gevaar, maar hebben bijeffecten: •Verlies productiviteit/effectiviteit/efficiëntie •Schade aan economie leidt tot minder belastinginkomsten •Thuiswerken kan op termijn schadelijk zijn voor geestelijke en lichamelijke gezondheid. We hebben een nieuw beheersplan uitval personeel in concept opgesteld, maar die is nog niet gereed. Dit wordt onderdeel van bedrijfscontinuïteitsmanagement. Verwachting is dat dit begin 2026 gereed is.	Medium
20	Waterzuivering Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel	Waterketen	De Vergulde Hand is in 2030 niet operationeel. Dit heeft zowel een impact op de bestaande zuivering DGL, als op de doorlooptijd en kosten van het project W VH. Voor het project is een duidelijke planning en momenteel werken we aan de uitwerking van het voorlopige ontwerp. Marktconsultatie met betrekking tot de contract- en aanbestedingsvormen voor het project zijn afgerond, er is brede waardering in de markt voor de voorgestelde samenwerking voor de ontwerp en realisatiefase in één contract voor het gehele werk middels een COST+ of Alliantie-contract. Eind 2024 heeft Tennet netcongestie in het werkgebied afgekondigd. Hier zijn verschillende beheersmaatregelen op ingezet/versneld genomen. Gezien de strakke/ambitieuze planning is de kans dat 2030 niet wordt gehaald reëel. Over het geheel nam deze kans het afgelopen semester echter niet. Richting het einde van de planfase kunnen we meer zeggen over de kans van optreden.	Medium

6.5 Overzicht Prestatie-indicatoren 2024-2030

Prestatie-indicatoren	Rekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Raming 2027	Raming 2028	Raming 2029	Raming 2030
Programmalijn: Waterkeringen							
Primaire waterkeringen (55 kilometer)	92%	92%	92%	92%	92%	92%	92%
Regionale waterkeringen (437 kilometer)	79%	80%	81%	83%	84%	86%	88%
Polderkaden (170 kilometer)	n.v.t.	55%	55%	56%	57%	59%	61%
Programmalijn: Waterkwaliteit							
1) Zomergemiddelde stikstofgehalte Boezem Westland/Midden Delfland & Boezem Haaglanden/Schie	2,2 & 2,9 mg/l	2,1 & 1,9 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l	2,0 & 1,8 mg/l
2) Toxiciteit: percentage metingen gewasbeschermingsmiddelen dat geen belemmeringen geeft voor ecologie	84%**	30%	50%	100%	100%	100%	100%
Programmalijn: Waterkwantiteit							
Voldoet aan normering voor inundatie (in hectare)	40.100	40.325	40.400	40.600	40.600	40.600	40.600
	98,9%	99,3%	99,5%	100%	100%	100%	100%
Programmalijn: Waterketen							
Verwijderingsrendement stikstof %	82,4%	82%	82%	82%	82%	82%	82%
Verwijderingsrendement fosfaat %	87,4%	87%	87%	87%	87%	87%	87%
Percentage naleving lozingseisen %1	-	-	99%	99%	98%	98%	97%
Programmalijn: Energie- en klimaatneutraal							
Energieneutraal	97,60%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Hoeveelheid CO2-uitstoot (in tonnen, inclusief methaan en lachgas)	58.350*	57.750	57.550	53.500	50.000	45.000	42.500
Programmalijn: Circulaire economie							
Aandeel toegepaste secundaire en biobased materialen in GWW-projecten	14,30%	10%	12%	15%	20%	25%	30%
Programmalijn: Financiën							
Netto-schuldquote (schuldpositie gerelateerd aan omzet)	171%	170%	161%	209%	234%	257%	270%
Kapitaallasten als % van de totale lasten	22%	20%	20%	21%	23%	24%	23%
Vrije kasstroom (in € 1 miljoen)	-28,4	-81,7	34,8	-43,5	24,9	21,9	68,2
Programmalijn: Informatievoorziening							
Percentage Arda gevolgd door bestuurders en medewerkers	0	75%	80%	85%	90%	90%	90%

Programmalijn: Regulering en Handhaving							
Regulering							
% vergunningen binnen de termijn	95	95	95	95	95	95	95
Programmalijn: Communicatie							
Rapportcijfer voor het contact met het Hoogheemraadschap van Delfland	9	9,2	≥ 8	≥ 8	≥ 8	≥ 8	≥ 8
Delfland wordt in toenemende mate geassocieerd als waterschap dat zich inzet om de kwaliteit van oppervlaktewater te verbeteren en hoe om te gaan met de gevolgen van klimaatverandering.		Water-kwaliteit: 56,5% Klimaat: 68% *	>5% stijging t.o.v. 2025	>5% stijging t.o.v. 2026			
Programmalijn: Personeel							
Werkgeverschap*	n.v.t.	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
TRCF**	4,5	2,0	2,0	1,8	1,8	1,6	1,6
Programmalijn: Digitale transformatie							
Medewerkers hebben een AI-geletterdheid training gevolgd.	0%	0%	85%	90%	100%	100%	100%

6.6 Portefeuilles Dijkgraaf en Hoogheemraden Delfland

Pieter Janssen
Secretaris-directeur

pcjanssen@hhdelfland.nl
06 - 22 94 64 87

Hoogheemraadschap van Delfland
Hoofdkantoor Delft
Phoenixstraat 32
2611 AL Delft
015 - 260 81 08

Opmaak & ontwerp
Alex van Asperen
www.alexvanasperen.nl

juli 2025

Portefeuilles

Dijkgraaf en Hoogheemraden

2023 - 2027

hhdelfland.nl

Waterketen	Waterveiligheid & Financiën	Waterkwantiteit	Waterkwaliteit	Dijkgraaf
Bestuursleden				
Nieske Dijkshoorn 1e loco-dijkgraaf ndijkshoorn@hhdelfland.nl 06 - 21 59 28 75 	Peter Ouwendijk 2e loco-dijkgraaf pouwendijk@hhdelfland.nl 06 - 20 60 28 82 	Manita Koop 3e loco-dijkgraaf mkoop@hhdelfland.nl 06 - 20 97 25 00 	Stijn van Boxmeer 4e loco-dijkgraaf svanboxmeer@hhdelfland.nl 06 - 50 09 98 48 	Piet-Hein Daverveldt dijkgraaf pdaverveldt@hhdelfland.nl 06 - 15 07 83 37
Inhoudelijke taken & Projecten				
- Rioolwaterzuivering en slibverwerking - Grondstoffen - Realisatie nieuwe afvalwaterzuivering - Vaardingen - Transitie waterketen en - Richtlijn stedelijk afvalwater	- Planning- en controlocyclus - Financieel beleid - Vastgoed - Waterkeringen inclusief kust - Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP)	- Peilbeheer inclusief bijbehorende kunstwerken - Grondwater en bodemdaling - Cultureel erfgoed	- Ecologische en chemische waterkwaliteit (Kaderrichtlijn Water en overig water) - Zwerfwater	- Algehele coördinatie, voorzitter VV en D&H - Bestuurlijke samenwerking & vernieuwing inclusief Bestuurlijk Ambtelijk Samenspel - Crisisbeheersing - Organisatie - Governance waterketen (toekomst PPS)
Coördinatie				
Duurzaamheid en circulariteit	- Waterbewustzijn en gedragsbeïnvloeding - Nationaal en Provinciaal Programma Landelijk Gebied (NPLG/ZH-PLG)	- Klimaatadaptatie en hemelwater - Droogte en zoetwatervoorziening - Woningbouwopgave ZH 2030 - Drinkwaterbedrijven	- Biodiversiteit (flora en fauna, kroos, exoten) - Recreatief medegebruik inclusief vaarwegbeheer - Ruimtelijke puzzel ZH - Watervisie en ruimtelijke plannen - Internationaal - Land- en Tuinbouw Organisatie (LTO) Delflands Groen	- Digitale transformatie en cybersecurity - Innovatie - Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) - Waterschapsverordening - Waterbeheerprogramma - Subsidies - Communicatie en educatie
Bestuurlijke Netwerken				
- Commissie Waterketens en Emissies (CWE) - Netwerk Waterketen Delfland/ Rotterdamse Samenwerking in de Afvalwaterketen (NAD/ROSA) - Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking/ HVC - Regionale Energiestrategie (RES)	- Commissie Bestuurszaken, Communicatie & Financiën (CBCF) - Commissie Waterkeringen (CWK) - Regionale Belasting Groep (RBG) - Nederlandse Waterschapsbank - Aquon - Deltaprogramma Veiligheid	- Commissie Watersystemen (CWS) - Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie - Deltaprogramma Zoetwater - Berniscommissie (zoetwatervoorziening) - Klimaatbestendige Wateraanvoorziening (KWA)	- Commissie Internationaal (CINTER) - Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) Rijn-West - Zuid-Hollands Landschap/ Natuurmonumenten/ Staatsbosbeheer - Glastuinbouw Nederland - Nationaal Park Hollandse Duinen - Regiegroep Bestuurlijke Watertafel	- Vereniging Zuid-Hollandse Waterschappen (VZH) - Bestuurlijke Watertafel - Greenport - Waterschapshuis - Green Village - Valorisatieprogramma (VP) Delta
1e Aanspreekpunt Andere Overheden				
- Schiedam - Vlaardingen - Maassluis - Rotterdam	- Westland - Midden-Delfland	- Den Haag - Leidschendam-Voorburg - Rijswijk	- Delft - Pijnacker-Nootdorp - Lansingerland	- Provincie Zuid-Holland - Metropoolregio Rotterdam Den Haag